FÖR MYCKET GULD

OCH ANDRA BERÄTTELSER
FRÅN KLONDYKE

AF

JACK LONDON

TILL SVENSKAN AF
M. DRANGEL

ANDRA UPPLAGAN

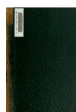
BOHLIN & Co. • STOCKHOLM

STOCKHOLM
TRYCKERIAKTIEBOLAGET SKANDIA 1917

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna utgåva av *För mycket guld (The Faith of Men and other Stories, 1904)*, författad av **Jack London** (1876-1916) och översatt 1910 (2:a uppl 1917) av **Mathilda Drangel** (1847-1931), har digitaliserats i januari 2009 från University of California Libraries av Internet Archive och anpassats till Projekt Runeberg i maj 2012 av Ralph E.

Läs om verket och den engelska texten på hemsidan **The World of Jack London** eller på **Internet Archive**!

 Boken kan läsas såsom en uppslagen bok i färg på Internet Archive.

En kvarlefva från tertiärperioden.

Jag tvår mina händer i fråga om honom nu genast från början. Jag kan inte vara som en far för hans historier eller påtaga mig ansvaret för dem. Märk väl, jag gör denna inledande reservation som värn för min egen redbarhet. Jag innehar en viss bestämd om också anspråkslös ställning, och jag har äfven en hustru; och för det samhälles anseende, som hedrar min existens med sitt gillande, och för min hustrus och mina efterkommandes skull kan jag icke riskera möjligheter så som förr, ej heller kan jag stödja sannolikheter med ungdomens obetänksamma brist på förutseende. Jag upprepar därför att jag tvår mina händer i fråga om honom, denne Nimrod, den väldige

jägaren, den rättframme, blåögde, fräknige Thomas Stevens.

Sedan jag nu har handlat redligt mot mig själf och alla de kommande fredspanter det kan behaga min hustru att begåfva mig med, kan jag ha råd att vara ädelmodig. Jag skall icke kritisera de historier, som Thomas Stevens har berättat för mig, jag skall ickeens uttala något omdöme om dem. Om man frågar mig hvarför, kan jag endast svara att jag icke har något sådant. Många gånger har jag funderat, grubblat och öfvervägt, men resultatet har aldrig blifvit detsamma — så förhåller det sig sannerligen! Antagligen därför att Thomas Stevens är för mer än jag. Har han talat sanning — nå, då är allting godt och väl. Och har han talat osanning, så är ändå allting godt och väl. Ty hvem kan lämna några bevis för eller emot? Jag afstår från lösningen af problemet, och de klentrogna kunna göra så som jag har gjort — gå och sammanträffa med Thomas Stevens själf och diskutera med honom de händelser som jag, om lyckan står mig bi, nu skall relatera. Hvar man skall söka honom? Det är mycket enkelt. Någonstädes mellan 53:dje graden nordlig latitud och polen å ena sidan, och å den andra på de yppersta jaktmarker som ligga mellan östra kusten af Sibirien och det aflägsnaste Labrador. Att han finns någonstädes på detta tydligt angifna område, därpå kan jag sätta mitt ord i pant som en hederlig man, som vill lämna ärligt tal och rättrådigt lefverne i arf åt sina efterkommande.

Det är möjligt att Thomas Stevens har tummat kolossalt på sanningen, men då vi först träffades — det bör läggas på minnet — steg han plötsligt in i mitt läger på en plats, där jag trodde mig vara minst tusen mil bortom civilisationens yttersta gräns. Vid åsynen af detta människoansikte, det första jag såg sedan långa månader, kunde jag ha rusat fram och tagit honom i famn, fastän jag inte alls är någon demonstrativ människa, men för honom tycktes besöket varaden minst märkvärdiga tillfällighet under solen. Han kom helt enkelt inspatserande i ljusskenet hos mig och tillbragte sin dag efter vedertaget vandraremanér, slängde mina snöskor åt ena sidan och ett par af hundarna åt den andra, så att där blef plats för honom vid elden. Sade att han bara hade tittat in för att få låna en nypa soda och se om jag hade någon skaplig tobak. Så tog han fram en gammal pipsnugga och stoppade den med ali möjlig omsorg, hvarefter han utan att ens be om min tillåtelse tömde hälften af tobaken ur min skinnpung i sin egen. Ja, det var en ganska god sort. Så suckade han med en rättfärdig mans välbehag och njöt af röken från de glödande gula flagorna på ett sätt, som gjorde en rökare godt att skåda.

Var han jägare? Trapper? Guldsökare? Han ryckte på axlarna. Nej, han ville bara se sig om en smula. Hade för en tid sedan kommit dit upp från Stora Slafsjön och funderade nu på att spatsera öfver till Yukons land. Kommissionären i Koshim hade talat om de upptäckter man hade gjort i Klondyke, och han kunde just ha lust att gå och titta på hur där var. Jag lade märke till att han talade om Klondyke under dess arktiska benämning. Han kallade det för Reindeer River — så som de äldsta på platsen brukade göra för att visa sig öfverlägsna, då de talade med chechaquas och nykomlingar i allmänhet. Men han gjorde det så naivt och som en så naturlig sak, att man ej fann sig sårad, och jag förlät honom. Han sade också, att innan han gick öfver vattendelaren till Yukon, skulle han göra en liten tripp uppåt Fort o' Good Hope.Till Fort o' Good Hope är det emellertid en lång färd norrut, öfver och bortom polcirkeln, genom trakter där få män ha satt sin fot. Och när så en slusk, som inte kan vidare klassificeras, kommer in till en från mörkret utan att man vet hvarifrån och slår sig ned vid ens eld och börjar tala om att »spatsera omkring» och »göra en liten tripp», kan det vara på tiden att vakna och skaka upp sig ur sitt drömmande tillstånd. Jag såg mig omkring. Jag såg vindflöjeln och där nedanför granriset, som tjänade till underlag för sofhudarna — jag såg säckarna med lifsförnödenheter, cameran, hundarnas frostiga andedräkt kretsande utomkring ljusskenet, och ofvanför allt detta en bred strimma norrsken, som en bro tvärsöfver zenit från sydost till nordväst. Jag ryste. Det är någonting magiskt i Nordlandets nätter, som stjäl sig öfver en likt feberfrossan från träsk. Man blir gripen och öfverväldigad innan man har en tanke på det. Så stannade min blick på snöskorna, som lågo med bottnarna uppåtvända och i kors där han hade slängt dem. Jag sneglade också på min tobakspung. Minst hälften af dess ganska rikliga innehåll var försvunnet. Detta var afgörande. Min fantasi hade icke bedragit mig.

Naturligtvis var han nästan vanvettig genom lidanden, tänkte jag, i det jag såg noga på honom — en af dessa förvildade vandrare, som irra omkring långt från sin födelseort och likt förlorade själar ströfva genom väldiga ödemarker och öfver okända djup. Nåja, så må han fortfara med sitt pladder, tills han möjligen samlar sina

förvirrade tankar. Hvem vet?Kanske behöfdes det inte mera än ljudet af en medmänniskas röst för att allt åter skulle klarna för honom.

Jag eggade honom således att tala, och jag blef snart förvånad, ty han talade om villebråd och om de olika sätten att gå tillväga under jakt. Han hade dödat sibiriska vargar i det västligaste Alaska och stengetter i okända trakter af Klippiga bergen. Han förklarade att han kände till de platser där de sista bufflarna ännu höllo till, att han hade följt vildrenshjordar på hundratusentals djur och sofvit i Great Barrens på myskoxens vinterväg.

Och nu ändrade jag åsikt om honom — för första gången, men för ingen del den sista — och jag ansåg honom för en monumental bild af sanningen själf. Hur det kom sig, det vet jag icke, men anden dref mig att upprepa en historia, som jag hade hört af en man, hvilken hade varit för länge i landet för att veta bättre. Det var om de stora björnarna, som uppehålla sig på de branta sluttningarna på St. Elias och aldrig bege sig ner till de mindre höjdernas jämnare mark. Men nu har vår Herre skapat dessa djur så lämpade för uppehållet på branterna, att deras ben på ena sidan äro en hel fot längre än på den andra. Hvilket ju är väldigt bekvämt, det måste medges. Och jag beskref jakten efter de märkvärdiga djuren i mitt eget namn, hela tiden talande i första person singularis, presens indikativus — skildrade vederbörlig terräng, gjorde nödiga utstofferingar och gaf det hela en och annan tusch af sannolikhet, väntande att få se min åhörare slagen af häpnad.

Men visst inte. Oin han tviflat, kunde jag haförlåtit honom. Hade han gjort invändningar och förnekat det farliga i jakten på grund af djurets oförmåga att vända sig och gå andra vägen — hade han gjort detta, säger jag, så kunde jag ha skakat hand med honom som den äkta sportman han var. Men visst inte. Han fnös, såg på mig och fnös om igen. Så prisade han vederbörligen min tobak, lade upp den ena af sina fötter i mitt knä och bad mig undersöka dess beklädnad. Det var en mucluc efter innuiterfason, hopsydd med djursenor och utan pärlor eller andra utsirningar. Men det var självfva skinnet som var märkvärdigt. Det var väl drygt en half tum tjockt, och det påminde om hvalrossens hud. Men därmed var det också slut med den likheten, ty aldrig har någon hvalross haft en så underbar hårväxt. På sidorna och vid fotknölarna var håret nästan helt och hållet afnött genom kontakt med buskar och snö; men där ofvanför och nedåt den mera skyddade baksidan fanns det kvar — groft, smutsigt svart och mycket tjockt. Jag skilde med svårighet håren åt och sökte invid huden det finare pälshår, som är vanligt hos Nordlandets djur, men jag fann ingenting alis i den vägen. I stället var håret så mycket längre. De ruggar, som så väl hade uthärdat ur och skur, höllo med säkerhet sju eller åtta tum i längd.

Jag såg upp i mannens ansikte, och han drog ner sin fot igen och sade: »Ha edra björnar på St. Elias en sådan hud?»

Jag skakade på hufvudet. »Det ha hvarken de eller något annat djur till lands eller hafs», svarade jag ärligt. Hudens tjocklek och hårets längd förbluffade mig.9

»Den här huden», sade han — och han sade det utan minsta skymt af effektsökeri — »förskrifver sig från ett mammutdjur.»

»Nonsens!» utropade jag, ty jag kunde inte hindra min otro från att protestera. »Mammutdjuret har för länge sedan försvunnit från jorden, min bäste herre. Vi veta att det existerat i forna tider, på grund af fossila lämningar som vi ha funnit i jorden och genom ett fruset skelett, som den sibiriska solen ansåg lämpligt att smälta loss från en glaciär; men vi veta också, att det inte numera finns ett enda lefvande exemplar kvar af denna djurart. Våra upptäcktsresande...»

»Edra upptäcktsresande? Bah!» afbröt han otåligt. »Vekligt folk. Låt oss inte tala om dem. Men säg mig hvad ni vet om mammutdjuret och dess tillvaro.»

Detta gaf gifvet anledning till en skepparhi-storia, och jag satte bete på min krok genom att rannsaka mitt minne efter de data jag kunde ha i min ägo angående berörda ämne. Att börja med framhöll jag att djuret var förhistoriskt, och jag anförde alla de fakta jag visste tjäna till stöd för detta. Jag talade om de sibiriska sandåsarna, där det fanns gamla mam-mutben i massor; jag talade om de stora kvantiteter fossilt elfenben som Handelskompaniet i Alaska köpte af innuiterna; jag berättade att jag egenhändigt hade gräft upp sex till åtta fots

betar ur gruset i vattendragen i Klondyke. »Alltsammans förstenadt», afslutade jag mitt föredrag, »och funnet bland aflagringar som fortgått sedan otaliga tidsåldrar tillbaka.»

»Jag kommer ihåg, att jag som pojkvalp såg en10

petrificerad vattenmelon», sade Thomas Stevens med en fnysning — han hade ett fördömdt sätt att fnysa emellanåt. »Följer däraf, att fastän vilseledda personer ibland inbilla sig att de verkligen ha dragit upp eller ätit sådana, så skulle det inte finnas någonting sådant till numera som vattenmeloner?»

»Men tänk bara på födan», invände jag utan att besvara hans utfall som var puerilt och betydelselöst. »Marken måste frambringa en oerhörd rik växtlighet för att kunna underhålla så kolossala djur. Ingenstädes i norden är jordmånen så fruktbar. Ergo kan mammutdjuret inte existera längre.»

»Jag förlåter er okunnighet i fråga om många saker som röra detta nordanland, därför att ni är en ung man och har färdats föga omkring — men på samma gång är jag böjd för att ge er rätt i ett afseende. Mammutdjuret existerar inte längre. Hur jag kan veta det? Därför att jag dödade det sista af dem med egen hand.»

Så talade Nimrod, den väldige jägaren. Jag slängde ett vedträ på hundarna, befallde dem att tiga med sitt ohyggliga tjut och väntade på hvad som komma skulle. Utan tvifvel skulle nu denne sällsynt skicklige lögnare öppna sin mun och ge mig kvitto för min St. Eliasbjörn.

»Så här gick det till», började han slutligen efter en vederbörligt lång paus. »Jag låg i läger en dag...»

»Hvar?» afbröt jag.

Han visade vårdslöst bortåt nordost, där det fanns en terra incognita dit få män ha styrt sina steg och hvarifrån ännu färre ha kommit tillbaka. »Jag11

låg 1 läger en dag med Klooch. Och Klooch var en så vacker liten kamooks soin någonsin har gnällt i seltyg eller stuckit nosen i en lägergryta. Hennes far var en äkta malm ute från ryska Pastilik vid Behrings haf, och modern en finlemmad tik af Hudson-Bayrasen. Jag dresserade henne med förstånd, och hon var väldigt fin, må ni tro. Nå, den dagen jag nu talar om skulle hon valpa — hade parat sig med en vild varg från skogarna — grå, långsträckt, med väldiga lungor och ändlös uthållighet. Har man någonsin hört maken till ättartafla? Det var en alldeles ny hundras jag hade att vänta, och jag väntade mig någonting oerhördt.

Som jag nyss sade, hon skulle just valpa och allt gick lyckligt. Jag satt nedhukad öfver hennes läger — sju kraftiga blinda små kräk — då jag plötsligt bakom mig hörde ett ljud som liknade trumpetstötar och dånet af metall. Vidare ett häftigt brus, påminnande om väderilarna, som följa regnet i spåren, och jag var halfvägs på fötter då jag kastades framstupa på marken. I detsamma hörde jag Klooch stöna, alldeles som en man gör, då man ger honom ett knytnäfs-slag i magen. Ni kan sätta er proviantsäck i pant på att jag låg stilla där jag låg, men jag vred en smula på hufvudet och såg en väldig massa röra sig ofvanför mig. Men så kom den blåa rymden åter hastigt i sikte och jag steg upp. En kolossal hårig köttmassa försvann i detsamma i snåren vid randen af den öppna platsen. Jag uppfångade en skymt af bakdelen med dess styfva svans, ungefär så stor i omfång som min kropp och stående rakt ut i vädret. I nästa ögon-12

blick syntes endast ett väldigt genombrott i snåret där djuret gått fram, men jag hörde ännu den dånande stormilen som hastigt dog bort, medan buskar och träd brötos och krossades.

Jag sträckte ut handen efter min bössa. Den hade legat på marken med mynningen på en träkubb — men nu var gevärsstocken krossad, pipan tillklämd och låset i tusen bitar. Så såg jag efter hyndan, och — ja, hvad tror ni?»

Jag skakade på hufvudet.

»Må min själ brinna i tusen helveten om det fanns det minsta kvar af henne! Klooch och hennes sju blinda små kräk — borta, totalt borta! Där lion hade legat syntes en slemmig och blodig fördjupning i den mjuka marken, en hel yard i diameter, och vid kanterna några spridda hår.»

Jag mätte upp tre fot i snön, drog en cirkel omkring detta mått och såg på Nimrod.

»Djuret var trettio fot långt och tjugu fot högt», svarade han, »och dess betar höllo öfver aderton fot. Jag kunde i denna stund knappt tro mina egna sinnens vittnesbörd, fastän det nyss hade händt. Men om de hade gäckat mig, så var där ju den förstörda bössan och den väldiga öppningen i småskogen. Och där var också — eller rättare sagdt var inte — Klooch och hennes valpar. Det kokar i mig då jag tänker på detta! Klooch! En ny Eva — stammodern för en ny, ras! Och så kommer där en morsk och vildsint mammuttjur, och som en ny syndaflod sopar han bort dem helt och hållet från jordens yta — både mor och barn! Undrar ni på att den bloddränkta jorden ropade13

högt till himlens Herre? Eller att jag grep min handyxa och rusade efter?»

»Er handyxa?» utbrast jag, häpen vid denna tanke. »Er handyxa — och en kolossal mammuttjur, trettio fot lång och tjugu fot...»

Nimrod instämde i min munterhet, han skrattade med full hals. »Ja, skulle det inte kosta lifvet?» utropade han. »Var det inte en ren galenskap? Jag har skrattat åt det många gånger sedan, men då skrattade jag minsann inte, jag var alldeles galen af harm öfver min förstörda bössa och min Klooch. Kom ihåg, en splitter ny men icke klassificerad eller patenterad hundras bortsopad innan den ännu hade öppnat sina ögon eller hunnit bli dokumenterad! Nåja, så går det till här i världen. Lifvet är fullt af missräkningar, och det kan vara rätt så godt det. Kött smakar bäst strax efter hungersnöd, och en bädd känns mjukare efter en mödosam färd.

Som jag nyss sa' — jag gaf mig af efter den där besten väpnad med handyxa, och jag följde hans väg nedåt dalen. Men då han svängde tillbaka mot dalens öfre ända, befann jag mig andfådd vid den nedre. På tal oin föda, så kan jag så gärna här göra ett uppehåll för att förklara ett par saker. Däruppe, midt ibland bergen, finns en väldigt märkvärdig formation. Det är en hel mängd små dalar, alla så lika som ärter i en skida och alla prydligt infattade af branta klippväggar som resa sig på alla sidor. Vid deras nedre ände finns ofelbart små öppningar, där vattenafloppet eller isskredet måste ha brutit sig ut. Den enda vägen dit in går genom dessa öppningar, som alla äro små,14

men somliga mindre än andra. Och hvad nu föda beträffar — ni ser ut att vara en världsvandrare, och det är därför troligt att ni har traskat omkring på de regndränkta öarna utmed Alaskas kust nedåt Sitkavä-vägen. Och ni vet hur det växer där — frodigt, saftigt och jungelartadt. Nå, på samma sätt var det med de här dalarna. Djup, rik jordmån, med ormbunkar och gräs och allt så'nt där så högt att det skulle räcka er öfver hufvudet. Regn tre dagar af fyra under sommarmånaderna. Där fanns föda för tusen mammutdjur, att nu inte tala om att där också fanns smärre villebråd till människoföda.

Men nu kommer jag tillbaka till min historia. Vid nedre ändan af dalen blef jag andfådd och måste stanna. Då började jag fundera, ty medan jag kippade efter andan blef jag allt hetare och hetare och jag kände att jag aldrig skulle få någon ro i min själ förrän jag hade dinerat på rostad mammutfot. Och jag visste också, att detta var detsamma som skookum ma-mook pukapuk. Ursäkta landsmålet — jag menar att en svår kamp förestod. Mynningen till min dal var mycket trång och bergväggarna branta. Högt uppe på ena sidan låg en väldig gungande eller rättare sagdt balanserande klippa, som väl vägde sina modiga två hundra ton. Just en sådan var det jag behöfde. Jag dref i väg tillbaka till lägret, och hela tiden gaf jag noga akt på att besten inte skulle slippa förbi. Jag tog fram min ammunition. Den var ju ingenting värd sedan bössan hade blifvit förstörd, så att jag öppnade patronerna, tömde ut krutet under klippan och antände det med en lång lunta. Laddningen15

var inte särdeles stark, tnen den gamla stenen däruppe välte långsamt öfver, föli ner på rätt plats och lämnade nätt och jämt så stor öppning bredvid sig att vattnet kunde sila ut. Nu hade jag honom.»

»Men huru kunde ni ha honom?» frågade jag. »Hvem har någonsin hört talas om att en man har dödat ett mammutdjur med handyxa? Eller för öfrigt med någonting alis?»

»Har jag inte sagt er att jag var galen af ilska?» svarade Nimrod med en lätt anstrykning af retlighet. »Rent af galen för hyndans och bössans skull. Och för öfrigt — var jag inte jägare? Och var inte detta en ny och högst ovanlig jakt? Min handyxa? Pytt! Jag behöfde den inte. Hör på så skall ni få höra en jakthistoria som lika väl

kunde ha tilldragit sig i världens barndom, då grottinnevånarna dödade sitt villebråd med handyxor af sten. En sådan skulle ha varit mig till alldeles samma nytta. Nå, är det inte ett faktum att en man kan trötta ut en hund eller en häst? Med sin intelligens och sin uthållighet?»

Jag nickade. »Nå?»

Det började dagas för mig, och jag bad honom fortsätta.

»Dalen var kanske fem mil i omkrets. Dess mynning var tilltäppt. Det fanns ingen väg därifrån. Mammuttjuren var en skygg best, och jag hade honom nu på nåd och onåd. Jag följde honom åter i hälarna, väsnades som en afgrundsande, bombarderade honom med stenar och rusade tre gånger rundt om dalen16

efter honom innan jag rastade för att äta kvällsvard. Kan ni tänka er detta uppträde? En kapplöpning mellan människa och mammutdjur! En hippodrom med sol, måne och stjärnor till åskådare!

Det tog två månader, men jag gjorde det i alla fall. Och detta är ingen fantastisk inbillning. Rundt, rundt jagade jag honom; jag höll mig i en cirkel innanför hans och åt torkadt kött och bär medan jag sprang. Emellanåt stal jag mig också till en stunds sömn. Naturligtvis blef han då och då alldeles ursinnig och vände. Då måste jag hålla mig till sumpmarkerna invid vattendraget, och där låg jag och öste ut förbannelser öfver honom och hans förfäder och befallde honom trotsigt att komma närmare. Men han var för klok att ge sig in på sumpmark. En gång stängde han in mig invid bergväggen och jag kröp baklänges in i en djup rämna och väntade. Så snart han stack in sin snabel och trefvade efter mig, bearbetade jag den med yxan, tills han drog ut den igen med ett tjut som var nära att spränga mina örhinnor. Han var alldeles vild. Han visste att han både hade och inte hade mig fast, och det gjorde honom rent galen. Men han var inte dum. Han visste att han var fredad så länge jag stannade i bergsrämnan, och han beslöt att hålla mig kvar där jag var. Däri gjorde han förbaskadt rätt, men han hade inte tagit matfrågan med i räkningen. Där fanns hvarken föda eller vatten och därför kunde han inte hålla ut med belägringen. Han stod framför öppningen i timtal, höll utkik på mig och slängde bort mosquitos med sina stora hängande öron. Men så blef han törstig och rände omkring och17

röt så att jorden skakade och kallade inig allt fult han kunde hitta på. Det gjorde han naturligtvis för att skrämma mig, och då han trodde att jag var tillräckligt spak, drog han sig sakta tillbaka och försökte smita till vattendraget. Ibland lät jag honom komma nästan ända dit — bara på ett par hundra yards afstånd därifrån — men då rusade jag ut från mitt gömsle, och så vände han om, tung och ovig som naturligt var för den gamle landsstrykaren. Sedan detta hade upprepats några gånger och han hade räknat ut det, bytte han om metod. Tillgrep hastighetens taktik. Utan minsta varning rusade han i väg som en vanvettig bortåt vattnet, beräknande att han skulle hinna dit och tillbaka igen innan jag kunde komma ut ur rämnan. Men till sist uppgaf han belägringen under ohyggliga förbannelser öfver mig och begaf sig tned stadiga steg till dricksplatsen.

»Det var enda gången han hade mig i fälla — det räckte i tre dagar —, sedan var hippodromen i oupphörlig gång. Rundt, rundt, rundt gick det i ständigt lopp mot hans vilja. Mina kläder förvandlades till idel slarfvor och trasor, men jag stannade aldrig för att laga dem. Slutligen sprang jag där spritt naken som en son af moder Jord, bara med en gammal yxa i ena handen och en sten i den andra. Jag stannade faktiskt aldrig, utom för att sofva någon blund bland klippskref-vorna. Tjuren blef märkbart magrare — måste till sist ha lättnat åtskilliga ton — och han var nervös som en skolmamsell på öfverblifna kartan. Då jag kom honom nära och galltjöt, eller då jag träffade honom från långa håll med mina stenar, hoppade han till som en

2 — För mycket guld.18

lättskrämd fölunge och darrade i hela kroppen. Så satte han af igen med svans och snabel styfva och svängande, med hufvudet öfver ena bogen och ögonen lysande af ilska medan han svor öfver mig alldeles ohyggligt. Han var verkligen en högst omoralisk best, både mördare och svärjare.

Men till sist lade han bort allt detta och började gnälla och pjunka som ett barn. Hans mod var brutet och han var ingenting annat än en skälfvande massa elände. Han fick anfall af våldsam hjärtklappning och stapplade omkring som en rusig, föll till marken och skrapade sönder skinnet på sina ben. Och se'n grät lian, men alltid under

språngmarsch. Själfva gudarna skulle ha kunnat gråta med honom — och ni också, såväl som hvarje annan människa. Det var verkligen ömkligt, och det räckte så länge ock«å, men jag förhärdade mitt hjärta och höll ut med jakten. Slutligen hade jag tröttat ut honom helt och hållet och han lade sig ned, flämtande, hjärtbruten, pinad af hunger och törst. Då jag fann att han inte kunde röra sig ur stället, skar jag af hans halssenor., och sedan tillbragte jag största delen af dagen med att gräfva i honom med min yxa, medan han oupphörligt fnös och stönade, tills jag slutligen hade arbetat mig tillräckligt långt in för att kunna döda honom. Trettio fot lång var han och tjugu fot hög, och man skulle godt ha kunnat spänna en hängmatta mellan hans betar och sofva bekvämt i den. Fastän jag hade jäktat mesta musten ur honom, smakade han riktigt bra, och bara hans fyra fötter, rostade hela, skulle ha räckt till föda fören människa ett helt år. Jag tillbragte hela vintern där på platsen.»

»Och hvar är den där dalen belägen?» frågade jag.

Han visade bortåt nordost och sade sedan: »En ypperlig tobak ni har! Jag har ett drygt kvantum af den i min skinnpung, och jag skall minnas den i hela mitt lif. Som ett bevis på min erkänsla och i utbyte mot moccasinerna ni har på er vill jag öfverlämna åt er dessa muclucs. De kunna vara en påminnelse om Klooch och hennes sju blinda små stackare. För öfrigt ä’ de också ett minne af en händelse utan like i historien, nämligen utrotandet af både den äldsta djurrasen på jorden och den yngsta. Och deras förnämsta förtjänst ligger däri att de ä’ outslitliga.

Efter utbytet af fotbeklädnad knackade han askan ur sin pipa, skakade min hand till godnatt och vandrade i väg utåt snön. Apropå denna historia, för hvars sanningsenlighet jag redan har afsagt mig allt ansvar, vill jag anbefalla alla dem som betvifla den att göra ett besök på Smithsonian Institute. Om de äro försedda med nödiga rekommendationsbref och icke komma dit under ferietiden, skola de utan tvifvel få företräde hos professor Dolvidson. Ofvannämnda muclucs äro i hans ägo, och han intygar — icke det sätt på hvilket de erhållits, men det material hvaraf de äro förfärdigade. Då han konstaterar, att de äro gjorda af mammuthud, tar den vetenskapliga världen hans domsslut för godt. Och hvad behöfs det väl mer?

*

En brygd uppe i högsta norden.

Berättelse om en förslagen hvit mans tilltag bland det egendomliga folket vid randen af norra Ishafvet.

Thomas Steven’s sannfärdighet må nu ha varit lika med x och hans fantasi lika med den ordinära människans ökad till högsta potens, men det måste i alla fall medges att han aldrig gjorde sig skyldig till ord eller gärningar, hvilka kunde stämplas som uppenbar lögn . . . Han må ha jonglerat med sannolikheter och snuddat vid möjligheternas yttersta gräns, men det gnisslade aldrig i det maskineri som höll hans historia i gång. Att han kände till Nordlandet så väl som någon bok kan ingen lefvande själ förneka. Och att han var en mäkta berest man som hade trampat otaliga okända stigar, bekräftas af många vittnesbörd. Förutom min egen personliga bekantskap med honom känner jag också andra män som ha träffat på honom öfverallt, men hufvudsakligast vid gränsen till landet Ingenstans. Så till exempel Johnson, f. d. kommissionär för Hudson-Baykompaniet, som hade härbergerat honom i en verkstad i Labrador, tills hanshundar hade fått hvila sig litet och han åter var i stånd att ge sig af. Vidare Mc Mahon, agent för Alaska-Handelskompaniet, som först hade råkat honom i Dutch Harbour och sedan bland de yttre af Aleuterna. Det var odisputabelt att han varit ledare för en bland de tidigare af Förenta staternas rekognosceringar, och historien konstaterar med bestämdhet att han i samma egenskap tjänat Västra unionen, då den försökte öfverföra sin trans-alaskanska och sibiriska telegraf till Europa. Slutligen känner jag också hvalfångstkaptenen Joe Lamson som en gång, då han låg infrusen vid Mac-kenzies mynning, fick besök ombord af Thomas Stevens — han kom och ville ha tobak.

Detta ärende var ett afgörande bevis för Stevens' identitet. Hans sökande efter tobak var ständigt och outtröttligt. Innan vi ännu hade hunnit bli ordentligt bekanta, lärde jag mig hälsa på honom med ena handen och räcka honom tobakspungen med den andra. Men den kvällen då jag träffade på honom i John 0'Briens skänkrum i

Dawson, var hans hufvud omgifvet af ett rökmoln från en femticentscigarr, och i stället för att begära min tobakspung begärde han min guldstoftpåse. Vi stodo just vid ett faraobord, och han satte ut pungens innehåll på »högsta kortet ». »Femtio!» sade han och mannen som höll banken nickade. »Högsta kortet» kom upp och han gaf mig tillbaka min pung, begärde uppgörelse och drog mig med sig till vågskålarna, där vågmästaren helt nonchalant betalade ut femtio dollars kontant åt honom i guldstoft.

»Och nu ska vi dricka ett glas», sade han. En stund efteråt, då han satte ned glaset på disken, för-22

klarade han: »Det här påminner mig om en liten brygd som jag hade för mig en gång uppåt Tattarat-vägen. Nej, ni vet inte någonting om den platsen, och den finns inte utsatt på kartan. Men den ligger uppåt randen af Ishafvet, inte så många hundra mil från amerikanska gränsen, och ungefär ett halft tusental af Gud öfvergifna själar ha där sitt hemvist, gifta sig och giftas bort, svälta och dö då och då. Våra upptäckare ha förbisett dem, och de finnas inte upptagna i folkräkningen 1890. En gång hade ett hvalfångsfartyg råkat i klämma däruppe, men besättningen som kraflade sig i land öfver isen begaf sig söderut och hördes aldrig af vidare.

Men det var en präktig brygd vi gjorde, Moosu och jag», tillade han ett ögonblick senare med en liten antydan om en suck.

Jag förstod att det måste ligga stordåd och djärfva tilltag bakom den sucken, hvarför jag halade in honom i ett hörn mellan en roulett och ett pokerbord och väntade att hans tunga skulle tina upp.

»Hade ett enda att invända mot Moosu», började han i det han begrundande skakade på hufvudet, »ett enda, men också bara det. Han var en indian från yttersta gränsen af Chippewyanlandet, men felet var det att han hade fått en smula hum om bibeln. Han hade en tid varit lägerkamrat med en fransk kanadensare, renegat, som förut hade studerat till präst. Moosu hade aldrig sett kristendomen tillämpad i lifvet, men hans hufvud var fullproppadt med mirakler, strider, försynens anordningar och allt möjligt som23

han inte begrep. I andra afseenden var han en bra karl, händig på färdvägar eller vid lägerelden.

Vi hade slitit grundligt ondt tillsammans och voro illa medtagna, då vi råkade dimpa ner i Tattarat. Hade mist både resgods och hundar under färden öfver bergsryggen i höstrusket, och våra magsäckar voro fastkäkade vid ryggraden och våra kläder hängde i trasor, då vi kraflade oss in i byn. Folket där blef inte mycket öfverraskade vid vår åsyn — de hade haft hval-fångare där förut — och man gaf oss det uslaste hybb-let i byn att bo i och den sämsta föda de hade att lifnära oss af. Hvad som föreföll mig märkvärdigt var att de lämnade oss alldeles ensamma. Men Moosu förklarade orsaken.

»Shamanen sick tum tum», sade han. Därmed menade han, att deras shaman eller medicinman var afundsjuk om sin makt och hade rådt folket att inte ha någonting att skaffa med oss. Det lilla han hade sett af hvalfångarna hade lärt honom inse, att min ras var starkare och klokare än hans, och han bar sig endast åt så som shamaner öfverallt i världen ha burit sig åt i alla tider. Innan jag har slutat min historia skall ni inse, hur nära han var sanningen.

'Det här folket har en lag', sade Moosu, 'som säger, att den som äter kött måste jaga villebråd. Och ni och jag, herre, äro oskickliga i att handtera detta landets vapen. Vi kunna hvarken stränga bågar eller slunga spjut efter deras manér. Och därför ha också deras shaman och Tummasook, som är deras höfding, slagit sina hufvud tillhopa, och det har blifvit beslutadt, att vi skola arbeta tillsammans med kvin-24

norna och barnen — släpa hem de fällda djuren och passa upp på jägarna.

Och detta är alldeles galet, Moosu, svarade jag, ty vi äro bättre människor än detta folk som vandrar i blindhet. För öfrigt behöfva vi hvila och hämta krafter, ty vägen söderut är lång, och en svag människa kan inte uthärda färdvägens vedermödor.

'Men vi ha ingenting', invände han, i det han såg sig om på det ruttna timret i vår i glo o och rynkade på näsan åt stanken från det ålderstigna hvalrossköttet som hade utgjort vår aftonmåltid. 'På en sådan kost kunna vi inte fetma. Och vi ha ingenting själfva förutom buteljen med 'smärtdödaren', som ändå inte fyller något tomrum — och därför måste vi böja oss under de otrognas ok och sköta vedhuggning och vattenbär-ning. Och det finns goda

saker här, som vi inte få smaka. Ty ni skall veta, herre, att ännu aldrig har min näsa ljugit för mig, och jag har följt den till hemliga förrådsrum och bland djurhudsbäddarna i deras igloos. Många goda varor ha dessa män tilltvingat sig af de stackars hvalfångarna, och dessa förråd lia stannat hos ett fåtal. Kvinnan Ipsukuk, som bor i den bortersta ändan af byn närmast intill höfdingens i g 1 o o, har massor af mjöl och socker, och mina ögon ha till och med sett, att hon har bestrukit sitt ansikte med sirap. Och i Tummasooks — höfdingens — i g 1 o o finns det te. Har jag inte sett det gamla svinet sitta där och sörpla? Och deras shaman har en låda 'Star' och två kuttingar prima röktobak. Och hvad ha vi? Ingenting! Ingenting!'25

Men jag var alldeles häpen öfver hvad han hade sagt om tobaken, och jag svarade inte.

Och Moosu bröt tystnaden på eget bevåg. 'Och så är där också Tukeliketa, dottern till en väldig jägare och en rik man. En vacker flicka. Verkligen en mycket behaglig flicka'.

Jag funderade skarpt om natten medan Moosu snarkade, ty jag hade svårt att uthärda tanken på att det fanns tobak så nära, som jag inte kunde få röka. Det var sant som han hade sagt — vi hade absolut ingenting. Men så blef vägen klar för mig, och på morgonen sade jag till Moosu: 'Gå du ut och ha ögonen med dig, som du brukar, och skaffa mig något slags ben, ihåligt och krökt som en gåshals. Gå ödmjukt omkring, men se noga upp hvar det finns grytor och pannor och alla slags kärl. Och kom väl ihåg, att jag äger den hvite mannens visdom — och gör nu hvad jag har befallt. Gör det säkert och raskt.'

Medan han var borta, ställde jag koklampan med hvalolja midt i vår i g 1 o o, och flyttade undan de skabbiga soffällarna så att jag skulle få utrymme. Så tog jag isär Moosus bössa och placerade pipan helt behändigt, hvarefter jag flätade en mängd vekar af bomull, som kvinnorna hade samlat i massor under sommaren. Då Moosu kom tillbaka, hade han med sig benet som jag hade befallt honom hämta, och han berättade att i Tummasooks i glo o, fanns ett fotogenkärl på fem gallons rymd och en stor kopparkit-tel. Jag sade nu, att han hade gjort sin sak bra och att vi skulle vänta dagen ut. Och nära midnatt höll jag ett tal till honom.26

'Den där höfdingen Tummasook har i sin ägo en kopparkittel och äfvenså en tom oljekarina.' Nu lade jag en slät kiselsten i Moosus hand. 'I lägret är det tyst och stjärnorna blinka. Gå, Moosu — smyg dig sakta in i höfdingens i glo o och slå honom med den här på magen, slå hårdt! Och låt tanken på kött och god mat under kommande dagar sätta kraft i din arm. Det blir skrik och skrän och hela byn kommer i häftig rörelse. Men var oförfärad, Moosu! Dölj dina rörelser och göm din gestalt i nattens mörker och den allmänna förvirringen. Och då kvinnan Ipsukuk är i din närhet — hon som smörjer sitt ansikte med sirap — gör du på samma sätt med henne,, och för öfrigt med hvem som helst af dem som ha mjöl och som du kommer åt. Sedan skall du jämra dig och vika dig dubbel med knäppta händer och föra ett förskräckligt oväsen till tecken att också du har blifvit hemsökt af nattligt våld. Och därigenom skola vi skörda ära och stora ägodelar och få lådan med 'Står' och den prima röktobaken och din Tukeliketa, som är en vacker flicka.'

Då han hade gått för att uträtta sitt uppdrag, väntade jag tåligt i vårt hybble och tänkte på att tobaken kom inom allt närmare räckhåll. Så ljöd plötsligt ett skrik af förfäran genom natten, jämmer och klagan och oväsen steg mot skyn. Jag grep 'smärtdödaren' och rusade ut. Det var en väldig uppståndelse och jämmer bland kvinnorna, och skräck låg tungt öfver alla. Tummasook och kvinnan Ipsukuk vredo sig på marken i plågor och förutom dem också flera andra, bland dem Moosu. Jag knuffade undan dem som voro27

i vägen för mig och höll buteljen intill Moosus mun. Då blef han genast bra och upphörde att tjuta. Nu blef det ett väldigt skränande från de andra slagna, som alla tiggde och bådo om buteljen. Men jag höll ett tal till dem, och innan de fingo smaka en droppe för att bli botade, hade jag lagt beslag på Tummasooks kopparkitttel och oljekanna och på kvinnan Ipsukuks socker och sirap, och de andra sjuka måste köpa sig bot för åtskilliga mått mjöl. Shamanen blängde ilsket på folket som omfattade mina knän, men han kunde knappt dölja sin häpnad öfver underverket. Jag bar emellertid mitt hufvud högt, och Moosu pustade under sin börda, då han följde efter mig till vårt skjul.

Där började jag genast arbeta. I Tummasooks kopparkittel blandade jag tre delar hvetemjöl med fem delar sirap,

och sedan tillsatte jag tjugu delar vatten. Så ställde jag kitteln helt nära lampan för att blandningen skulle jäsa i värmen och bli stark. Moosu började nu begripa hvad det var fråga om, och han sade att min visdom öfvergick allt förstånd och var större än Salomos — han hade hört att denne var en vis man i forna dagar. Oljekannan satte jag öfver lampan, och vid dess pip fäste jag en tuta, hvari jag stack in benet, som liknade en gåshals. Så skickade jag ut Moosu att hacka upp is, medan jag satte hans bösspipa i förbindelse med gåshalsen, och midt öfver pipan staplade jag upp isen som han hade hackat upp. Vid pipans mynning, bortom ishögen, ställde jag en liten järnpanna. Då brygden var tillräckligt stark (och det dröjde två dagar innan den blef det) fyllde jag28

fotegenkannan med den ocli tände vekarna, som jag hade flätat.

Då nu allting var färdigt, talade jag återigen till Moosu. 'Gå ut', sade jag, 'till de förnämsta männen i byn och framför till dem min hälsning och bjud dem att komma till min i glo o och sofva bort natten tillsammans med mig och med gudarna.'

Det sjöng och susade muntert i min brygd, då de började skjuta undan huden som hängde framför ingången och slinka in, och jag staplade oupphör-ligt upp mera is på bösspipan. Ur den bortersta ändan af röret föll det dropp, dropp, dropp — det var h o o c h, ser ni. Men de hade aldrig sett någonting ditåt och de fnittrade nervöst, medan jag höll ett tal oin dryckens förtjänster. Medan jag talade, såg jag afunden lysa ur shamanens ögon, så att när jag hade slutat, lät jag honom ta plats bredvid Tummasook och kvinnan Ipsukuk. Sedan gaf jag dem af drycken, och deras ögon vattnades och deras magar värmdes tills de inte längre tvekade af rädsla, utan begärligt sträckte sig efter mer. Och när jag väl hade fått dem i gång, vände jag mig till de andra. Tummasook började skrodera om att han en gång hade dödat en polarbjörn, och under sitt kraftfulla gestikulerande var han nära att slå till sin morbror. Men ingen frågade efter sådant. Kvinnan Ipsukuk brast i gråt öfver sin son, som för fyra år sedan hade gått förlorad under isen, och sha-manen började göra besvärjelser och profetera. Så gick det till, och innan morgonen kom, lågo de alla på marken djupt sofvande i gudarnas sköte.29

Nå, nu faller fortsättningen af sig själf, eller hur? Nyheten om den trollska drycken spreds. Det hela är för underbart att kunna beskrifvas med ord. Tungomål kunde endast återge en bråkdel af de mirakler, som drycken åstadkom. Den lindrade kroppsliga plågor, gaf tröst i sorg, väckte gamla minnen, döda anleten och förgätna drömmar. Det var en eld, som åt sig igenom allt blodet i kroppen och som brann utan att bränna. Den styrkte hjärtat, gjorde ryggraden styf och männen mer än modiga. Den gaf insikt i det kommande, framkallade uppenbarelser och profetior. Den porlade af visdom och afslöjade hemligheter. Det fanns ingen ände på de ting den kunde åstadkomma — och snart uppstod en ifrig äflan att få sofva tillsammans med gudarna. De kommo med sina varmaste pälsverk, sina kraftigaste hundar, sitt bästa kött. Men jag sålde hooch med omtanke, och endast de blefvo gynnade som kommo med mjöl, sirap och socker. Och så stora förråd strömmade in att jag måste låta Moosu bygga ett förvaringsrum åt dem, min i glo o var snart öfverfull. Innan tre dagar hade gått, var Tumma-sook ruinerad. Shamanen, som efter första natten aldrig var mer än halfrusig, gaf sorgfälligt akt på mig och hängde med under större delen af veckan. Men innan tio dagar voro förbi,, hade äfven kvinnan Ipsukuk gjort slut på allt hvad lion ägde och gick hem på svaga och vacklande fötter.

Men Moosu klagade. •'Herre', sade han, 'vi lia samlat stora rikedomar i sirap och socker och mjöl, men vår bostad är ännu usel, våra kläder dåliga och våra soffällar skabbiga. Magen ropar efter kött, hvars30

lukt inte vore en förolämpning mot stjärnorna, och efter sådant te som Tummasook sörplar. Och här finns också en väldig längtan efter den tobak, som äges af Neewak, shamanen, som vill vårt fördärf. Jag har så mycket mjöl att det äcklar mig och sirap utan ände, men det oaktadt är Moosus hjärta sjukt och hans bädd enslig.'

'Tyst!' svarade jag. 'Du är svag till förståndet och en narr. Var stilla och vänta, så skola vi vinna allt hvad vi åtrå. Ta vi det nu, så blir det bara litet och till slut ingenting. Du är ett barn i fråga om den hvite mannens visdom. Håll den tunga tyst och vänta, och jag skall visa dig den väg mina bröder på andra sidan hafvet bruka följa då de samla jordens skatter för sin räkning. Detta är hvad man kallar 'affär' och hvad vet du om affärer?'

Men dagen därpå kom han häftigt inrusande. 'Herre, märkvärdiga ting tilldra sig i shamanen Nee-vvaks i g 1 o o

— och vi äro säkert förlorade. Och vi ha hvarken fått de varma kläderna eller smakat den goda tobaken, därför att du har varit så galen efter sirap eller mjöl. Gå nu du och ta reda på hvad som försiggår, så skall jag se efter din brygd.'

Jag gick till Neewaks i glo o. Och se! Han hade gjort sig en egen destillationsapparat, slugt modellerad efter min. Och då han fick se mig, dolde han mycket illa sin triumf. Ty han var en man med begåfning, och hans sömn tillsammans med gudarna, då han besökte min i g 1 o o, hade icke varit djup.

Men jag oroade mig inte, ty jag visste hvad jag visste, och då jag kom tillbaka till min egen igloo,31

gjorde jag några utläggningar för Moosu och sade: 'Lyckligtvis respekteras äganderätten bland detta folk, som i öfrigt bara har blifvit välsignadt med mycket få af mänsklighetens institutioner. Och på grund af denna aktning för egendom skall både du och jag tillta i fetma, och dessutom skola vi bland dem införa nya institutioner, som andra folk hafva arbetat sig till under stor möda och mycket lidande.'

Men Moosu förstod mig högst ofullkomligt, tills shamanen kom med flammande ögon och hotande röst och begärde att få handla med mig. 'Ty det finns hvarken mjöl eller sirap i hela byn', utropade han. 'Allt sådant har ni med listig hand lockat ifrån mitt folk, som har sofvit tillsammans med edra gudar och nu icke har någonting i behåll mer än tunga hufvud, svaga knän och en törst efter kallt vatten som inte kan släckas. Detta är icke bra; och min röst har makt bland dem, så det kan vara så godt att vi nu drifva handel oss emellan om sirap och mjöl, just så som ni har handlat med dem.'

Jag svarade: 'Detta är ett godt tal och visdomen dväljes på dina läppar. Vi skola handla med hvarandra. För så och så mycket mjöl och sirap ger du mig din låda 'Star' och dina bägge kuttingar röktobak.'

Och Moosu knotade,,och när byteshandeln var gjord och shamanen hade gått, sträckte han upp mig. 'Galen är du, herre, och nu äro vi i sanning förlorade för din dårskaps skull! Neewak kommer att brygga ho och för egen räkning, och när tiden är inne, skall han befalla sitt folk att inte dricka någon annans ho och än hans hooch. Och på det sättet gå vi32

under, och vårt gods blir värdelöst och vår i glo o lika usel och Moosus bädd lika enslig och kall!'

Och jag svarade: 'Vid vargens kropp svär jag, att du är en dåre och dina fäder före dig och dina barn efter dig, ända intill sista och yttersta led. Din visdom är sämre än ingen visdom alis, och dina ögon äro blinda för affärer, som jag förut har talat med dig om och hvarom du inte vet någonting alis. Gå, du son af tusen generationer dårar, och drick af den h o o c h, som Neevvak brygger i sin i glo o, och tacka dina gudar för att du har en hvit mans visdom att hylla dig till och som kan göra din bädd mjuk. Gå! Och när du har druckit, skall du komma tillbaka med smaken kvar på dina läppar, så att jag får veta hvad där sker.'

Och två dagar därefter kom en hälsning från Neewak med inbjudning till hans i glo o. Moosu gick, men jag satt ensam med suset från destillationsapparaten i mina öron och med luften tjock af rökmoln från shamanens tobak. Ty den kvällen gick handeln dåligt. Ingen kom mer än Angeit, en ung jägare, som hade tillit till mig. Senare på kvällen kom Moosu tillbaka. Han kunde knappt tala för skratt, och ögonen kisade af munterhet.

'Du är en stor man, herre!' sade han. 'Du är en stor man, och just därför att du är stor, skall du inte döma din tjänare Moosu för att han ofta tviflar och inte kan begripa dina handlingar.'

'Hvad nu?' frågade jag. 'Har du druckit dig rusig? Och sofva de nu djupt allesammans i shamanen Neewaks i g 1 o o ?'33

'Nej, de äro upptända af vrede och möra i alla leder, och höfdingen Tummasook har klämt sina tummar om Neevvaks strupe och svurit vid sina förfäders ben att han aldrig mera vill se hans ansikte. Ty se! Jag kom till shamanens i gl o o, och hans brygd sjöd och bubblade, och ångan trängde genom gåshalsen alldeles som din ånga, och alldeles som din blef den också till vatten, då den träffade på isen, och droppade ut i pannan nedanför ändan af röret. Och Neewak gaf oss af drycken, och se — den var inte alis lik din, för den hvarken sved på tungan eller kom ögonen att tåras, utan det var sannerligen bara vatten. Och vi drucko — och drucko omåttligt;

men ändå sutto vi där allvarliga och kalla om hjärtat. Och Neewak var förvirrad och hans panna mulnade. Och han tog Tummasook och Ipsukuk afsides från det öfriga sällskapet och satte dem för sig och hade dem att dricka och dricka och dricka. Och de drucko och drucko och drucko, och ändå sutto de där allvarliga och kalla — tills Tummasook slutligen reste sig i vrede och begärde att få tillbaka pälsverken och teet som han hade lämnat i betalning. Och Ipsukuk höjde också sin pi-piga röst i vrede. Och hela sällskapet begärde tillbaka hvad de hade gifvit, och där var en stor uppståndelse.'

'Tror denne son af en hund att jag är en hval?' frågade Tummasook, som i detsamma sköt undan skinnet framför ingången och stod högrest framför mig med rynkade ögonbryn och ansiktet svart af vrede. 'Hvarför är jag fylld som en fiskblåsa, så att jag är nära att spricka och knappast kan gå för den tyngd jag bär inom mig? Lalah! Jag har druckit så som aldrig

förut, och ändå äro mina ögon klara, mina knän starka och min hand stadig.'

'Shamanen kan inte skicka oss att sofva ined gudarna', klagade folket, som nu också strömmade in till oss, 'det är bara i din i glo o som detta kan ske.'

Och jag skrattade i mjugg, medan jag lät min hooch gå rundt och gästerna gjorde sig glada. Ty i mjölet som jag hade sålt till Neewak hade jag blandat en god del soda, som jag hade fått från kvinnan Ipsukuk. Och huru kunde hans brygd jäsa, när sodan höll den frisk? Eller hans hooch bli hooch, när den inte ville surna?

Efter detta strömmade ägodelar in till oss utan något hinder eller afbrott. Pälsverk hade vi i massor, handarbeten som kvinnorna förfärdigat, allt höfdingens te och kött i oändlighet. En dag berättade Moosu för mig till synnerlig uppbyggelse historien om Josef i Egypten — bedröfligt förvriden — men det gaf mig en idé, och snart var halfva stammen sysselsatt med att bygga stora förrådshus för min räkning. Och af allt villebråd som fälldes fick jag lejonparten och magasinerade det. Moosu var inte heller overksam. Han gjorde sig en kortlek af björkbark och lärde Neewak att spela knack. Han förledde också Tukeliketas fader att deltaga i spelet. Och så en dag tog han flickan till hustru, och dagen därpå flyttade han in i sha-manens hus som var det vackraste i byn. Neewaks ruin var fullständig, ty han förlorade allt hvad han ägde, sina trummor af hvalrosshud, sina besvärjelseverktyg — allting. Och till slut blef han vedhuggare och vattenbärare och fick lyda Moosus minsta vink. Och

Moosu, lian upphöjde sig själf till shaman eller öfver-stepräst, och med sin förvridna bibelkännedom dekreterade han nya gudar och gjorde besvärjelser inför deras altaren. ,

Och jag var mycket belåten, ty, jag ansåg det bra att kyrkan och staten skulle gå hand i hand, och jag hade vissa planer rörande sistnämnda institution. Händelserna utvecklade sig alldeles så som jag hade förutsett. Godt humör och småleende ansikten syntes ej längre till i byn. Folket hade blifvit buttert och retligt. Där blef gräl och slagsmål, och sinnena voro i uppror både natt och dag. En kortlek till gjordes, och jägarna började spela sins emellan. Tummasook slog sin hustru alldeles ohyggligt, och hans morbror satte sig däremot och slog honom med en hvalross-tand, så att han skrek öfverljudt om natten och blef utskämd inför folket. Under detta upprörande tillstånd försummades jakten och det blef hungersnöd i landet. Nätterna voro långa och mörka, och utan kött kunde man inte få köpa h o o c h. Befolkningen knorrade mot sin höfding. Det var detta jag hade åsyftat, och då de voro riktigt grundligt utsvultna och missnöjda, sammankallade jag hela byn, höll ett storartadt tal, hofve-rade mig som patriark och mättade de hungriga. Moosu höll också tal, och på grund af detta och hvad jag hade gjort blef jag korad till höfding. Moosu, som ju hade Herrens öra och förkunnade hans domsslut, smorde mig med hvalfisktran, och han gjorde det mycket för grundligt, emedan han inte hade något begrepp om en sådan ceremoni. Och bägge tolkade vi för folket den nya läran om en konungs gudomliga rättig-

heter. Det bjöds på h o o c h och kött och festades grundligt, och de antogo villigt den nya ordningen.

Så ni hör att jag har innehaft höga platser och burit purpur och regerat' öfver folk. Och jag kunde ännu ha varit kung, om bara tobaken hade räckt längre, eller om Moosu hade varit mera narr och mindre kanalje. Ty han kastade sina ögon på Esanetuk, äldsta dottern till Tummasook, och jag satte mig däremot.

'Broder', sade han, 'du har ansett det lämpligt att tala om att införa nya institutioner bland detta folk, och jag har lyssnat till dina ord och därigenom förvärfvat visdom. Du regerar med gudagifven rätt, och jag gifter mig med gudagifven rätt.'

Jag lade märke till att han kallade mig broder, och jag blef arg och stampade åt honom. Men han gick tillbaka till folket och gjorde besvärjelser i tre dagar, och hela folket deltog i hans förehafvande. Till slut bjöd han dem höra Herrens röst, och så förkunnade han att månggiftet var ett påbud från gudomen. Men han var slug, ty han stadgade att antalet hustrur skulle stå i förhållande till ägodelarna för öfrigt, hvarför han genom sin rikedom gynnades framför alla de andra. Jag kunde inte låta bli att beundra hans förslagenhet, fastän det var tydligt att medgången hade slagit honom åt hufvudet, så att han aldrig skulle nöja sig förrän ali makt och alla ägodelar voro i hans händer. Han blef uppblåst af högmod, glömde att det var jag som hade hjälpt honom till den >plats han innehade och började arbeta på mitt fördärf.37

Men det var intressant, ty den kanaljen åstadkom på sitt sätt en utveckling af det primitiva samhället. På grund af mitt h o o c h-monopol hade jag en inkomst som jag inte längre tillät honom att dela. Han funderade öfver detta en tid, men så uppfann han ett system af prästerlig beskattning. Han lade tionde på folket, höll tal om feta förstlingar och dylikt och förvred alla möjliga förvridna bibelord han hade hört som kunde tjäna till stöd för hans ändamål. Äfven detta fördrog jag under tystnad, men då han kom med någonting som kunde liknas vid en graderad inkomstskatt, reste jag mig däremot, och jag gjorde det i blindhet, ty det var just detta han ville framkalla. Nu vädjade han till folket, och de ställde sig på hans sida, afundsjuka som de voro på mina stora rikedomar och själfva drygt beskattade. 'Hvarför skulle vi erlägga skatt och inte ni?' frågade de. 'Är det inte Guds röst som ljuder genom Moosus — shamanens — läppar?' Så jag måste ge efter. Men samtidigt höjde jag priset på hooch — och genast var han framme och höjde min beskattning.

Så blef där öppet krig oss emellan. Jag fäste alltid särskildt afseende vid Neewak och Tummasook på grund af deras traditionella rättigheter, men Moosu öfverträffade mig genom att inrätta ett prästerskap och ge dem bägge höga platser inom detsamma. Maktproblemet framställde sig för honom, och han löste det så som det ofta förut har blifvit löst. Mitt misstag låg däri, att jag skulle ha gjorts till shaman och han till höfding, men detta insåg jag för sent, och i sammandrabbningen mellan andlig och världslig makt38

var det gifvet att jag skulle dra det kortaste strået. Där blef en väldig kontrovers, men alla öfvergingo snart till det ena hållet. Folket kom ihåg att Moosu hade smort mig till kung, och det stod klart för dem att källan till min myndighet inte låg hos mig själf, utan hos Moosu. Endast några få höllo ännu fast vid mig under Angeits ledning, medan Moosu däremot stod i spetsen för folkpartiet och skickade ut rykten om att jag hade i sinnet att störta honom och sätta rnina egna gudar, som voro högst orättfärdiga gudar, i stället för hans. Och i det afseendet hade den sluge skälmen förekommit mig, ty det var just hvad jag hade ämnat göra — jag tänkte afstå från kungligheten, förstår ni, och kämpa mot andligheten med andliga vapen. Men han skrämde upp folket med mina särskilda gudars orättfärdighet — i synnerhet målade han ut en som han kallade för 'Biz-e-Nass' — och därigenom kväfde han min plan i dess linda.

Nu hände det sig, att en yngre dotter till Tum-masook vid namn Kluktu hade vunnit mitt behag och jag hennes. Jag vände mig till fadern, men f. d. höfdingen vägrade tvärt — sedan jag hade betalt priset för henne — och han förklarade att flickan var afsedd åt Moosu. Detta gick ju för långt, och jag var nästan sinnad att gå till hans i glo o och döda honom med vapenlös hand. Men så kom jag ihåg, att tobaken snart var slut, och jag gick skrattande hein till mig. Dagen därpå höll Moosu besvärjelse, och han förvred berättelsen om bröden och fiskarna, så att den blef till en profetia; och jag kunde läsa mellan raderna att han syftade på de väldiga köttförråden i mina magasin.39

Folket läste också mellan raderna, och eftersom Moosu inte uppmanade dem att gå på jakt, stannade de hemma, och mycket få vildrenar och björnar fälldes och släpades hem.

Men jag hade mina hemliga planer, sedan jag hade sett att det inte allenast började ta slut med tobaken utan

äfven med mjölet och sirapen. Jag kände det för öfrigt som en plikt att häfda den hvite mannens visdom och bringa svåra bekymmer öfver Moosu, som hade blifvit väldigt uppblåst öfver den makt jag hade gifvit hornum. Den natten gick jag till mina kötfmagasin och där hade jag mycket att beställa. Dagen därpå voro alla byns hundar märkvärdigt slöa. Ingen 'misstänkte någonting, och jag sysslade lika ifrigt hvarenda natt — och hundarna blefvo fetare och fetare och folket allt magrare och magrare. De knorrade och begärde att profetian skulle gå i fullbordan, men Moosu lugnade dem och väntade att deras hunger skulle bli ännu större. Och ända in i det sista hade han ingen aning oin det spratt jag hade spelat dem med de tomma magasinen.

Då allting var redo, skickade jag Angeit och de få öfriga trogna, som jag hade bespisat i hemlighet, genom byn för att sammankalla folket. Och stammen samlades på en rymlig plan med tilltrampad snö framför ingången till min bostad. Köttbodarna tornade på sina höga pålar i bakgrunden. Moosu infann sig också och stod vid den inre randen af cirkeln midt emot mig, öfvertygad om att jag hade någon nv plan och beredd att störta mig vid första tillfälle. Men jag steg upp och hälsade honom inför alla de församlade.40

'O Moosu, du Herrens välsignade', började jag, 'utan tvifvel har det väckt din undran att jag har sammankallat denna församling. Och utan tvifvel är du, pä grund af mina många dårskaper, beredd på att jag skall göra mig skyldig till häftiga ord och obetänkta handlingar. Men nej — icke så. Det har blifvit sagdt, att om gudarna vilja någons fördärf, göra de honom först vanvettig. Och det har jag sannerligen varit. Jag har satt mig emot din vilja och bespottat din myndighet och bedrifvit åtskilliga onda och lättfärdiga ting. Och därför hemsöktes jag i natt af en uppenbarelse, och jag lärde mig inse det syndiga i mitt lefnadssätt. Och du, Moosu, stod för mig som en lysande stjärna, och det flammade från ditt änne och i mitt hjärta kände jag din storhet. Jag såg allting klart. Jag visste att du har Guds öra, att han lyssnar då du talar. Och jag kom ihåg, att då jag har gjort några goda gärningar, har jag utfört dem endast genom Guds och Moosus nåd.

'Ja, mina barn', utropade jag, i det jag vände mig till folket, 'hvad rätt jag har gjort och hvad godt jag har gjort, det har härrört från Moosus råd. Medan jag lyssnade till honom, gick allting bra; sedan jag slöt mina öron för honom och handlade efter min egen dåraktiga ingifvelse, har allting gått galet. Det var på grund af hans råd som jag samlade mina förråd af kött och kunde föda de hungrande under mörka tider. Genom hans nåd blef jag kallad till höfding. Och hur har jag handhaft mitt ämbete? Låt mig säga er det. Jag har inte gjort någonting alis. Mitt hufvud var förvridet genom makten, jag ansåg41

mig för större än Moosu — och se, jag har kommit på förfall. Min styrelse har varit ovis, och gudarna vredgas. Se, ni äro utpinade af hungersnöd, mödrarnas bröst ha ingen mjölk att ge, och småbarnen gråta hela de långa nätterna. Och jag, som har förhärdat mitt hjärta mot Moosu, vet icke hvad som skall kunna göras eller på hvad sätt man skall kunna skaffa föda.'

Och nu blef det ett nickande och skrattande, och folket trängde sina hufvuden tillsammans, och jag visste, att de hviskade till hvarandra om bröden och fiskarna. Jag fortsatte hastigt: 'Sålunda blef jag upplyst om min egen dårskap och om Moosus visdom, om min egen oduglighet och Moosus duglighet. Och eftersom jag nu inte längre är vanvettig, erkänner jag allt och vill godtgöra det onda. Jag kastade i orättfärdighet mina ögon på Kluktu och se, hon var förbehållen åt Moosu. Hon är ändå min tillhörighet, ty har jag inte lämnat Tummasook de varor han värderade henne till? Men jag är ovärdig att få henne, och hon skall gå från sin faders i glo o till Moosus. Kan månen lysa då solen skiner? För öfrigt skall Tummasook behålla det gods som jag lämnade honom i lösen, och Kluktu skall vara en fri gåfva till Moosu som Gud har bestämt till hennes rättmätige herre.

Och ännu mera! Eftersom jag har användt mina ägodelar ovist och till att förtrycka er, mina barn, skänker jag fotogenkärlet och gåshalsen och bösspipan och kopparkitteln till Moosu. Och eftersom jag inte mera kan skaffa mig några beståndsdelar, måste ni gå till honom, då ni törsta efter hooch, och han42

skall vederkvicka er utan ocker. Ty han är en stor man, och Gud själf talar genom hans mun.

Hören nu vidare — mitt hjärta har veknat och jag ångrar min galenskap. Jag som är en dåre och son af dårar — jag som är slaf under den onde guden Biz-e-Nass — jag som vet edra magar tomma, men inte vet hvarmed man

skall kunna fylla dem — hvarför skall jag vara höfding och stå öfver dig och sköta styrelsen till ditt fördärf? Hvarför skall jag göra detta som icke är godt? Men Moosu, han som är shaman och som är vis framför alla andra människor, han är danad så att han kan styra med mild och rättvis hand. Och på grund af allt hvad jag nu har anfört afsäger jag mig min plats som er höfding och lämnar den åt Moosu — åt den ende som vet hur ni kunna finna föda nu då intet kött finns i landet.'

Nu följde väldiga handklappningar och folket ropade 'Kloshe! Kloshe!', hvilket är detsamma som 'Bra! Bra!' Jag hade sett undran och oro i Moosus ögon, ty han kunde icke begripa någonting af allt detta, och han var rädd för den hvite mannens visdom. Jag hade gått hans önskningar till mötes alltigenom och till och med förekommit åtskilliga af dem. Och som jag nu stod där, efter att själf ha beröfvat mig ali makt, visste han att ögonblicket icke var gynnsamt att reta folket emot mig.

Innan de skingrades, förkunnade jag att destillationsapparaten visserligen skulle tillfalla Moosu, men allt hooch jag hade skulle vara folkets. Moosu försökte protestera mot detta, ty förut hade vi aldrig tillåtit flera än några stycken att berusa sig samtidigt. Men allt folket skrek återigen 'Kloshe! Kloshe!' och43

där blef ett väldigt festande utanför min dörr. Då nu drycken steg dem åt hufvudet och de blefvo bråkiga höll jag rådslag med Angeit och de öfriga som hade förblifvit mig trogna. Jag förelade dem hvad de skulle göra och lärde dem hvad de skulle säga. Sedan gick jag en bakväg till en plats inne i skogen, där två väl lastade slädar, dragna af icke alltför välfödda hundar, väntade på mig. Våren nalkades, ser ni, och öfver snön låg en hård skorpa, så det var bästa tiden att ge sig af söderut. Och för resten var tobaken slut. Där i skogen satt jag och väntade, ty jag hade ingenting att frukta. Ville de förfölja mig, så voro deras hundar för feta och de själfva för utmagrade att kunna hinna upp mig. Jag antog också att hela uppträdet skulle aflöpa på ett sätt, för hvilket jag hade gjort lämpliga förberedelser.

Först kom en af mina anhängare springande och efter honom en annan. 'Herre', ropade den förste flämtande, 'det råder stor uppståndelse i byn, och ingen känner sitt eget sinnelag eller vet hvad han vill. Allesammans ha druckit sig rusiga, och somliga stränga sina bågar, och somliga ge hvarandra hätska ord. Aldrig har där varit ett sådant oväsen.'

Och den andre sade: 'Jag har gjort som du bjöd mig, herre — jag har hviskat sluga ord i törstande öron och påmint om hur det var i forna tider. Kvinnan Ipsukuk jämrar sig högt öfver sin fattigdom och begråter den rikedom som icke längre hör henne till. Och Tummasook tror att han åter har blifvit höfding, och folket gnages af hunger och rusar af och an.'

Och en tredje: 'Neevvak har kullkastat Moosus altaren och gör besvärjelser inför de gamla, fordom44

hedrade gudarna. Och allt folket kommer ihåg den goda maten som förr gick igenom deras strupar, men som de nu inte längre ha. Och först slogs Esanetuk, som var sick tumtum, med Kluktu, och det blef ett stor oväsen. Sedan slogos de bägge — eftersom de voro döttrar af samma mor — med Tukeliketa. Hvarefter de alla tre öfverföllo Moosu som stormilar från skilda håll, så att han måste springa sin väg från sin i glo o, och folket gjorde narr af honom. Ty en man som inte kan tygla sina kvinnor, han blir hållen förjen narr.'

Så kom Angeit. 'I stor vedermöda har Moosu kommit, herre, ty jag har hviskat till folket allt hvad jag kunnat, tills de slutligen gingo till honom och sade att de voro hungriga och begärde att pofetian skulle bli uppfylld. Och där höjdes högljudda rop af 'Itlwille! Itlwillie!' (Kött.) Så han skrek till sina kvinnfolk, som voro utom sig af vrede och af h o o c h, att de skulle tiga — och så förde han hela stammen raka vägen till dina förrådshus. Och han bjöd männen att de skulle öppna dem och äta sig mätta. Men se — magasinen voro tomma! Där fanns intet kött. De stodo där stumma, folket var slaget af skräck, och midt under den djupa tystnaden höjde jag min röst. 'O Moosu, hvar finns köttet? Vi veta att där har funnits kött. Ha vi inte jagat villebråd och släpat det hit efter jaktens slut? Och det skulle vara en lögn att påstå, att en enda man har ätit upp det. Och vi ha hvarken sett hudar eller hår efter djuren. Hvar finns köttet, Moosu? Du har ju Guds öra. Hvar är köttet?'

Och folket ropade: 'Du har Guds öra. Hvar är45

köttet?' Och de trängde sina hufvuden tillhopa och voro slagna af skräck. Då gick jag omkring bland dem och talade med bäfvan om outrannsakliga ting — om andar som komma och gå likt skuggor och öfva onda gärningar — tills de alla skreko högt i förskräckelse och trängde sig tillsammans, alldeles som små barn då de äro rädda för mörkret. Neewak höll tal, och han skyllde detta onda, som hade kommit öfver dem, på Moosu. Då han hade slutat, blef där ett förskräckligt oväsen, och de togo spjut i sina händer och hval-rossbetar och klubbor och stenar från stranden. Men Moosu rusade i väg hem, och eftersom han inte hade druckit h o o c h, kunde de inte ta fast honom, utan tumlade om hvarandra och kommo långsamt framåt. Ännu i denna stund tjuta de utanför hans i glo o, och hans kvinnfolk väsnas där innanför, och han kan inte göra sig hörd för deras skrik och skrän.'

'Du har gjort väl, Angeit', sade jag och befallde sedan: 'Gå nu och tag denna tomma släde och de magra hundarna och kör raskt med dem till Moosus i g 1 o o. Och innan folket, som ju är berusadt, hinner ge akt därpå, skall du hastigt kasta honom på släden och föra honom hit till mig.'

Jag väntade på hans återkomst, och under tiden gaf jag goda råd åt mina andra trogna. Då släden kom tillbaka, var Moosu med, och jag såg på skråmorna i hans ansikte att hans kvinnfolk hade skött om honom bra. Men han tumlade ur släden och föll till mina fötter i snön och ropade: 'Herre, du skall förlåta din tjänare Moosu allt det onda han har gjort! Du är en stor man! Säkert skall du förlåta!'

'Kalla mig 'broder' Moosu — kalla mig 'broder',tillrättavisade jag, i det jag lyfte honom på fötter med spetsen af min mockasin. ’Vill du lyda mig hädanefter?’

’Ja herre’, gnällde han, ’i alla tider’.

’Lägg dig då tvärs öfver släden.’ Jag tog hundpiskan i min högra hand. ’Och vänd ditt ansikte nedåt, mot snön. Och raska på, ty vi resa söderut i dag.’ Och då han var ordentligt fastbunden, gaf jag honom klatsch efter klatsch, och för hvarje slag räknade jag upp de oförrätter han gjort mig. ’Här har du för din olydnad i allmänhet — klatsch! Och här för din olydnad i särskilda fall — klatsch! klatsch! Här har du för Esanetuk! Och här för din själs frälsning! Och här för din nådiga myndighet! Och här för Kluktu! Och här för dina gudagifna rättigheter! Och här för dina feta förstlingar! Och här och här för din inkomstbeskattning och för bröden och fiskarna! Och här för all din olydnad! Och så till sist det här för att du hädanefter skall ha lärt dig att fara fram hofsamt och med förstånd! Sluta nu upp med att stöna och stig upp! Sätt på dig dina snöskor och gå dit fram och trampa väg för hundarna. Chook! Mush on! I väg!»

Thomas Stevens smålog helt belåtet för sig själf, medan han tände sin femte cigarr och skickade den ena rökringen efter den andra uppåt taket.

»Men hur gick det med folket i Tattarat?» frågade jag. »Var det inte hårdt att lämna dem utmärglade af hunger?»

Och han svarade skrattande mellan ett par rökringar: »De hade ju de gödda hundarna!»

*

Trohet.

»Jag skall säga dig hvad vi ska göra — vi ska låta tärningarna afgöra det.»

»Det passar mig», sade den andre och vände sig i detsamma till indianen som höll på att laga snöskor i ett hörn af hyddan. »Hör på, Billebedam, spring snällt ned till Olesons hydda och säg honom, att vi be att få låna hans tärningslåda.»

Denna plötsliga begäran midt under en rådplägning om aflöningar, ved och födoämnen förvånade Billebedam. Dessutom var det tidigt på dagen, och han hade aldrig sett hvita män af Pentfields och Hutchinsons kaliber syssla med kort eller tärning förrän dagens arbete var slut. Men hans ansikte hade det orubbligt likgiltiga uttryck som anstår en Yukonindian, och han drog på sig sina vantar och gick ut.

Fastän klockan var åtta, var det ännu mörkt ute, och hyddan upplystes af ett talgljus nedstucket i en tom whiskybutelj. Den stod på ett bord af furubräder midt ibland en oredig massa odiskade tennkärl. Talg från otaliga ljus hade förut droppat nedåt den långa buteljhalsen och stelnat till en gletscher i miniatyr.48

Det lilla rummet som upptog hela hyddan var lika belamradt med skräp som bordet, och i ena ändan fanns ett par kojer, den ena ofvanför den andra, från hvilka filtarna hängde ned alldeles som de bägge männen hade slängt dem af sig då de stego upp.

Lawrence Pentfield och Corry Hutchinson voro millionärer, fastän de icke sågo så ut. Det märktes ingenting ovanligt hos dem; i hvilket Michiganläger som helst skulle de ha tagits för att vara ett par präktiga exemplar af timmerhuggare. Men utanför i mörkret, där hål gapade i jorden, voro många män sysselsatta med att vinda upp grus och dy och guld från hålens botten, och andra hade femton dollars om dagen för att de skrapade det löst från klippbädden. För hvarje dag skrapades guld till tusentals dollars värde från klippbädden och vindades upp till ytan, och alltsammans tillhörde Pentfield och Hutchinson, som räknades bland Bonanzas rikaste matadorer.

Pentfield bröt den tystnad, som följde på Billebe-dams bortgång, genom att stapla upp de smutsiga tallrikarna och faten litet högre på hvarandra och sedan trumma på den lediga platsen med sina knogar. Hutchinson snoppade det rykande ljuset och gnuggade tankfullt sotet från veken mellan tummen och pekfingret.

»Besitta, jag önskar, att vi kunde resa bägge två!» utbrast han plötsligt. »Då vore allting klart.»

Pentfield gaf honom en mörk blick.

»Vore det inte för din fördömda halsstarrighet, så klarade det sig i alla fall. Allt hvad du har att göra är att ge dig af. Jag skall se till alltsammans här under tiden, och nästa år kan jag få resa ut. >49

»Hvarför skulle jag resa? Jag har ingen som väntar på mig...»

»Dina anhöriga», afbröt Pentfield barskt.

»Men Het har du», fortsatte Hutchinson. »En flicka, menar jag — det vet du.»

Pentfield ryckte på axlarna med butter uppsyn. »Hon kan nog vänta, tänker jag.»

»Men 'hon har väntat nu i två år.»

»Och ett år till kommer nog inte att göra henne så gammal, att man inte känner igen henne.»

»Det skulle bli hela tre år. Besinna det, gamle gosse — tre år i denna ända af världen, denna afskrä-desplats för de fördömda!» Hutchinson slog ut med armen och uppgaf en nästan högljudd jämmer.

Han var flera år yngre än sin kompanjon, endast tjugusex år, och hans ansikte hade den prägel af trånad man ser hos dem som förgäfves längta efter ting, som länge ha varit dem förnekade. Samma längtan fanns i Pentfields ansikte, och hans klagan tog sig tydligt uttryck i axelryckningen.

»Jag drömde i natt, att jag var hos Zinkands», sade han. »Musiken spelade, glasen klingade, kvinnorna skrattade, och jag beställde ägg — ja, ägg, sir — stekta och kokta och förlorade och hackade ägg, anrättade på alla möjliga sätt, och jag sväljde dem så fort de kunde serveras.»

»Jag skulle ha beställt sallad och grönsaker», kritiserade Hutchinson med hungrig uppsyn, »en stor präktig rättika och lök och rädisor — sådana som knastra om tänderna då man biter i dem.»

»Jag hade nog rekvirerat sådana saker efter äggen,

4 — För mycket guld.50

tänker jag, om jag inte hade vaknat , svarade Pent-field.

Han tog upp en illa medfaren banjo från golfvet och började locka ur den några osäkra toner. Hutchinson ryckte till och andades tungt.

»Låt bli det där!» utbrast han med plötslig häftighet, då den andre öfvergick till en munter melodi. »Det gör mig

galen. Jag kan inte uthärda det.»

Pentfield slängde banjon i den ena kojen och gnolade:

»Hör mig hviska hvad den svagaste icke vill höra —

jag är Minne och Plåga — jag är din Stad!

Jag är Lyx och Prakt, jag är allt som gör glad!»

Den andre ryckte till där han satt och sänkte sitt hufvud mot bordet. Pentfield återtog det monotona trummandet med sina knogar. En högljudd smäll från dörren ådrog sig hans uppmärksamhet. Frosten kröp långsamt uppåt insidan på densamma som en hvit sk,ärm och han gnolade återigen:

Hjordarna beta, platanerna löfvas, och laxarna leka sitt älskogskrig-O, kunde, min älskade flicka, jag bygga ett bo åt mitt hjärta och dig!»

Så blef djär tyst, och denna tystnad bröts icke förr än Billebedam kom och. ställde lådan med tärningarna på bordet.

»Hm — mycket kallt ute», sade han. »Oleson — hm — talade till mig och sade, att — hm — Yukon har frusit till i natt.»51

»Hörde du, gamle gosse!» utropade Pentfield och slog Hutchinson på axeln. »Den af oss som vinner kan ge sig af på färden till ett bättre land så här dags i morgon bittida.»

Han tog lådan och skramlade muntert med tärningarna.

»Hvad skall det bli?»

»Poker helt enkelt», svarade Hutchinson. »Slå ut dem, du.»

Pentfield strök diskarna slamrande från bordet och slog ut de fem tärningarna. Bägge följde dem ifrigt med Ögonen. Där fanns inga lika och den högsta tärningen visade en femma.

»St i ff!» klagade Pentfield.

Efter långt betänkande tog Pentfield upp alla fem tärningarna och lade dem i lådan.

»Jag skulle slå på femmor, om jag vore som du», sade Hutchinson.

»Nej det skulle du inte göra — inte se'n du har sett det här», svarade Pentfield i det han slog på nytt.

Återigen fanns där inga lika, och denna gång steg tärningarnas värde i oafbruten följd från två till sex.

»Ännu en gång st i ff!» klagade Pentfield. »Tjänar ingenting till att du skakar, Corry — du kan inte förlora.»

Den andre samlade tyst ihop tärningarna, skakade dem, kastade ut dem på bordet med en sväng och såg, att också han hade slagit en sex poängs s t i f f.

»Slagit dig i alla händelser, men jag måste göra det bättre än så», sade han, i det han samlade ihop52

fyra af tärningarna för att slå på sexor. »Och här kommer dråpslaget.»

Men tärningarna visade dus, tres, kvart och sinka — således ännu en gång stiff och hvarken bättre eller sämre än Pentfields kast.

Hutchinson drog en suck.

»Händer inte en gång på en million», sade han.

»Och inte heller en människa på millionen», till-lade Pentfield, i det han hastigt tog tärningarna och kastade ut dem. Tre femmor kommo upp, och efter långt betänkande fick han en fjärde femma i andra slaget. Hutchinson tycktes ha förlorat allt hopp.

Men i sitt första slag fick han upp tre sexor. Den andres ögon fingo ett tvekande uttryck och hoppet tändes på nytt i hans egna. Han hade ett slag kvar. En sexa till — och han skulle färdas öfver isen till hafvet och Staterna.

Han skakade om tärningarna i lådan, gjorde en ansats att slå, men tvekade och fortfor att skaka dem.

»Gå på! Gå på! Du behöfver väl inte hålla på så där till långt fram på natten!» utbrast Pentfield häftigt. Han krökte sina naglar mot bordet, så tungt stödde han sig mot dem under bemödandet att behärska sin sinnesrörelse.

Tärningarna rullade ut och en uppåtvänd sexa mötte de bägge männens ögon. De sutto båda och stirrade på den. Det blef en lång tystnad. Hutchinson kastade en hastig blick i smyg på sin kompanjon, som uppfångade den förstulet och sköt ut läpparna för att försöka se likgiltig ut.53

Hutchinson skrattade då han steg upp. Det var ett nervöst, oroligt skratt. I det här fallet var det mera brydsamt att vinna än att förlora. Han gick omkring bordet till sin kompanjon, och denne vände sig häftigt emot honom.

»Du kan så gärna vara tyst, Corry! Jag vet allt hvad du vill säga — att du hellre vill stanna här och låta mig resa, och allt det där — så du behöfver inte alis säga det. Du har dina anhöriga i Detroit att hälsa på, och det måtte väl vara nog. För resten kan du uträtta åt mig just det som jag skulle ha gjort om jag hade kommit att resa.»

»Och det är...?»

Pentfield läste både frågan och svaret i sin kompanjons ögon, och han svarade:

»Ja, just det. Du kan hämta henne hit till mig. Enda skillnaden blir att vi få vigas i Dawson i stället för i San Francisco.»

»Men, käre vän», invände Hutchinson, »hur i ali världen skall jag kunna föra henne hit? Hon och jag ä' ju inte precis syster och bror, och för öfrigt har jag ju aldrig ens sett henne, så det kunde just inte vara passande att vi reste tillsammans. Naturligtvis skulle det aldrig vara någonting ondt i det — det vet både du och jag — men betänk, hur det skulle se ut för andra!»

Pentfield svor halfhögt och skickade »hur det skulle se ut för andra» till mindre kalla regioner än Alaska.

»Och om du nu vill vara så god och höra på, och inte så fördömdt hastigt sätta dig på dina höga hästar», fortsatte hans kompanjon, »så skall dm få se att det enda riktiga för mig under dessa omständigheter är att54

låta dig resa i år. Det är ju bara ett år till det nästa

— och då kan jag ge mig af.»

Pentfield skakade på hufvudet, fastän han tydligen vacklade inför frestelsen.

> Det går inte, Corry, gamle gosse! Jag uppskattar din vänlighet och allt det där, men det går inte. Jag skulle skämmas för hvarje gång jag tänkte på hur du slafvade här i mitt ställe.»

En tanke tycktes plötsligt vakna hos honom. Han började leta i sin koj, ref om allting i ifvern och fick slutligen tag i en skrifportfölj och penna, hvarefter han satte sig vid bordet och började skrifva fort och utan tvekan.

»Se här», sade han och lämnade det skrifna till sin kompanjon. »Om du bara lämnar det här, så blir allting bra.»

Hutchinson läste och lade papperet ifrån sig.

»Hur vet du att hennes bror är villig att göra den otäcka resan hit?» frågade han.

»Ä, det gör han nog för min skull — och för systerns», svarade Pentfield. »Men han är ömtålig till hälsan, och jag skulle därför inte vilja anförtro henne åt honom ensam. Med dig som tredje man går färden däremot lätt och säkert. Så snart du kommer ut, beger du dig till dem och förbereder henne på färden. Sedan reser du österut till dina anhöriga, och när våren kommer, ä' hon och hennes bror i ordning att följa dig. Jag vet att du skall tycka om henne från första stund

— och se på det här, så skall du känna igen henne så fort du får se henne.»

Han öppnade boetten på sitt ur och visade ett55

fotografiporträtt som var fastsatt därinnanför. Corry Hutchinson betraktade det med tydlig beundran.

»Mabel heter hon», fortfor Pentfield, »och det kan vara så godt att jag säger dig, hur du skall hitta dit. Så snart du kommer till San Francisco, tar du en droska och säger: 'Kör till Holmes' vid Myrdon Ave-nue!» Jag undrar om du ens behöfver säga gatans namn. Kusken vet i alla händelser hvar domaren Holmes bor. — Och så», tillade Pentfield efter ett kort uppehåll, »skulle det nog inte vara så illa, om du skaffade mig några småsaker som — hm...»

»Som en gift man kan behöfva», utbrast Hutchinson småskrattande.

Pentfield drog på munnen.

»Ja visst, servetter och dukar, lakan och örngått och så'nt där. Och så kunde du också skaffa en ordentlig porslinsservis. Du kan förstå, att det skulle falla sig svårt för henne att vara utan sådana saker. Du kan frakta dem med ångbåt öfver Behrings haf. Och jag undrar om vi inte skulle kunna få hit ett piano ?»

Hutchinson understödde ifrigt denna idé. Ali hans tvekan var försvunnen, och han började bli alltmera intresserad för sitt uppdrag.

»Ja Lawrence, jag skall nog föra hit din flicka på ett riktigt stiligt manér», sade han vid öfverläggnin-gens slut, då de bägge reste sig från sina platser. »Jag skall sköta matlagningen och ta vård om hundarna, och allt hvad brodern behöfver göra blir att se till att hon har det bra och göra för henne hvad jag kan ha glömt. Men jag skall glömma det minsta möjliga, det kan jag försäkra.»56

Dagen därpå skakade Lawrence Pentfield hand med honom till afsked och stod sedan och såg efter honom och hans hundar, medan de försvunno uppåt den isbelagda Yukon på väg till saltvattnet och den yttre världen. Så gick Pentfield tillbaka till sin Bonan-zagrufva, där det nu var många gånger tråkigare än vanligt, och han såg beslutsamt framåt mot den långa vintern. Där var mycket att göra, arbetare att öfvervaka och operationer att leda, medan man borrade efter det oregelbundna rika malmstrecket; men han var icke med lif och själ med i arbetet. Så var det för öfrigt med allt hvad han företog sig, ända tills stockväggarna af en ny bostad började resa sig på höjden bakom grufvan. Det var ett ganska stort hus, omsorgsfullt bygdt och indeladt i tre ordentliga rum. Hvarje stock var skrädd och kanthuggen för hand — ett dyrbart infall, eftersom arbetarna hade femton dollars per dag i aflöning. Men Pentfield ansåg inga kostnader för stora i fråga om Mabel Holmes blifvande hem.

Han dref ifrigt på byggnadsarbetet och gnolade under tiden allt som oftast. »O kunde jag bygga ett bo åt mitt hjärta och dig min älskade flicka!» Han hade en väggalmanack uppsatt ofvanför bordet, och det första han företog sig hvarje morgon var att stryka den innevarande dagen och räkna efter hur många det kunde återstå innan hans kompanjon skulle komma farande öfver isen på Yukon framåt våren. Ett annat infall han hade var att ingen ännu fick sofva i den nya bostaden på höjden. Den måste vara lika ny och obegagnad vid hennes ankomst som virket var nytt och fint; och då allting var färdigt, satte han ett hänglås57

för dörren. Ingen fick gå dit in mer än han själf, och han brukade sitta där i timtal och sedan komma ut med egendomligt strålande uppsyn och en glad och varm glans i sina ögon.

I december fick han ett bref från Corry Hutchinson. Han hade nyss råkat Mabel Holmes. Hon var allt hvad hon borde vara för att bli Lawrence Pent-fields hustru, skref han. Hutchinson talade om henne i entusiastiska ordalag, och brefvet kom blodet att spritta i Pentfields ådror. Flera bref kommo, det ena tätt efter det andra, och ibland två eller tre på samma gång, när posten dök upp. Och alla voro hållna i samma ton. Corry hade nyss kommit från Myrdon Ave-nue; Corry skulle just gå till Myrdon Avenue; eller Corry var vid Myrdon Avenue. Och han dröjde allt längre och längre i San Francisco, nämnde ingenting alis om att resa till Detroit.

Lawrence Pentfield började tycka att hans kompanjon var bra mycket i Mabel Holmes' hem för att vara på väg österut till de sina. Han till och med öfverraskade sig med att oroa sig öfver det emellanåt, och han skulle ha oroat sig ännu mer, om han icke hade känt både Mabel och Corry så väl. Mabels bref hade å sin sida en hel del

att berätta om Corry. För öfrigt röjde de också en tvekan, som rent af närmade sig motvilja för färden öfver isen och giftermålets ingående i Dawson. Pentfield skref gladt tillbaka och skämtade med hennes rädsla, som han mera tog för att vara fysisk fruktan för mödor och fara än för ett utslag af flickaktig tvekan.

Men den långtrådiga vintern med dess långa väntan — efter två föregående af samma slag — pressade58

honom hårdt. Öfvervakandet af arbetet vid grufvan erbjöd ingen lättnad i den dagliga enformigheten, och i slutet af januari hade han börjat göra en och annan utflykt till Dawson, där han för någon stund skingrade sin ledsnad vid spelborden. Just därför att han kunde våga att förlora, vann han, och »Pentfields tur» blef ett bevingadt ord bland faraospelarna.

Denna tur följde honom till andra veckan i februari. Hur mycket längre den kunde ha sträckt sig är omöjligt att säga, ty efter ett särskildt tillfälle spelade han aldrig mer.

Det var i operahuset det hände, och i en timmes tid hade det sett ut som om han icke kunde sätta ut pengar på ett kort utan att vinna. Under den stillhet som rådde mot slutet af en gifning sade Nick Inwood — som höll banken — helt apropå:

‚»Nå, jag undrar hur det går er kompanjon därute, Pentfield.»

»Lita på att Corry har det bra>, svarade Pentfield, »och det förtjänar han också.»

»Hvar och en har sin smak», förklarade Nick skrattande, »men jag skulle knappast kalla det 'för bra' att gå och gifta sig.»

»Gifta sig? Corry?» utbrast Pentfield misstroget, men på samma gång ytterligt öfverraskad.

»Ja visst!» sade Inwood. »Jag såg giftermålet an-nonseradt i San Francisco-tidningen, som koin hit öfver Isen i morse.»

»Jaså, och hvem är hon?» frågade Pentfield med samma tåliga och behärskade min som då man deltager i en lek och hela tiden vet att ett homeriskt59

skratt skall bryta ut på ens bekostnad, sedan man har blifvit lurad.

Nick Inwood drog upp tidningen ur sin ficka, började se igenom den och sade:

»Jag har just inte synnerligt godt minne för namn, men jag tror att hon hette Mabel eller nå'nting ditåt — Mabel — jaha, här står det! Mabel Holmes, dotter till domaren Holmes — hvem det nu kan vara.»

Lawrence Pentfield förändrade icke en min, men han undrade inom sig hur någon däruppe i Nordlandet kunde veta hennes namn. Han såg med stadig blick på den ene efter den andre för att utforska hvad som kunde vara meningen med den lek de före-hade med honom, men deras ansikten förrådde ingenting annat än ärlig nyfikenhet. Så vände han sig till Inwood och sade med kall och stadig ton:

»Jag vågar femhundra på att det ni nyss sade alis inte står i tidningen.»

Spelaren såg på honom med komisk förvåning.

»Prat, Pentfield! Jag vill inte åt edra pengar.»

»Jag trodde det var meningen», svarade Pentfield hånfullt, i det han återtog spelet och gjorde ett par insatser.

Nick Inwood blef röd i ansiktet, och som om han ej vore fullt säker på hvad han sett, läste han mycket uppmärksamt igenom en del af en spalt i tidningen. Sedan jvände han sig till Lawrence Pentfield.

»Hör på, Pentfield», sade han hastigt och nervöst, »ni förstår väl, att jag inte kan tåla det där?»

»Hvad då?» frågade Pentfield häftigt.

»Att ni insinuerade att jag ljög.»60

»Visst inte», ljöd svaret. »Jag insinuerade bara att ni försökte er på en klumpig kvickhet.»

»Gör edra insatser, mina herrar», uppmanade den som gaf.

»Men jag säger er, att det är sanning», vidhöll Nick Inwood envist.

»Och jag säger er att jag håller femhundra på att det inte står där i tidningen», förklarade Pentfield och slängde en tung påse guldstoft på bordet.

»Jag är ledsen att nödgas ta edra pengar», ljöd den andres svar, och han stack tidningen i Pent-fields hand.

Pentfield läste, men han kunde knappast förmå sig att tro sina egna ögon. Som rubrik stod »Ung Lochinvar kom från Norden», och sedan han hade kommit så långt att namnen Mabel Holmes och Corry Hutchinson skuro honom rakt i ögonen, såg han efter tidningens namn och utgifningsort. Det var en San Franciscotidning.

»Pengarna ä' edra, Inwood», sade han med ett kort skratt. »Nå, det är aldrig godt att veta hvad ens kompanjon tar sig till ute i världen.»

Han tog tillbaka tidningen och läste om artikeln ord för ord, mycket långsamt och mycket noggrant. Han kunde icke längre hysa några tvifvel. Corry Hutchinson hade gift sig Yned Mabel Holmes, det kunde icke disputeras. Tidningen beskref honom »som en af Bonanzamatadorerna och kompanjon med Lawrence Pentfield (som societeten i San Francisco ännu icke hade glömt) samt tillika med nämnda herre intresserad i andra rika fyndigheter i Klondyke». Mot slutet läste han: »Det påstås att mr och mrs Hut-61

chinson efter en hastig tur österut till Detroit skola göra sin egentliga weddingtrip till det lockande Klondyke.»

»Jag kommer tillbaka igen; bevara platsen åt mig», sade Pentfield, i det han reste sig och tog sin pung som under tiden hade lättats på femhundra dollars.

Han gick nedåt gatan och köpte en Seattletidning. Där stod ungefär detsamma, ehuru i sammandrag. Cor-ry och Mabel voro otvifvelaktigt gifta. Pentfield vände om till operahuset och återtog sin plats vid spelet. Han begärde att få spela med obegränsade betar.

»Vill ha fritt svängrum», sade Nick Invvood skrattande och nickade medgifvande åt den som gaf. »Jag tänkte gå ned till A. C. magasinet, men nu tror jag att jag stannar för att få se er göra ert värsta.»

Och det hade Lawrence Pentfield gjort efter två timmars ursinnigt spel, ty då bet bankören spetsen af en ny cigarr och strök eld på en tändsticka, i det han förklarade att banken var sprängd. Pentfield kasserade in guldstoft för fyrtiotusen dollars, skakade hand med Nick Inwood och förklarade att detta var sista gången han spelade vare sig hos honom eller någon annan.

Ingen visste eller kunde gissa sig till att han hade blifvit sårad, och än mindre att såret var djupt. Det märktes ingen förändring i hans sätt. Under en hel vecka skötte han sitt arbete precis som han alltid hade gjort. Så läste han ett tillkännagifvande af giftermålet i en Portlandstidning. Då skref han efter en vän som tog hand om grufvan i hans ställe, och så reste han uppåt Yukon med sina hundar. Han följde Saltvattenvägen tills han kom till White River.62

Inåt denna flod vek han af. Fem dagar senare kom han till ett jaktläger som tillhörde White River-indianer. På kvällen hölls fest och Pentfield satt som hedersgäst vid höfdingens sida. Följande morgon vände han sina hundar till återfärd mot Yukon. Men han färdades icke längre ensam. En ung indianska fodrade hans hundar den kvällen och hjälpte honom att slå läger. Hon hade i sin barndom blifvit slagen af en björn och haltade litet. Hennes namn var Lashka, och i början var hon helt förlägen inför den underlige hvite mannen som hade kommit så plötsligt från »det okända» och gift sig med henne, nästan utan att ge henne en blick eller ett ord ... Och nu förde han henne med sig tillbaka till »det okända».

Men Lashka hade haft större tur än de flesta indianskor som gifta sig med hvita män däruppe i Nordlandet. Så snart de kommo till Dawson, helgades det barbariska giftermålet af en präst enligt de hvitas sed. Och från Dawson, som för Lashka tedde sig likt en underbar dröm, fördes hon direkt till Bonanza-grufvan och installerades i det nya huset på höjden.

Den allmänna öfverraskningen gällde icke så mycket den omständigheten att Lawrence Pentfield hade tagit en squaw till sitt bord och sin bädd, men så mycket mera den ceremoni hvarigenom deras förbindelse legaliserats. Just att äktenskapet vederbörligen helgats genom kyrkans stadfästelse var en sak som öfvergick allmänhetens förstånd. Men ingen bråkade med Pentfield oin det. Så länge en mans besynnerliga infall icke speciellt voro till skada för samhället, lät samhället mannen vara i fred, och icke heller blef Pentfield utestängd från de mäns hem som hade63

hvita hustrur. Vigselceremonien försatte honom utom situationen att vara squavv-man och höjde honom öfver allt moraliskt klander, fastän det fanns åtskilliga som fråndömde honom god smak i fråga om kvinnor. |

Inga bref hördes af utifrån. Sex slädlaster post hade gått förlorade vid Big Salmon. För öfrigt visste ju Pentfield att Corry och hans brud nu redan måste ha anträdt sin långfärd. De voro naturligtvis ute på sin weddingtrip, denna weddingtrip som han så ofta drömt om för egen del under de två enformiga åren. Hans öfverläpp kröktes bittert vid denna tanke, men förutom att han var vänligare än någonsin mot Lashka lät han icke märka det ringaste.

Mars var gången och april nalkades sitt slut, då Lashka en morgon begärde tillåtelse att få resa flera mil nedåt viken till Siwash Petes hydda. Petes hustru, som var från Stewart River, hade skickat upp bud att det var någonting på tok med hennes lilla barn, och Lashka, som var moderlig till sin natur och ansåg sig äga mycken insikt i fråga oin barnsjukdomar, försummade aldrig något tillfälle att få vårda barn tillhörande andra kvinnor, hvilka i detta afseende voro lyckligare än hon.

Pentfield selade sina hundar och körde med Lashka nedåt Bonanzaviken. Det låg vår i luften. Kölden hade mist sin skärpa, och snön låg visserligen kvar, men sorlet af sipprande vatten vittnade om att vintern höll på att släppa sitt järngrepp. Det frätte under snön, och här och där hade man nödgats ta ny väg omkring ett öppet hål. Just invid en sådan plats, där det icke fanns rum för två slädar att köra förbi hvar-64

andra, hörde Pentfield klangen af annalkande klockor och höll in sina hundar. I

Ett spann tröttkörda hundar, som drogo en tungt lastad släde, kom fram vid den smala kröken. Vid styrstången gick en man, som skötte den på ett för Pentfield välbekant sätt, och bakom släden gingo två kvinnor. Hans blick återvände till mannen vid styrstången. Det var Corry. Pentfield steg ur och väntade. Han var glad att Lashka var med honom. Sammanträffandet kunde aldrig ha skett lämpligare om det hade varit anordnadt på förhand, tyckte han. Och medan han väntade, undrade han hvad de skulle komma att säga, hvad de kunde vara i stånd att säga. Hvad honom själf beträffade, behöfde han naturligtvis icke säga någonting alis. Alla förklaringar tillkommo dem att ge, och han var färdig att lyssna till dem.

Då de voro jämnsides med hvarandra, kände Corry igen honom och höll in sina hundar. Och med ett: »Hallå, gamle gosse!» sträckte han ut sin hand.

Pentfield skakade den, men utan värme och utan att säga ett ord. Under tiden hade de bägge kvinnorna hunnit fram och han såg att den ena af dem var Dora Holmes. Han strök af sig mössan, så att dess klaffar flaxade, och skakade hand med henne; sedan vände han sig till Mabel. Hon lutade sig framåt, vacker och strålande, men såg häpen ut, då han räckte henne handen. Han hade ämnat säga: »Hur står det till, mrs Hutchinson?» Men hur det nu var, ville »mrs Hutchinson» ej öfver hans läppar, och allt hvad han förmådde säga var: »Hur står det till?»

Det låg så mycken stelhet och förlägenhet öfver situationen som han någonsin kunde önska. Mabel65

förrådde den sinnesrörelse lion måste erfara, men Dora, som de tydligen hade tagit med i egenskap af något slags fridsstifterska, utbrast:

»Hvad i ali världen står på, Lawrence?»

Innan Pentfield hann svara, grep Corry honom i armen och drog honom åt sidan.

»Hör på, gamle gosse, hvad skall det här betyda?» frågade Corry med låg röst och med en betydelsefull blick på

Lashka.

»Jag inser just inte, att det kan angå dig på något sätt», svarade Pentfield med gäckande ton.

Men Corry gick rakt på sak.

»Hvad har indianskan i din släde att göra? För-baskadt otrefligt för mig att få lof att bortförklara den historien. Jag vill väl hoppas att den låter förklara sig. Hvem är hon? Hvems squaw är lion?»

Nu utdelade Lawrence Pentfield sitt slag, och han gjorde det med ett visst lugnt öfvermod, som tycktes i viss mån godtgöra honom för den oförrätt han lidit.

»Hon är min squaw», sade han. »Indianskan därborta är mrs Pentfield.»

Corry Hutchinson drog djupt efter andan, och Pentfield vände sig ifrån honom och gick tillbaka till de bägge kvinnorna. Mabel såg ledsen och förtretad ut och tycktes hålla sig på afstånd. Pentfield stannade framför Dora och sade så gladt, som om det endast funnes solsken till i världen:

»Hur har ni haft det under resan? Höll ni er så varm att ni kunde sofva? Och hur uthärdade mrs Hutchinson resans besvärligheter?» frågade han därnäst med blicken fäst på Mabel.

»A, ni käraste dummerjöns !» utropade Dora, i det hon slog" sina armar omkring honom och kramade honom. »Ni har således sett det! Jag kunde väl tro att det var någonting på färde, efter som ni bar er så besynnerligt åt.»

»Jag — jag förstår inte alis...» stammade han.

»Uppgiften rättades i tidningen dagen därpå», fortfor Dora lifligt. »Vi hade ingen tanke på att ni kunde få se den. 1 alla de andra tidningarna var den riktig, men naturligtvis var just den olycksaliga tidningen den enda ni skulle få tag i!»

»Vänta litet! Hur — hur var det?» frågade Pentfield, och hans hjärta krympte plötsligt ihop af förskräckelse, ty han kände sig som vid randen af en djup afgrund.

Men Dora fortfor ifrigt:

»Och tänk, när det kom ut att Mabel och jag skulle resa till Klondyke, stod det i E v e r v O t h e r

j J i *j

W e e k, att när vi vore borta, skulle det bli 'skojigt' vid Myrdon Avenue, men det var naturligtvis meningen 'sorgligt'...»

^Då är ...»

»Ja, det är jag som är mrs Hutchinson», fortfor Dora »och så trodde ni förstås hela tiden att det var Mabel!»

»Alldeles så», sade Pentfield långsamt. »Men nu förstår jag. Reportern hade förväxlat namnen ... Och i Seattle och Portland hade de tryckt af notisen efter San Franciscotidningen.»

Han stod tyst en minut. Mabel hade åter vändt sig emot honom, och han kunde se att hennes rodnande ansikte lyste af förväntan. Corry tycktes varadjupt intresserad af den söndriga tåspetsen på sina mockasiner, och Dora kastade förstulna blickar på Lashkas orörliga ansikte därborta i släden. Lawrence Pentfield stirrade rakt framför sig inåt en dyster framtid, där han såg sig själf färdas på släde efter galopperande hundar med den halta Lashka vid sin sida.

Och så höjde han sin röst och sade helt öppenhjärtigt, i det han såg Mabel i ögonen:

»Det bedröfvar mig djupt. Jag kunde aldrig drömma om något sådant. Jag trodde att ni hade gift er med Corry. Och det är mrs Pentfield som sitter i släden därborta.»

Mabel Holmes vände sig mot sin syster så blek och matt, som om all trötthet efter den långa färden helt plötsligt

hade sänkt sig öfver henne. Dora lade sin arm omkring hennes lif. Corry Hutchinson var fortfarande upptagen af sina mockasiner. Pentfield såg hastigt på den ena efter den andra, sedan vände han sig mot sin släde.

»Kunna inte stanna här hela dagen, eftersom Petes lilla barn väntar», sade han till Lashka.

Den långa pisksnärten hven genom luften, hundarna höggo i och släden sattes i gång.

»Det var så sant, Corry —», ropade Pentfield tillbaka, »bäst att du tar den gamla bostaden. Den har inte begagnats nu på en tid. Jag har byggt en ny uppe på höjden.»

*

För mycket guld.

Eftersom detta är en historia från ett guldgräfvareland — och en sannare historia än det ser ut — kan man nästan vänta att den skall handla om otur. Men det beror på synpunkten. Enligt Kink Mitchells och Hootchinoo Bills åsikt är »otur» ett ganska mildt uttryck för hvad som hände, och att dessa bägge män ha en bestämd åsikt om saken är allmänt bekant i Yukons land.

Det var under hösten 1896 soin de bägge männen kommo ned till östra stranden af Yukon och drogo fram en Peterboroughkanot från ett mossbeväxt skjul. De sågo inte precist trefliga ut. Efter att hela sommaren ha sökt efter guld under otaliga mödor och stor brist på föda, voro de själfva utmärglade och deras kläder i trasor. En svärm af mosquitos surrade omkring deras hufvuden. Deras ansikten voro öfversmetade med blålera. Bägge voro försedda med hvar sin klump af denna fuktiga lera, och så snart något af ansiktsmasken torkade och föll af, smetades det dit nytt i stället. Deras röster hade ett grälaktigt klagande tonfall och deras åtbörder utvisade en retlighet, som69

vittnade om störd sömn och om fåfäng strid mot de små bevingade odjuren.

»De här kanaljerna bli min död till sist», gnällde Kink Mitchell, då kanoten sköts ut från stranden.

»Seså, krya upp dig nu! Vi ä' snart framme», sade Hootchinoo Bill ined en låtsad munterhet i sin graflika stämma som lät nästan hemsk. »Om fyrtio minuter ä' vi i Förty Mile, och se'n — förbannade lilla sate!»

Hans ena hand släppte årån och applicerade ett häftigt slag bak på hans nacke, hvarefter han under de mest svafvelhaltiga svordomar smetade ett nytt lager af lera på den stungna kroppsdelen. Kink Mitchell var icke det ringaste road af detta uppträde. Han begagnade endast tillfället att smeta ett tjockare lerlager på sin egen nacke.

De rodde öfver till Yukons västra strand och sköto sedan nedåt strömmen med lätta årtag, tills de efter fyrtio minuters rodd svängde in dikt åt vänster rundt om nedre udden af en ö. Där låg Förty Mile plötsligt framför dem. Bägge rätade upp sig och betraktade den syn som tedde sig för deras ögon. De betraktade den länge och noga, medan de läto farkosten drifva med strömmen, och deras ansikten fingo så småningom ett uttryck af öfverraskning och undran. leke en enda strimma rök höjde sig från de hundratals stockhyddorna. Där hördes inga ljud af yxor som klyfva trä, eller af hammare och såg. Hvarken hundar eller män höllo till framför det stora magasinet. Inga ångbåtar lågo vid stranden, inga kanoter, inga flatbottniga båtar, inga slags farkoster70

syntes till. Floden var lika tom på sådana som staden tycktes vara på lif och rörelse.

»Ser ut ungefär som om ängeln Gabriel hade tutat här i sitt lilla horn — och du och jag hade kommit på efterkälken», anmärkte Hootchinoo Bill.

Han sade detta helt vårdslöst, som om det icke skulle ligga någonting ovanligt eller märkvärdigt i en sådan tilldragelse. Och Kink Mitchells svar blef lika vårdslöst, som om inte heller han kände någon synnerlig sinnesrörelse.

»Eller också som om de alla vore baptister och hade tagit båtarna för att fara sjövägen till himlen», inföll han.

»Gubben far därhemma var baptist», tillade Hootchinoo Bill. »Och han höll alltid på att det var fyrtiotusen mil närmare den vägen.»

Så var det slut med deras skämt. De löpte in med kanoten och klättrade uppför den höga jordvallen. En viss högtidlig bäfvan grep dem då de vandrade genom de öde gatorna. Staden badade i solsken. Ett sakta vinddrag kom linorna att slå mot flaggstången utanför de stängda portarna till Caledonia Dance Hall. Mosquitos surrade, rödhakor sjöngo och nötskrikor trippade hungriga omkring bland hyddorna; men ingen människa syntes till och icke ett enda tecken till mänskligt lif.

»Jag håller på att dö af törst», sade Hootchinoo Bill, och han sänkte omedvetet sin röst till en hes hviskning.

Kamraten nickade endast till svar; han var obenägen att låta sin röst störa stillheten. De traskade framåt under mulen tystnad, tills de slutligen öfver-71

raskades af att få se en öppen dörr. Ofvanför dörren satt en groft målad skylt, som sträckte sig öfver byggnadens bela bredd och förkunnade att här var »Monte Carlo». Bredvid dörren i en bakåtlutande stol satt en man med hatten neddragen öfver ögonen och solade sig. Det var en gammal man. Skägget och håret var långt, hvitt och patriarkaliskt.

»Måntro det där inte är gamle Jim Cummings, som liksom vi har kommit för sent till uppståndelsen?» sade Kink Mitchell.

»Mycket troligt att han inte har hört Gabriel tuta», medgaf Hootchinoo Bill. »Hallå, Jim — vakna!» skrek han.

Gubben rörde på sig helt långsamt, blinkade med ögonen och mumlade automatiskt: »Hvad ska' det vara, go' herrar? Hvad ska' det vara?»

De följde honom in och slogo sig ned vid den långa disken, där i forna dagar ett halft dussin flinka uppassare haft föga tid att lata sig. Det stora rummet som brukade sorla af lif och rörelse var nu tyst och dystert som en graf. Där hördes intet skram-mel af tärningar, intet surr af elfenbenskulor. Roulett- och faraobord sågo ut som grafstenar under sina buldanöfverdrag. Inga kvinnoröster trängde muntert ut från danssalen innanför. Gamle Jim Cummings torkade ett glas med sina giktbrutna händer, och Kink Mitchell ritade sina initialer i dammet på disken.

»Hvar ä' flickorna?» skrek Hootchinoo Bill med låtsad munterhet.

»Borta», svarade den gamle mannen med en röst lika tunn och ålderstigen som han själf och lika darrande som hans händer.72

»Hvar ä' Bidwell och Barlow?»

»Borta.»

»Och Sötvattens-Charley?»

>: Borta.»

»Än hans syster?»

»Också borta.»

»Nå, men er dotter Sally då och hennes barnunge?»

»Borta, allesammans borta.» Gubben skakade sorgset på hufvudet och började tankspridt leta bland de dammiga buteljerna.

»Men du store sankt Antonius, hvart ha de tagit vägen?» exploderade Kink Mitchell, ur stånd att behärska sig längre. »Ni menar väl inte att pesten har härjat här?»

»Å, men har ni då inte hört nå'nting om det?» Gubben skrattade helt flegmatiskt. »De ha ju allesammans gifvit sig i väg till Davvson.»

»Hvad tusan är det?» frågade Bill. »En vik? Eller ett utskänkningsställe? Eller en ort?»

»Har ni aldrig hört talas om Davvson, ni?» Den gamle mannen storskrattade. »Dawson är ju en stad, större än Förty Mile — ja, sir, större än Förty Mile.»

»Jag har varit i det här landet i sju år», förkunnade Bill med eftertryck, »och jag tar mig friheten säga att jag aldrig har hört talas om den cityn förut. Hallå! Låt oss få litet mer af den där whiskyn! Edra nyheter ha gjort mig helt matt, det ha de. Nå, men hvar ligger då det där Dawson som ni pratar om ?»

»På den stora flacka slätten vid Klondykes lenning», svarade gamle Jim. »Men hvar ha då ni bägge varit hela sommaren?»73

»Kan just göra er detsamma hvar vi bägge ha varit», ljöd Kink Mitchells buttra svar. »Men så mycket kan jag säga er, att vi ha varit där det är så tjockt med 'squitos', att man får lof att svänga med en käpp i luften för att kunna få se solen och veta hur dags det är på dagen. Har jag inte rätt, Bill ?

»Visst har du rätt», sade Bill. »Men på tal om det där Dawsonstället, hur ha de råkat på det, Jim?»

»Fick ett helt uns i pannan vid en vik som heter Bonanza, och de ha inte kommit till klippbädden än.»

»Hvem hittade det?»

»Carmack.»

Då de bägge kamraterna hörde upptäckarens namn, stirrade de på hvarandra med ett uttryck af vämjelse. Men så nickade de högtidligt.

»Sivvash George», fnös Hootchinoo Bill.

»Squaw-mannen», hånade Kink Mitchell.

»Jag skulle inte dra på mig mina mockasiner för att trampa i väg efter nå'nting som han hade funnit», sade Bill.

»Säger detsamma», förklarade kamraten. »En karl, som är så lat att han inte orkar dra upp sin egen lax! Det var därför han slog sig ihop med indianerna. Tänker att den där svarta svågern hans — låt mig se — Skookum Jim, eller hvad? — tänker att han är med där?»

Gubben Cummings nickade. »Ja visst, och hvad mera är, hela Förty Mile också, förutom jag och några krymplingar.»

»Och fylltrattar», tillade Kink Mitchell.

»Ne-ej då, sir!» utbrast den gamle ifrigt.74

»Jag vill hålla vad att den supbulten Henkins inte är med!» ropade Hootchinoo Bill i tvärsäker ton.

Jims gamla ansikte klarnade upp. »Går in på vadet, Bill — och nu har ni förlorat.»,

Hur i ali världen kunde den gamla fyllkajan komma härifrån?» frågade Mitchell.

»A, de band honom och slängde honom i en båt», förklarade gamle Jim. »De kom rakt in hit, det gjorde de och tog honom ur stolen därborta i hörnet, och tre fyllbultar till hitta' de under pianot. Jag ska säja er, att hela lägret rök i väg uppåt Yukon och till Dawson, som om själfva hin håle hade vari' efter dem — kvinnor, halfvuxna och småbarn, hela kon-karongen. Bidwell kom till mig och sa: 'Jag vill att ni ska ta hand om Monte Carlo, Jim', sa' han. 'För jag ger mig af.' — 'Nå, men hvar är Barlovv då?' sa' jag. 'Redan i väg', sa' han, 'och jag följer efter med en laddning whisky'. Och utan att ge mig tid att säja nej en gång, rusa' han i väg till sin båt som han gick och stod och staka' se'n uppåt floden som en vanvetting. Se'n dess har jag varit här och har inte serverat ett enda glas förut, fast det är tre dar se'n han for.»

De bägge kamraterna sågo på hvarandra.

>:Det var också tusan, Kink!» utbrast Hootchinoo Bill. > Tycks som om du och jag skulle höra till den sortens folk som ha bara gafflar till hands, när det regnar soppa.»

»Men man kan då också förlora aptiten», sade Kink Mitchell. »En hel samling af gröngölingar, fyllbultar och dagdrifvare!»75

»Och squavv-män», ifyllde Bill. »Inte en enda genuin guldgräfvare bland hela rasket.»

»Alla äkta guldgräfvare sådana som du och jag, Kink», tillade han snusförnuftigt, »ä' ute och svettas och träla på Birch Creek-vägen. Inte en äkta guldgräfvare är med om den där galna Dawsonska rusningen, och det säger jag då rent ut att jag tar inte ett enda steg för någon Carmacksk upptäckt. Först vill jag åtminstone se något af guldstoftet.»,

»Säger detsamma», medgaf Mitchell. »Låt oss dricka ett glas till.»

Sedan de hade blött sitt beslut, drogo de kanoten i land, buro upp lasten till sin hydda och lagade till middagsmat. Men då det led fram på eftermiddagen, började de bli retliga. De voro vana vid den tystnad som råder i de stora ödemarkerna, men denna graflika stillhet i en stad pinade dem. De öfverras-kade sig med att lyssna efter välbekanta ljud — »väntade att nån'ting skulle bullra som inte gjorde det», såsom Bill förklarade saken. De traskade genom de öde gatorna tillbaka till Monte Carlo för att få mer att dricka, och de vandrade utmed flodstranden till ångbåtarnas landningsplats, där nu endast vattnet fräste och bubblade och en och annan lax gjorde ett hopp så att den glittrade i solen.

De satte sig i skuggan framför magasinet och pratade med den lungsiktige agenten, hvars fallenhet för blodstörtning höll honom kvar på platsen. Bill och Kink talade om för honom, hur de nu hade för afsikt att lata sig i sin hydda och hvila upp efter sommarens hårda arbete. De påpekade med ett visst eftertryck, som till hälften var afsedt att väcka tilltro76

och till hälften manade till motsägelse, hur grundligt de skulle njuta af sin lättja. Men agenten var utan allt intresse för detta. Han förde snart samtalet tillbaka till det stora fyndet i Klondyke, och de kunde omöjligen få honom ifrån detta ämne. Han kunde icke tänka på annat, icke tala om annat, och slutligen blef Hutchinoo Bill ordentligt förargad.

»Må fan ta ert Davvson, säger jag!» utropade

han.

»Säger detsamma», förklarade Kink Mitchell och klarnade upp. »En skulle riktigt kunna tro, att det är nå'nting med det där — och så är det bara en lustfärd för gröngölingar och oduglingar.»

Men nu kom en båt i sikte nedåt strömmen. Den var långsträckt och smal och höll sig tätt intill stranden. Tre män stodo upprätt i den och arbetade sig framåt mot den starka strömmen med långa stänger.

»Tydligen från Circle City», sade agenten. »Jag har tittat efter dem hela eftermiddagen. Förty Miles har hundrasjuttio mils försprång framför dem. Men de ha sannerligen inte förlorat någon tid.»

»Och nu ska vi sitta här helt lugnt och se dem rusa förbi», förklarade Bill med ett visst välbehag.

Han hade knappt talat ut förrän en ny båt kom inom synhåll, och efter ett par minuter följdes denna af två andra. Nu var den första båten midt framför männen på stranden. Dess tre passagerare upphörde icke att staka båten framåt, medan hälsningar utbyttes, och ehuru färden ej kunde annat än skrida långsamt framåt, var båten efter en halftimme ur sikte uppåt floden.

Och nedifrån kom oupphörligt båt efter båt i en77

ändlös procession. Bill och Kink kände sin oro tilltaga. De kastade förstulna, lurande och spekulerande blickar på hvarandra, och om deras ögon möttes, sågo de hastigt bort med förvirrad uppsyn. Till sist möttes emellertid deras blickar utan att någon af dem såg bort.

Kink öppnade munnen för att tala, men han fann inga ord, och där satt han och gapade, medan han fortfor att se på kamraten.

»Precis min tanke om saken, Kink», sade Bill.

De grinade fåraktigt mot hvarandra, och liksom genom en tyst öfverenskommelse reste de sig för att gå därifrån. Så småningom ökade de farten, och till sin hydda kommo de springande af alla krafter.

»Kan inte förspilla någon tid, när alla de där bara rusa i väg», puttrade Kink, medan han stoppade surdegskannan i bönkrukan med ena handen och ryckte till sig stekpannan och kaffekokaren med den andra.

»Tänker så med», flämtade Bill som redan hade kört hufvud och axlar in i klädsäcken, där de hade sina vinterstrumpor och underkläder. »Och jag säger dig, Kink, glöm inte jästpulvret, som står på hyllan i hörnet bakom spiseln.»

En halftimme därefter höllo de på att lasta och klara sin båt, medan agenten lät höra en massa skämtsamma utrop om stackars svaga dödliga och vandringsfeberns smittosamhet. Men när Bill och Kink satte sina långa stänger i bottnen och stakade båten mot strömmen, ropade han efter dem:

»Nå, så lycksam resa! Glöm inte att märka en lott eller två åt mig!»78

De nickade ifrigt till svar och kände ett djupt medlidande med den stackars uslingen som var tvungen att stanna kvar.

*

Kink och Bill arbetade hårdt. Enligt Nordlandets reviderade kodex är rusningen för de snabba, inmutningen för de starka — och så tar kronan genom sina prerogativ brorslotten för sin del. Kink och Bill voro både snabba och starka. De gjorde den besvärliga färden med långa, svängande tag, som totalt förkrossade ett par nykomlingar, hvilka försökte hålla jämna steg med dem. Spridda mellan dem och Dawson — där båtarna skulle lämnas och resan fortsättas till lands — färdades förtruppen från Circle City. Men under kapprodden från Förty Mile hade de bägge männen gått förbi hvarenda en af de andra båtarna, sedan de hade vunnit en båtlängd på den främsta af dem vid inloppet till Dawson och lämnat dess passagerare på ett betänkligt afstånd efter sig, då de började färden till lands.

»Uff! Kunde knappt se hvarandra för rök», sade Hootchinoo Bill skrattande, i det han torkade svetten ur pannan och kastade en hastig blick utåt den väg de hade kommit.

Där syntes tre män komma gående mellan träden. Två andra följde dem i hack och häl, och strax efteråt kommo en man och en kvinna inom synhåll.

»Kom, Kink! Raska på! Raska på bara!»

Bill påskyndade sina steg. Mitchell såg sig om, som om han haft mindre brådtom.

»Sannerligen tror jag inte att de springa!»79

»Och här är en som har sprungit sig trött», sade Bill och pekade åt ena sidan af vägen.

Där låg en man på rygg och flämtade i en parox-ysm af ytterlig utmattning. Hans ansikte var likblekt, ögonen blodsprängda och glasaktiga; han såg alldeles ut som en döende.

»Chechaquo!» grymtade Kink Mitchell föraktfullt. Det var den gamla »surdegens» förakt för »de gröna» — för dem som voro försedda med »själf jäsande » mjöl och använde jästpulver till sina skorpor.

De bägge kamraterna hade enligt gammal vana haft för afsikt att börja sökandet med ens nedåt strömmen, men när de genom ett anslag på ett träd sågo, att det redan fanns en »Inmutning 81 Nejd anför» — hvilket betydde drygt åtta mil nedanför Dis-covery — ändrade de mening. De åtta milen tillrygga-lades på mindre än två timmar. Det var en mördande hastighet då det gällde så svår terräng, och de gingo förbi tjogtals uttröttade som hade dignat vid sidan af vägen.

I Discovery var föga att lära angående den öfre delen af vattendraget. Carmacks svåger, indianen Skoo-kum Jim, hade en dunkel uppfattning af att lotter skulle vara inmutade så högt sorn till 30, men när Kink och Bill sågo

hörnstolparna till 79 Ofvanför, slängde de packningen af sig och satte sig ned för att röka. Alla deras ansträngningar hade varit förgäfves. Bonanza var inmutad från början till slut, »så långt man kunde se och öfver nästa vattendelare», klagade Bill samma kväll, medan de stekte sitt fläsk och kokade sitt kaffe öfver Carmacks eld i Discovery.SO

»Försök 'lillingcn'», föreslog Carmack morgonen därpå.

»Lillingen» var en bred bäck som flöt in i Bonanza vid 7 Ofvanför. De bägge kamraterna mottogo hans råd med hela det öfverlägsna förakt som en »surdeg» känner för en squavv-man, och de tillbragte i stället sin dag vid Adain's Creek, ett annat tillflöde till Bonanza som föreföll dem mera lofvande. Men det blef den gamla historien om igen — inmutad så långt ögat kunde nå.

I tre dagar upprepade Carmack sitt råd, och i tre dagar åhörde de det med föraktfulla miner. Men den fjärde dagen hade de ingen annan plats att besöka, och därför gingo de uppåt »lillingen». De visste att där faktiskt icke fanns många inmutningar förut, men de hade då visst icke heller för afsikt att göra några sådana. De företogo sin utflykt snarare för att ge luft åt sitt dåliga lynne än för någonting annat. De hade blifvit både cyniska och skeptiska. De hån-skrattade och fnöso åt allting och förolämpade hvarenda chechaquo de träffade under vägen.

Inmutningarna togo slut med Numro 23. Återstoden af vattendraget var ledigt till uthyrning.

»Älgbete», förklarade Kink Mitchell med ett hånfullt skratt.

Men Bill mätte med allvarlig min upp femhundra fot uppåt bäcken och märkte hörnstolparna. Man hade fått tag i en botten till en ljuslåda, och på dess släta sida skref han:

Detta älgbete är reser ve rådt för svenskar och chechaquos. BILL RADER.81

Kink läste med gillande min igenom det skrifna och sade sedan: »Eftersom jag har samma tanke, kan jag gärna skrifva under jag också.»

Och så sattes äfven namnet Charles Mitchell under notisen. Mången gammal »surdegs» ansikte ljusnade den dagen vid åsynen af denna förklaring af en besläktad själ.

»Nå, hur var det med lillingen?» frågade Car-mack, då de kommo tillbaka till lägret.

»Åt fanders med lillingen!» blef Hootchinoo Bills svar. »Jag och Kink tänker gå och leta efter Too Mucli Gold*, när vi ha hvilat upp oss.»

»Too Much Gold» var ett fabelaktigt vattendrag, om hvilket alla »surdegar» drömde, och det påstods att i detsamma låg guldet så tjockt, att man för att kunna vaska det först måste skyffla in gruset i slussar. Men åtskilliga dagars hvila som de bägge kamraterna unnade sig före sin upptäcktsfärd medförde en liten förändring i deras planer. Till platsen kom nämligen en svensk, som kallade sig Ans Handerson.**

Ans Handerson hade hela sommaren arbetat för dagspenning vid Miller Creek, borta vid Sixty Mile, och när sommaren var förbi, hade han förirrat sig uppåt Bonanza i likhet med mången annan kringstry-kare som hjälplöst hade råkat i drift på guldsökeriets vågor, hvilka öfversvämmade landet kors och tvärs. Han var lång och skranglig. Hans armar voro långa som den förhistoriska människans och hans med tjocka knogar försedda händer skålformiga, förvridna och valkiga af hårdt arbete. Han var långsam i tal och

* Too much gold = för mycket guld.

** Naturligtvis en rospigg. Öfvers, anm.

rörelser, och hans ögon — lika ljusblåa som hans hår var ljusgult — tycktes fulla af en evig dröm, hvars innehåll ingen människa visste, allra minst han själf. Kanske kom sig detta evigt drömmande uttryck af en ytterlig och innehållslös enfald. I alla händelser uppfattades han på det^a sätt af män af ordinär kaliber, och det fanns ingenting extraordinärt hos Hootchinoo Bill och Kink Mitchell.

De bägge kamraterna hade förnött en dag med påhälsningar och prat, »och på kvällen begåfvo de sig till den tillfälliga samlingsplatsen Monte Carlo, ett stort tält, där vandrare hvilade sina trötta ben och dålig whisky såldes till en dollar glaset. Men eftersom det enda myntet som användes var guldstoft och affärens innehafvare vägde oärligt, kostade whiskyn mer än en dollar. Bill och Kink drucko icke alis, hufvudsakligast af det skälet att deras enda och gemensamma stoftpung icke var så väl fylld att den kunde stå ut med många promenader till vågskålarna.

»Vet du hvad, Bill, jag har fått korn på en c h e-chaquo som har en säck mjöl», sade Mitchell triumferande till kamraten.

Bill fick en intresserad och belåten min. Det var ondt om föda, och de voro icke öfver sig väl utrustade för sina spaningar efter Too Much Gold.

»Mjöl är värdt en dollar skålpundet , svarade han. »Men hur tror du att du ska' kunna komma åt det?»

»Låta honom köpa halfparten i vår inmutning', svarade Kink.

»Hvilken inmutning?» Bill var öfverraskad. Men så kom han ihåg det där området som han hade83

stakat ut och reserverat för svenskar, och han utbrast: »Å-å!»

»Men jag skulle då inte hålla så snålt på de t», tillade han. »Låt honom få alltsammans, medan du håller på — visa dig riktigt frikostig!»

Bill skakade på hufvudet. »Om jag gjorde det, kunde han dra öronen åt sig och ge affären på båten. Nej, jag låter honom i stället veta att den där platsen anses vara synnerligt värdefull, och att vi aldrig skulle göra oss af med halfva andelen, om vi inte vore så totalt utan lifsmedel. Efteråt kan vi ju presenta honom hela klabbet.»

»Bara ingen har förbisett vårt anslag och lagt embargo på inmutningen efteråt», invände Bill, ehuru han kände sig mäkta belåten med utsikten att få utbyta det utstakade området mot en säck mjöl.

»Inte», försäkrade Kink lugnande. »Den har numro 24 och står kvar för vår räkning. C h e c h a-q u o s togo emellertid saken på allvar och började staka ut där du hade slutat. De ha till och med stakat ända öfver vattendelaren. Jag talade just med en af dem, och han hade kommit tillbaka med kramp i benen.»

Just då hörde de för första gången Ans Han-derson yttra sig, långsamt och famlande efter ord.

»Jag tycker om läget», sade han till värden på stället. »Och jag tänker att jag tar en lott.»

De bägge kamraterna blinkade åt hvarandra, och några minuter senare satt där en förvånad och tacksam svensk och drack dålig whisky tillsammans med två hårdhjärtade främlingar. Men hans hufvud var lika hårdt som deras hjärtan. Stoftpungen gjorde oupphörliga turer fram till vågen, för hvarje gång84

omsorgsfullt iakttagen af Kink Mitchells ögon, men Ans Handerson ville ändå inte tina upp. 1 hans ljusblåa ögon tycktes liksom i sommarsjöar evinnerliga drömmar dyka upp och glänsa för en stund, men det kom sig snarare af talet om guld och vaskpannor, som surrade i hans öron, än af whiskyn som så lätt gled igenom hans strupe.

De bägge kamraterna voro förtviflade, fastän de visade sig jovialiska och högljudda i tal och handling.

; Genera er inte för mig, min vän», hickade Hoot-chinoo Bill och lade sin hand på Ans Handcrsons axel. »Drick ett glas till! Vi hålla just på att fira min vän Kinks födelsedag, ser ni. För det här är min vän och kompanjon Kink, ser ni — Kink Mitchell. Och hvad kan ni heta för något?»

Sedan han hade fått upplysning därom, dunkade han Kink kraftigt i ryggen, och Kink låtsade en klumpig inbilskhet öfver att vara festens medelpunkt, medan Ans Handerson med belåten min frågade om de ville dricka ett glas med honom. Det var första och sista gången han »bjöd», innan skådespelet växlade och hans oskuldsfulla själ hängaf sig åt en sällspord slösaktighet. Men han betalade för whiskyn ur en välfylld pung. »Kan aldrig innehålla mindre än åttahundra», kalkylerade Kink som hade ögon så skarpa som ett lodjurs. Och på grund af denna beräkning tog han första tillfälle i akt för att få ett enskildt samtal med Bidwell, tältets och den dåliga

whiskyns ägare.

»Här är min pung, Bidwell», sade Kink med hela den förtrolighet och säkerhet som en man af gamla stammen kan visa mot den andre. »Väg upp femtio85

dollars i den för en dag eller två ungefär, så ska' Bill och jag bli er högst förbundna.»

Efter detta blefvo pungens resor fram till vågen allt tätare, och firandet af Kinks födelsedag pågick under tilltagande munterhet. Han försökte till och med sjunga gamla stammens visa: »Förbjudna fruktens saft» — men kom af sig och dränkte sin förvirring i ett förnyadt skålande. Till och med Bidwell hedrade honom med en skål eller två på lokalens vägnar, och både Kink och Bill voro vederbörligen berusade, då Ans Handersons ögonlock började bli tunga och hans tungband tycktes vilja lossna.

Bill blef först ömsint och sedan förtrolig. Han berättade om sina motgångar och bekymmer för värden och för världen i allmänhet och Ans Handerson i synnerhet. Han behöfde icke åkalla histrioniska makters hjälp för att spela den rollen. Den dåliga whiskyn hjälpte honom att göra det. Han arbetade sig upp till en väldig iorg Öfver üig själf och Bill, och det var med verkliga tårar han omtalade att han och hans kompanjon tänkte på att sälja halfva andelen i sin präktiga inmutning, därför att de ledo brist på lifsmedel. Till och med Kink satt där och lyssnade och trodde.

Ans Handersons ögon lyste helt syndigt, då han frågade: »Hur mycke' tänker ni ta?»

Bill och Kink hörde honoin icke, och han var tvungen att upprepa sin fråga. Nu tycktes de vara motvilliga. Han blef angelägnare. Och han vaggade fram och tillbaka, medan han stödde sig mot disken och lyssnade med spetsade öron, medan de å sin sida rådgjorde och kifvades om de skulle eller inte86

skulle och grälade med teaterhviskningar om hvilket pris de skulle bestämma.

»Två hundra och — hick! — femtio», tillkännagaf slutligen Bill, »men vi ha just ingen lust att sälja.»

»Det är förbannadt förståndigt af er, om jag får säga min lilla tanke om saken», sekunderade Bidwell.

»Naturligtvis», tillade Kink. »Vi ä' väl inte något välgörenhetssällskap heller, som ädelmodigt lämnar allting fritt åt svenskar och andra hvita.»

»Jag tänker vi ta oss ett glas till», hickade Ans Handerson, som var nog slug att vilja skjuta upp affären till en lägligare stund.

Och för att framkalla denna lägligare stund började nu hans egen pung löpa af och an mellan byxfickan och vågen. Bill och Kink voro först rätt kru-serliga, men slutligen gåfvo de vika för hans vänlighet. Hvarpå han blef en smula förlägen och drog Bidwell afsides. Han var mycket osäker på benen och måste stödja sig på Bidwell för att hålla sig uppe, medan han frågade:

»De ä' väl att lita på, de där karlarna? Tror ni det?».

»Alldeles säkert», svarade Bidwell ifrigt. »Har känt dem i flera år. Gamla surdegar. När de sälja en lott, så sälja de en lott. Ä' inga skojare.»

»Jag tänker jag köper», förklarade nu Ans Handerson och stapplade tillbaka till de bägge andra.

Men nu sjönk han i djupa drömmar och tillkännagaf att han antingen ville ha hela inmutningen eller också ingenting alis. Det gjorde Hootchinoo Bill utom sig. Han höll ljungande tal om den »högfärd», som regerade chechaquos och svenskar. Emellanåt87

slumrade han in midt i en fras, rösten dog bort med ett gurglande ljud och hufvudet sjönk ned mot bröstet. Men så snart Kink eller Bidwell gaf honom ett nyp, var han genast färdig att ladda ur sig en ny salfva ovett.

Ans Handerson satt lugn under allt detta. Hvarje okvädingsord ökade enligt hans åsikt inmutningens värde. En så häftig motvilja för att sälja kunde ju endast ha ett slags betydelse för honom, och han kände det som en stor tröst, då Hootchinoo Bill föll snarkande ned på golfvet och han kunde få vända sig till hans mindre svårhandterlige

kompanjon.

Kink Mitchell lät tala med sig, men han var en dålig matematiker. Han fällde strida tårar, men han var villig att sälja halfva andelen för tvåhundrafemtio dollars, eller också alltsammans för sjuhundrafemtio. Ans Handerson och Bidwell bemödade sig att klara hans missuppfattning i fråga om bråkdelar, men deras ansträngningar voro fåfänga. Han slösade med tårar och jämmer såväl öfver disken som öfver deras axlar, men dessa tårar förmådde ändå inte spola bort hans föreställning, att om en hälft var värd tvåhundrafemtio dollars, så vore två hälfter värda tre gånger så mycket.

Slutligen — och själfva Bidwell hade sedermera endast ett otydligt minne af hur natten slutade — uppsattes ett köpekontrakt, hvarigenom Bill Rader och Charles Mitchell afhände sig alla rättigheter och anspråk på inmutningen 24 Eldorado — hvilket namn bäcken hade fått af någon optimistisk chechaquo.

Då Kink hade skrifvit under, förenade alla tre sina ansträngningar för att väcka Bill. Med pennan i hand satt han länge och vaggade af och an öfver88

dokumentet. För hvarje gång han gjorde det blänkte och försvann ömsom en underbar gyllne syn för Ans Handersons ögon. När den dyrbara underskriften slutligen hade kommit tilfl stånd och summan var utbetald, drog svensken en djup suck, ramlade under bordet och somnade. Där låg han sedan och drömde eviga drömmar ända till morgonen.

Men dagen var kylig och grå. Han kände sig ruskig. Det första han gjorde var att omedvetet och automatiskt känna efter sin pung. Det förfärade honom att den var så lätt. Minnet af nattens händelser grydde långsamt i hans hjärna. Så stördes han af grofva röster. Han slog upp ögonen och tittade fram under bordet. Ett par morgonkrya män — eller rättare ett par som hade varit ute på färdväg hela natten — voro inbegripna i ett samtal om Eldorado Creeks absoluta och föraktliga värdelöshet. Ans Han-derson blef rädd, körde ner handen i sin ficka och fick tag i köpehandlingen på 24 Eldorado.

Tio minuter därefter väcktes Hootchinoo Bill och Kink Mitchell, där de lågo insvepta i sina filtar, af en svensk med vildt stirrande ögon, som försökte påtvinga dem ett handskrifvet och mycket suddigt dokument.

»Jag tänker att jag tar igen mina pengar», sludd-rade han, »jag tänker att jag tar igen mina pengar.»

- Han hade tårar i ögonen och i strupen. De runnö utför hans kinder, medan han föll på knä framför de bägge andra och tiggde och bad. Men Bill och Kink skrattade icke åt honom. De kunde ha varit mera hårdhjärtade än de voro.

»Första gången jag nå'nsin har hört en karl lipa89

för en gruflott», sade Bill. »Och jag tar mig friheten säga, att det är en högst ovanlig syn.»

»Säger detsamma», förklarade Kink Mitchell. »Att handla med gruflotter är ju precist som att handla med hästar.»

Deras förvåning var fullt uppriktig. De kunde icke föreställa sig att de själfva skulle kunna jämra sig öfver en affärstransaktion, och därför kunde de icke heller förstå att andra kunde göra det.

»Stackars kräk till ch echaquo», mumlade Hoot-chinoo Bill, då de sågo den sörjande svensken försvinna uppåt vägen.

»Nu till Too Much Gold!» sade Kink Mitchell muntert.

Och innan dagen var slut, hade de köpt mjöl och fläsk till öfverdrifvet högt pris för Ans Handersons guldstoft och gingo öfver vattendelaren bortåt strömmarna mellan Klondyke och Indian River.

Tre månader därefter kommo de tillbaka midt under en snöstorm och råkade under vägen på 24 Eldorado. Det var en ren slump att de kommo dit. De hade icke hållit utkik efter sin forna inmutning. leke heller kunde de se mycket genom den piskande snön förrän de voro alldeles framme. Just då lättade det litet i luften, och de sågo en

grop med vindspel öfver, som sköttes af en man. De sågo honom hämta upp ett ämbar grus ur gropen och tömma ut det vid dess kant. De sågo också en annan man, som föreföll dem märkvärdigt bekant, fylla en panna med det nyupptagna gruset. Han hade stora händer och ljus-gult hår. Men innan de hunno fram till honom, vände han om med pannan och rusade bort till en hydda.Han var barhufvad och snön trängde innanför halslinningen, hvilket förklarade hans skyndsamhet. Bill och Kink rusade emellertid efter in i hyddan och funno honom där på knä vid spiseln, där han vaskade gruset i ett spann med vatten.

Han var för ifrigt upptagen för att ge akt på någonting mer än att någon hade kommit in i hyddan. De stodo alldeles bredvid honom och sågo på. Han satte pannan i sakta svängande rörelser och stannade den ett par gånger för att ta bort de större gruspartiklarna med sina fingrar. Vattnet var tjockt och pannan hölls nedsänkt däri, så att de inte kunde se något af dess innehåll. Plötsligt lyfte han upp pannan och slängde ut vattnet ur den med en knyck. En gul massa låg kvar på pannans botten liksom smöret i en kärna.

Hootchinoo Bill sväljde. Aldrig i sitt lif hade han drömt om ett så rikt resultat i en vaskpanna.

»Tjockt det där, min vän», sade han buttert. »Hur mycket räknar ni det för på ett ungefär?»

Ans Handerson såg icke upp, men han svarade: »Jag tänker väl en femti uns.»

»Ni måste ha blifvit fan så rik då, eller hva'?»

Ans Handerson satt förfarande med sänkt hufvud upptagen af att klämma på massan för att bli af med de sista gruspartiklarna, och han svarade: »Jag tänker att jag har väl en femhundratusen dollars.»

»Herre min skapare!» sade Hootchinoo Bill, och han sade det vördnadsfullt.

»Ja, Herre min skapare, Bill!» sade Kink Mitchell. Och de gingo tyst ut och stängde dörren efter sig.

*

Tusen dussin ägg.

David Rasmussen var en gåpåare, och i likhet med mången större man än han ägnade han sig helt åt en enda idé. Då därför trumpetstöten från Nordlandet nådde hans öra, gjorde han upp för sig en äfventyrlig spekulation i ägg och satte sedan in hela sin energi på att fullfölja den. Han gjorde raska och noggranna beräkningar, och affären tedde sig för honom i regnbågsskimrande färger. Att ägg såldes i Dawson till ett pris af fem dollars dussinet var han alldeles säker på. Och i följd däraf var det ju odisputabelt att tusen dussin ägg skulle i den gyllene staden inbringa fem tusen dollars.

Å andra sidan måste ju också omkostnaderna tas i betraktande, och det gjorde han och gjorde det mycket noga, ty han var en förtänksam man, ytterligt praktisk och förslagen, och med ett hjärta som aldrig blifvit uppvärmdt af någon fantasi. Beräknade han omkostnaderna till femton cents per dussin, så skulle totalsumman per tusen dussin belöpa sig till hundrafemtio dollars — en ren bagatell i förhållande till den kolossalavinsten. Och om man också antog, bara antog — för att för en enda gång göra sig skyldig till en vanvettig öfverdrift — att transporten för honom själf och för äggen skulle springa upp till åttahundrafemtio därutöfver, så skulle han i alla fall ha fyratusen kontant, då han hade sålt sitt sista ägg och fått sin sista betalning i guldstoft.

»Ser du, Alma» — han gjorde sina beräkningar i sällskap med hustrun och med den trefliga matsalen öfversvämmad af kartor, officiella rapporter, handböcker för resande och »vägvisare i Alaska» — »ser du, omkostnaderna börja egentligen inte förrän man kommer till Dyea, dit reser man för femtio dollars på första klass. Och från Dyea till Lake Linderman transportera indianska bärare ens gods för tolf cents skålpundet, således tolf dollars för hundra eller hundra-tjugu för tusen. Antag nu att jag har femtonhundra skålpund, så kostar det hundraåttio dollars — låt oss för säkerhets skull säga tvåhundra. Jag har fått upplysning af en trovärdig klondykare, som nyss har kommit därifrån, att jag kan köpa en båt för trehundra. Och samme man har sagt att jag

kan vara säker på att få ett par passagerare med för hundrafemtio per styck, hvarigenom jag har båten för ingenting, och dessutom kunna de hjälpa mig att sköta den. Ja, där har du alltsammans! I Dawson för jag mina ägg i land från båten. Nå, låt nu se hvad det blir för det hela. — Femtio dollars från San Francisco till Dyea — tvåhundra från Dyea till Linderman — båten betald af passagerarna — således summa inalles tvåhundrafemtio», summerade han raskt. »Och så hundra till för93

kläder och personlig utrustning», fortsatte lian belåtet, »hvarefter återstår en reservkassa af femhundra för oförutsedda händelser. Och hvad skulle väl kunna inträffa?»

Alma ryckte på axlarna och höjde på ögonbrynen. Om det vidsträckta Nordlandet vore i stånd att uppsluka en man och tusen dussin ägg, så skulle det säkert också finnas tillräckligt med utrymme för hvad han möjligtvis kunde äga i öfrigt. Det var hennes tanke, men hon sade ingenting. Hon kände David Rasmussen för väl för att säga någonting.

»Fördubblar man tiden på grund af tillfälliga uppskof, så skall jag göra färden på två månader. Besinna det, Alma! Fyratusen på två månader! Det är annat än de knappa hundra i månaden jag nu har. Då kunde vi bygga längre bort, där vi hade mera utrymme — vi skulle lia gas i alla rum och vidsträckt utsikt — hyran för vår nuvarande bostad skulle betäcka skatter, försäkringsafgifter och vatten och ändå lämna ett öfverskott. Och så är det ju alltid en möjlighet att jag kan upptäcka en guldåder och komma tillbaka som millionär. Nå, säg nu, Alma, tycker du inte att jag är mycket moderat i mina beräkningar?»

Och Alma kunde väl knappast tycka annat. För öfrigt: hade icke nyss hennes egen släkting — visserligen på långt håll och dessutom det svarta fåret i familjen, en vildbasare och notorisk odugling — kommit tillbaka från detta besynnerliga Nordland med hundratusen dollar i guldstoft, för att icke tala om halfva andelen i hålan, hvarur det förskref sig?94

David Rasmussens kryddkrämare blef helt öfverraskad, då han fann honom sysselsatt med att väga ägg i vågskålarna längst bort på disken, och Rasmussen själf blef ännu mera öfverraskad, då han upptäckte, att ett dussin ägg vägde ett och ett halft skålpund — hans tusen dussin skulle således väga femtonhundra? Hans kläder, filtar, kokkärl och det nödvändiga matförrådet för resan skulle alltså inte få väga någonting alis? Det omstörtade alla hans beräkningar, och han var just i begrepp att göra nya, då han kom på den idén att endast väga små ägg. »Ty antingen de ä' små eller stora så är ett dussin ägg ändå alltid ett dussin ägg», resonnerade han snusförnuftigt för sig själf, och nu fann han att ett dussin små ägg endast vägde ett och ett fjärdedels skålpund. Hvarefter staden San Francisco i ett nu öfversvämmades af ifriga utskickade, och kommissionsaffärer och mejeribolag öfver-raskades af plötsliga förfrågningar efter ägg, som inte vägde mer än tjugu uns dussinet.

Rasmussen intecknade nu sin lilla villa för tusen dollars, ombestyrde att hans hustru skulle få göra ett långt besök hos sina anhöriga, lämnade sitt arbete och startade norrut. För att hålla sig inom den uppgjorda marginalen tog han andrakiassbiljett, på hvilken plats han i fråga om blåst hade det värre än på mellandäck; och sent på sommaren steg han blek och stapplande i land i Dyea med sina ägg. Det dröjde emellertid icke länge förrän han återfick sin aptit och sina stadiga ben. Hans första samtal med Chilkootbärarna satte lif i honom och förmådde honom att resa rygg. Fyrtio cents skålpundet begärde de för den tjuguåtta95

mil långa transporten, och medan han hämtade andan och sväljde, steg deras pris till fyrtiotre. Femton buttra indianer fäste sina spännremmar på hans collies för fyrtiofem, men de lossade dem igen, sedan de hade blifvit bjudna fyrtiosju af en Krösus från Skaguay, i smutsig skjorta och trasig öfverrock, som hade mist sina hästar på White Pass-vägen och gjorde en sista förtviflad ansträngning att komma fram öfver Chilkoot.

Men Rasmussen var ihärdig, och för femtio cents fick han bärare som två dagar senare satte ned hans ägg oskadade vid Linderman. Femtio cents skålpundet gör emellertid tusen dollars per ton, och hans femtonhundra skålpund hade uttömt hans reservfond och låtit honom stranda på en Tantaluspunkt, där han för hvarje dag såg nybyggda båtar ge sig af till Daw-son. För öfrigt rådde en rastlös oro och ängslan vid lägret, där båtarna byggdes. Männen arbetade ursinnigt, bittida och sent, så mycket de förmådde, diktade, hamrade och spikade ined en

vanvettig fart, hvartill man icke hade svårt att finna anledning. Med hvarje dag kröp snögränsen längre nedåt de kala klippiga bergstopparna, den ena nordanstormen följde efter den andra med snöglopp, isslask och snö, och i vikar och på stillastående vatten frös ytan till is, som blef tjockare timme efter timme. Och alla de allvarliga, maskinmässigt arbetande männen vände då och då sina glåmiga ansikten utåt sjön för att se efter om den hade lagt sig. Ty isläggningen var detsamma som döden för deras hopp — hoppet att få bege sig utför den snabbt flytande strömmen innan båtfarten stängdes på sjöarna.9ö

Till yttermera pina för Rasmussen upptäckte lian tre äggkonkurrenter. Det var visserligen så att en af dem, en liten tysk, hade haft otur och stod i begrepp att nedslagen själf bära det sista af sin packning tillbaka igen; men de andra bägge hade snart sina båtar färdiga, och de besvuro dagligen köpmännens och månglarnas gud att hejda vinterns järnhand en enda dag till. Men järnhanden slöt sitt hårda grepp öfver landet. Män förfröso i nordanstormen som sopade fram öfver Chilkoot, och Rasmussen hade förfrusit sina tår innan han märkte det. Han fann ett tillfälle att få gå med som passagerare med sin frakt i en båt, som just skulle skjuta ut öfver klapperstenarna, men det kostade tvåhundra extra kontant, och han hade inga pengar.

»Jag tänker att ni kan vänta lite», sade den svenske båtbyggaren, som hade funnit sitt Klondyke just där och var nog klok att inse det, »bara lite — så ska' jag göra er en riktigt fin båt, så sant jag heter Petter.»

Med detta obesvurna ord till grund begaf Rasmussen sig tillbaka till Crater Lake, där han träffade ett par tidningskorrespondenter, hvilkas hoprörda effekter voro spridda från Stone House tvärs öfver passet ända till Happy Camp.

»Tja», sade han i dryg ton till dem, »jag har tusen dussin ägg vid Linderman, och man håller just på att slå i de sista spikarna i min båt. Tur för mig att ha kommit öfver den. Båtar ä' sällsynta, som ni vet, och där finns inte en enda att få.»

Hvarpå de bägge korrespondenterna nästan med handgripligheter betygade sin önskan att få följa med honom. De fläktade med gröna sedlar för ögonen på97

honom och slängde guldmynt ur hand i hand. Han ville först icke alis höra på dem, men de öfvertalade honom med makt, och han lofvade slutligen att ta dem med för trehundra per styck. Hvarefter de påtrugade honom betalningen i förskott. Och medan de sedan sutto och skrefvo till sina respektive tidningar om den barmhärtige samariten med tusen dussin ägg, var den barmhärtige samariten på väg tillbaka till den svenske båtbyggaren vid Lindernian.

»Seså! Låt mig nu få den där båten!» ljöd hans hälsning, i det han skramlade med korrespondenternas guldmynt och fäste giriga blickar på den nyss fullbordade farkosten.

Svensken stirrade enfaldigt på honom och skakade på hufvudet.

»Hur mycket skall den andre betala? Trehundra? Nå — här ä' fyra. Tag dem.»

Han försökte truga på honom pengarna, men svensken drog sig undan.

»Det går inte. Jag har sagt honom, att han får båten. Ni får lof att vänta.»

»Här ä' sexhundra. Mitt sista bud. Tag dem nu eller låt bli. Ni kan ju säga honom att det var ett misstag.»

Svensken tvekade. »Jag tänker det går», sade han slutligen, och det sista Rasmussen såg af honom var att han fåfängt rådbråkade sitt ordförråd för att förklara misstaget för de andra kamraterna.

Tysken halkade och bröt sin fot på branten ofvanför Deep Lake, sålde ut sin vara för en dollar dussinet, och för pengarna lejde han indianer, som buro

honom tillbaka till Dyea. Men morgonen därpå lade Rasmussen ut med sina korrespondenter, och hans bägge konkurrenter följde strax efteråt.

»Huru mycket har ni?» ropade den ene af dem, en liten mager man från New England.

»Tusen dussin», svarade Rasmussen stolt.

»Oj! Men jag vill ändå hålla vad att jag slår er med mina åttahundra.»

Korrespondenterna erbjödo sig att låna honom pengar till vadet. Men Rasmussen afböjde det och yankeen gjorde i stället upp med den andre konkurrenten, en svartmuskig sjöbuss, som lofvade att »lära dem ett eller annat knep, då det väl brakade löst». Och så stack han ut med ett stort råsegel, som pressade bogen halft under vatten vid hvarje rullning. Han var den förste som löpte ut från Underman, och utan att fråga efter att låta bära sina varor mellan de farbara vattnen, styrde han sin lastade båt midt emellan klipporna i de brusande forsarna. Rasmussen och yankeen, som också hade två passagerare, knogade förbi dessa farliga ställen med sina packlårar på ryggen och halade båtarna tomma genom den svåra passagen till Bennett.

Bennet var en tjugufem mil lång sjö, smal och djup, ett slags genomgång mellan bergen, där stormar ständigt rasade. Rasmussen lägrade sig i sandgropen vid sjöns öfre ände, där en hel mängd män och båtar, som ämnade sig norrut, hade råkat i den arktiska vindens klor. Han vaknade på morgonen vid en tjutande blåst från söder, som hämtade kyla från de snö- och istäckta bergstopparna och dalarna och kän-99

des så kall som någon nordanvind. Men luften var klar, och han såg yankeen gå förbi den första udden med alla segel tillsatta. Båt efter båt gaf sig af, och korrespondenterna ifrade entusiastiskt för affärd.

»Vi hinna upp honom innan vi komma till Cari-boo Crossing», försäkrade Rasmussen, medan de satte upp seglet och Alma fick det första isbemäng-da vågskvalpet öfver sin bog.

Nu hade Rasmussen i hela sitt lif varit allt annat än en hjälte till sjös, men han högg tag i det gen-störtiga styret med beslutsam uppsyn. Hans tusen dussin ägg voro där i båten midt för hans ögon, säkert instufvade under korrespondenternas bagage, och hur det nu var, kom han också att tänka på den lilla villan och inteckningen på tusen dollars.

Det var en 'bister köld. Allt emellanåt halade han in styråran och tog en annan, medan hans passagerare skrapade isen från bladet. Hvarhelst vågskvalpet lade sig kvar, förvandlades det genast till is, och bommen på spriseglet, som oupphörligt doppades i vattnet, blef snart fransad med ispiggar. Alma stretade och dunkade sig fram genom den häftiga sjögången, tills det började sila in vatten i hennes fogar och sömmar, men i stället för att pumpa hackade korrespondenterna oupphörligt bort is och kastade den öfverbord. Ingen rast, ingen ro! Den ursinniga kapplöpningen med vintern var börjad, och båtarna rusade framåt i en förtviflad rad.

»V-v-vi kunna inte st-stanna, om det så gällde vår eviga salighet», sluddrade den ene korrespondenten, stammande af köld men icke af fruktan.100

»Mycket riktigt! Håll henne midt ute, min gubbe!» uppmuntrade den andre.

Rasmussen svarade med ett idiotiskt grin. De klippiga stränderna skymdes af yrande skum, och till och med midt ute på vattnet låg deras enda hopp i att kunna bibehålla farten undan de stora vågorna. Att stryka segel vore att bli upphunnen och sänkt. Flera gånger passerade de båtar, som stampade bland klipporna, och en sågo de på väg att törnå på alldeles invid bränningarna. En liten farkost bakom dem, som fördes af två män, gick öfver stag och kapsejsade.

»S-s-se upp, m-m-min gubbe!» skrek korrespondenten med de skallrande tänderna.

Rasmussen grinade och klämde sina värkande fingrar fastare om styråran. Tjogtals gånger hade sjön fått tag i båtens breda akter och kastat farkosten ur den rätta riktningen, så att det slog i seglet, och för hvarje gång hade Rasmussen endast med användande af hela sin styrka kunnat tvinga den tillbaka igen. Hans grin hade så småningom blifvit permanent, och det verkade irriterande på korrespondenterna att se på honom.

Alma rusade förbi en isolerad klippa hundra yards från stranden. Från dess vågsköljda topp uppgaf en man ett vildt skrik, som för ett ögonblick skar igenom stormen. Men i nästa sekund hade Alma flugit förbi, och klippan

syntes som en svart fläck i det upprörda skummet.

>:Det där var yankeen! Men hvar ha vi sjömannen?» skrek den ene af Rasmussens passagerare.101

Rasmussen kastade en blick |öfver axeln på ett'mörkt sprisegel bakom dem. Han hade sett det dyka upp ur det dimmiga grå i lovart, och i en timmes tid hade han gifvit akt på hur det så småningom blef allt större. Sjömannen hade tydligen nödgats reparera några skador och höll nu på att ta igen den tid han förlorat. i

»Där kommer han!»

Bägge passagerarna upphörde att hugga bort is och bara sågo och sågo. Tjugu mil af Bennet låg bakom dem — sjön hade tillräckligt spelrum att kunna vräka upp skyhöga vågor. Stigande och sjunkande med dem likt en stormgud drog sjömannen förbi. Det stora seglet tycktes gripa tag i båten uppe på vågkammarna, slita den ur vattnet och slunga den med dån och brak ner i de gapande vågdalarna.

»Sjön tar honom aldrig!»

»Men han kommer att kö-kö-köra båten på näsan!»

I detsamma försvann det mörka seglet ur sikte bakom en väldig vågkam. Nästa våg rullade fram öfver samma fläck, och den nästa likaså, men båten syntes icke till. Alma rusade förbi. Där syntes orediga skymtar af åror och packlådor. En arm stacks upp och ett ruggigt hufvud syntes ofvanför ytan ungefär tjugu yards därifrån.

De tre sutto tysta en stund. Då änden af sjön kom i sikte, började vågorna slå in i båten så oafbrutet, att korrespondenterna icke längre höggo bort is, utan slängde ut vatten med spann. Men icke ens detta förslog, och efter en gallskrikande konferens med Rasmussen lade de hand på bagaget. Mjöl, fläsk,102

bönor, filtar, kokspis, linor, hvarjehanda småskräp — allt hvad de kunde få tag i flög öfverbord. Båten visade genast sin erkänsla, den tog in mindre vatten och reste sig spänstigare.

»Nu kan det vara nog!», skrek Rasmussen häftigt, då de grepo tag i den öfversta ägglådan.

»Jo, i he-he-helvete också!» skrek den skälfvande ursinnigt. Förutom sina anteckningar, sina kameror och films hade korrespondenterna offrat hela sitt bagage. Han lutade sig framåt, fattade tag i en af ägglådorna och började dra fram den under presenningen.

»Släpp den! Släpp den, säger jag!»

Rasmussen hade lyckats få fram sin revolver, och med armen krökt öfver styråran försökte han ta sikte. Korrespondenten stod uppe på toften och balanserade fram och tillbaka; hans ansikte förvreds af hot och mållös vrede.

»Å, Herre Gud!»

Så skrek hans yrkesbroder, i det han kastade sig framstupa på båtens botten. Då Rasmussens uppmärksamhet splittrades, hade Alma råkat ut för en väldig vattenmassa och snurrade rundt. Seglet slog, slaknade och gick öfver, och då bommen med förfärande kraft sopade öfver båten, slungades den upp-bragte korrespondenten öfverbord med bruten rygg-Mast och segel hade också gått. En väldig sjö slog öfver båten, då den miste farten, och Rasmussen rusade till pumpen.

Under den närmaste halftimmen flög den ena båten efter den andra förbi dem — mindre båtar, båtar af samma storlek som deras, förskrämda båtar, som voro103

ur stånd att göra annat än rusa vanvettigt framåt. Men så kom en tio tons slup, som med oerhörd risk strök-segel mot vinden och närmade sig tungt och ovigt.

»Fall! Fall!» skrek Rasmussen.

Men hans låga reling skrapade emot den tunga farkosten, och den kvarvarande korrespondenten klättrade ombord. Rasmussen flög öfver ägglådorna upp i fören som en katt och försökte att med sina stelnade fingrar få

bukt med handgölingarna.

»Kom an!» skrek en man med röda polissonger till honom.

»Jag har tusen dussin ägg här>, skrek Rasmussen tillbaka. »Tag mig på släp! Jag skall betala er för det.»

»Kom an!» tjöts det i korus.

I detsamma bröts en hvittoppig våg alldeles invid dem, sköljde öfver slupen och dränkte Alma till hälften. Slupens besättning kastade loss och svor öfver Rasmussen, medan de åter hissade segel. Rasmussen svor åt dem 'igen och började pumpa. Masten och seglet voro ännu fast vid fallen; liksom genom ett ankare hölls båten därigenom upp i vinden, och det gaf honom en möjlighet att kunna kämpa mot vattnet.

Tre timmar senare kom han utmattad och nästan stelnad, knappast vetande hvad han sade, men alltjämt pumpande, till en isbelupen strand i närheten af Cariboo Crossing. Två män — en af styrelsens kurirer och en halfindiansk resenär — hjälpte honom ur bränningarna, räddade hans last och drogo båten i land. De voro på väg ur landet i paddelbåt och gåfvo honom skydd för natten i sin farkost. Morgonen därpå reste de, men han valde att stanna hos sina ägg. Och efter104

detta begynte ryktet om mannen med tusen dussin ägg att spridas öfver landet. Guldsökare, som kommo dit in före isläggningen, förde med sig ryktet om hans ankomst. Gråhåriga män af gamla stammen i Förty Mile och Circle City, surdegar med lädergom och magen garfvad af bönor, hängåfvo sig • åt drömlika minnen af kyckling och grönsaker, då hans namn nämndes. Dyea och Skaguay, fattade intresse för hans

tillvaro och frågade hvar och en som kom öfver passen,

«

hur långt han kunde ha hunnit, och Dawson — det gyllne, men omelettlösa Dawson — förtärdes af längtan och kastade sig öfver hvarje nykomling för att möjligen få veta någonting om honom.

Men om allt detta visste Rasmussen ingenting. Dagen efter sitt skeppsbrott lappade han ihop Alma och begaf sig åter på väg. En grym ostlig vind blåste rakt emot honom från Tagish, men han lade ut årorna och arbetade sig manligen framåt, fastän han oupphörligt drefs bakåt och måste skrapa årbladen fria från is. Som vanligt där i orten drefs han i land vid Windy Arm; tre gånger fick han båten på grund och fylld med vatten och på Lake Marsh höll han på att bli instängd af is. Alma for mycket illa under kampen mot alla dessa svårigheter, men äggen voro oskadade. Dessa lät han bära tillbaka två mil öfver isen till stranden, där han byggde ett förrådshus, som sedan stod kvar i åratal och utpekades af dem som kände till historien.

Ett halft tusen mil frusen mark låg mellan honom och Dawson, och vattenvägen var stängd. Men Rasmussen vände om med ett egendomligt spändt uttryck105

i sitt ansikte och vandrade uppåt sjöarna till fots. Hvad han utstod under denna ensliga färd, hvarunder allt hvad han hade med sig utgjordes af en filt, en yxa och en handfull bönor, är icke vanliga dödliga gifvet att förstå. Endast en kringströfvande äfventyrare i Nordlandet kan göra sig ett begrepp därom. Det kan vara tillräckligt att omtala, att han råkade ut för en snöstorm på Chilkoot och lämnade ett par af sina tår hos fältskären i Sheep Camp. Och ändå höll han sig på fötter och skötte diskningen ombord på Pavvon a till Puget Sound, hvarifrån han gick som kolbärare på ett fartyg till San Francisco.

Det var en utmärglad och ruskig figur som linkade öfver det blanka kontorsgolfvet i banken för att ta ny inteckning i villan. Hans ihåliga kinder förrådde sin magerhet under det tofviga skägget, och hans ögon tycktes ha sjunkit in i djupa hålor, där de lyste med kalla flammor. Hans händer voro barkade af väder och vind och hårdt arbete och naglarna svarta af tätt packade lager af smuts och koldamm. Han framkastade obestämda antydningar om ägg och ishinder, om stormar och sjögång — men då männen i banken vägrade att låta honom få mer än ettusen till, blef hans tal ännu mera osammanhängande och rörde sig hufvudsakligast om priset på hundar och hundmat saint om sådana saker som snöskor, mockasiner och vintervägar. Slutligen läto de honom få

femtonhundra, hvilket var mer än panten var värd, och de andades lättare då han hade lämnat sin underskrift och var utom dörren.

Två veckor senare färdades han öfver Chilkoot med tre slädar, hvar och en dragen af fem hundar. Ett106

af spännen körde han själf, de bägge indianerna han hade med sig körde de andra. Vid Lake Marsh öppnade de förvaringsrummet och lastade. Men det fanns ingen väg att följa. Han var den förste som for öfver isen, och på honom föll det mödosamma värfvet att packa till snön och bana sig fram genom hopad is. Bakom sig märkte han ofta någon lägereld, från hvilken en tunn rökpelare höjde sig i den lugna luften, och han undrade hvarför dessa människor aldrig hunno upp honom. Ty han var främling i landet och förstod icke orsaken. Lika litet kunde han förstå sina indianer, då de försökte förklara saken för honom. De ansågo sig ha råkat illa ut, men då de knotade och vägrade att bryta upp om rnornarna, dref han dem till deras arbete med höjd pistol.

Då han hade kommit igenom en isbrygga i närheten af White House och förfrusit en fot — som ännu hade varit öm och ytterligt känslig efter föregående förfrysning — väntade indianerna att han skulle ge tappt. Men han offrade en filt, och med foten instucken i en slags ofantlig mockasin, omfångsrik som en vattenhink, fortsatte han sin färd med den främsta släden. Där var det tyngsta arbetet, och indianerna respekterade honom för att han tog det på sig, men i hemlighet knackade de sig på pannan med knogarna och skakade betydelsefullt på hufvudet. En kväll försökte de rymma sin väg, men hans kulors hvinande öfver snön förmådde dem att vända om, brummande men öfvertygade. Hvarefter de, som ju endast voro vildar från Chilkoot, kommo öfverens om att döda honom; men han var lättsöfd som en katt, och hvarken107

under sömnen eller vaka fingo de tillfälle att utföra sitt uppsåt. Ofta försökte de ypplysa honom om betydelsen af rökpelaren bakom dem, men han begrep dem icke och blef alltmera misstänksam gent emot dem. Och om de voro tjuriga och ville skolka ,var han kvick med att ge dem en pisksläng mellan ögonen eller att kyla af deras hetsiga blod genom att dra upp sin laddade revolver.

Och så gick hans färd vidare — med upproriskt folk, vilda hundar och en väg, hvars besvärligheter kunde krossa allt mod. Han måste slåss för att få indianerna att stanna hos honom, han slogs med hundarna för att hålla dem på afstånd från äggen, han slogs med isen, med kölden och med smärtorna i sin fot som icke ville läkas. Så snart det bildades nytt skinn på såret, gick det upp igen i den bitande kölden, och slutligen blef hålet så stort, att han nästan kunde köra in sin knutna hand. På rnornarna, då han först steg på foten med hela sin tyngd, gick det rundt för hans ögon och han var nära att svimma af smärta; men längre fram på dagen blef den vanligen som domnad, hvarefter pinan började på nytt då han kröp in i sina filtar och försökte sofva. Och ändå kunde han, som förut hade varit skrifvare och suttit vid pulpeten i alla sina dagar, träla tills indianerna voro utmattade — han tröttade till och med ut hundarna. Hur hårdt han arbetade och hur mycket han led, det visste han icke. Han var en man som ägnade sig helt åt en enda idé, och då han nu hade fått denna idé, behärskade den honom helt och hållet. I förgrunden af sitt medvetande hade han Dawson och i bakgrunden sina tusen112

dussin ägg — och mellan dessa arbetade hans eget jag, oupphörligt sträfvande efter att dra dem tillsammans till en glittrande gyllne punkt. Denna gyllne punkt var de femtusen dollars, som utgjorde summan af idén och var utgångspunkten för hvarje ny idé som kunde rinna upp. Hvad allt öfrigt beträffade var han en ren automat. Han hade ingen uppfattning för andra ting, dem såg han endast som genom ett mörkt glas och ägnade dem icke en tanke. Sina händers arbete förrättade han med maskinmässig klokhet, och det var på samma sätt med hufvudets arbete. Under allt detta blef uttrycket i hans ansikte mycket spändt; indianerna kände sig rädda för honom och förvånade sig öfver den besynnerlige hvite mannen som hade gjort dem till slafvar och tvingade dem att arbeta så vanvettigt.

Så kom en ny plåga på Lake Le Barge, då den yttre rymdens köld träffade planetens topp och termometern föll mer än sextio grader under noll. I denna köld sträfvade han framåt med öppen mun för att kunna andas friare, och nu förkylde han sina lungor och led under återstoden af vägen af en torr hackhosta som i synnerhet retades af röken i lägret eller genom öfverdrifven kroppsansträngning. På Thirtv Milefloden fann han mycket öppet vatten, hvaröfver vanskliga isbroar hvälfde sig och som var brämadt med en smal kantis, osäker och bedräglig. Denna

kantis var det omöjligt att räkna på, och därför vågade han sig ut på den utan ali beräkning, tog revolvern till hjälp då hans följeslagare knotade. Men på isbroarna lcunde man vidtaga försiktighetsmått, ehuru de voro täckta med snö. De109

gingo öfver dem i snöskor och med långa störar burna korsvis i händerna för att ha dem till hjälp om någonting skulle hända. När de väl voro öfver, kallade de på hundarna att följa efter. Och på en sådan bro, där snön dolde bristen på is i midten, fann den ena af indianerna sitt slut. Han föll igenom så hastigt och perfekt som då en knif går igenom tunnt gelé, och strömmen förde honom genast under isen.

Den natten rymde hans kamrat sin väg i det svaga månskenet och Rasmussen punkterade förgäfves den stora stillheten med sin revolver — en tingest som han handterade med mera nit än skicklighet. Trettiosex timmar senare kom den förrymde indianen till ett polisläger vid Big Salmon.

»Hm — hm — hm... Lustig man ... Hvad kallar ni det?... Hans hufvudknopp alldeles vriden», förklarade tolken hans tal för den förbryllade föreståndaren. »Hvad?.. . Ja — virrig, mycket virrig man. Ägg, ägg, ägg — hela tiden bara ägg... Förstår ni? Kommer nog med tiden.»

Det dröjde flera dagar innan Rasmussen kom — med alla tre slädarna bundna vid hvarandra och alla hundarna sammanförda till ett spann. Det var obekvämt och besvärligt, och där vägen var svår hade han varit tvungen att låta forsla fram en släde i sänder, fastän han mestadels hade lyckats att genom herkuliska ansträngningar få dem fram på samma gång. Det tycktes icke göra något intryck på honom, då polisen berättade att hans lejde indian var på väg öfver högtrakterna till Dawson och förmodligen vid det laget befann sig halfvägs mellan Selkirk och Stewart. Lika110

litet tycktes det intressera honom, då han fick höra att polisen hade brutit väg så långt som till Pelly, ty han hade kommit därhän att på ett fatalistiskt sätt betrakta alla företeelser i naturen, goda såväl som onda. Men när man sade honom att det var så godt som hungersnöd i Dawson, smålog han, lade seltygen på sina hundar och begaf sig åter på väg.

Vid sin nästa hållplats fick han förklaring på den mystiska röken. Sedan man vid Big Salmon hade fått upplysning om att väg var bruten till Pelly, hade rökpelaren icke längre någon anledning att hålla sig bakom Rasmussen, och medan han i ensamheten satt nedkrupen vid sin eld, såg han en hel mängd slädar dra förbi. Först kom kuriren och halfindianen, som hade halat upp honom ur Bennett, sedan två postslädar från Circle City och därefter ett blandadt sällskap af resenärer till Klondyke. Både hundarna och männen voro raska och välfödda, då däremot Rasmussen och hans dragare voro så utmärglade att de voro föga annat än skinn och ben. Männen med rökpelaren hade rest en dag på tre och för öfrigt hvilat sig och sparat sina krafter för att kunna färdas raskare då de kommo till bruten väg — och han hade däremot trampat och plumsat framåt hvarenda dag, ansträngt sina hundar öfver höfvan och tagit ifrån dem allt deras mod.

Hvad honom själf beträffade, så kunde han icke brytas. De tackade honom vänligt för den möda han hade gjort sig till deras förmån, dessa raska och duktiga män — tackade honom med breda grin och råa

skratt — och nu, då han förstod alltsammans, svarade

*

han ej med ett enda ord. Han hyste icke heller någon111

tyst bitterhet mot dem. Allt detta var betydelselöst. Hans idé — eller det faktum som låg bakom denna idé

— var icke förändrad. Här var han och hans tusen dussin ägg — och där var Dawson ... Problemet var oförändradt.

Vid Little Salmon blef det brist på föda åt hans hundar, och djuren måste nu få med af hans egna lifsmedel. Därifrån och till Selkirk lefde han på bönor

— hårda bruna bönor, stora bönor, mycket närande, som trefvade sig igenom hans måge och förskaffade honom

kolik hvar tredje timme. Men kommissionären i Selkirk hade satt upp ett tillkännagifvande på dörren vid porten, att ingen ångare hade gått uppför Yukon på två års tid och att priset på lifsmedel därför var oerhördt högt. Han erbjöd sig emellertid att lämna mjöl till ett pris af en kopp för hvarje ägg, men Rasmussen skakade endast på hufvudet och fortsatte sin färd. Ett stycke nedanför posten lyckades han få köpa frusen hästhud åt hundarna, emedan hästar hade slaktats af boskapsägare i Chilkoot och allt afskrap och affall hade tillvaratagits af indianerna. Han försökte själf hugga in på hästhuden, men håren trängde in i såren som bönorna hade åstadkommit i hans mun, och det var outhärdligt.

Här i Selkirk mötte han förelöpare till de hungriga utvandrarna från Dawson, och sedan såg han dem öfverallt släpa sig fram på vägen, en eländig hop folk. »Inga lifsmedel!» var den stående refrängen. »Inga lifsmedel, och ändå måste de gå.» — »Mjöl kostade halfannan dollar skålpundet, men det fanns ingen som sålde.»112

»Ägg?» svarade en af dem. -En dollar stycket, men det finns inga.»

Rasmussen gjorde en hastig kalkyl.

»Tolftusen dollar», sade han högt.

»Hvad?» frågade den andre.

»Ingenting», svarade Rasmussen och dref på sina hundar.

Då han kom till Stewart River, sjuttio mil från Dawson, hade han mist fem af sina hundar, och de öfriga dignade af trötthet i seltygen. Också han gick nu i selen och drog med hela den smula styrka han hade kvar. Men ändå kunde han icke komma längre än tio mil om dagen. Hans näsa och kindben, som oupphörligt blefvo frostbitna, hade fått en svartröd färg som var rent af ohygglig. Tummen hvarmed han höll styrstången var äfven frusen och vållade honom svåra plågor. Den kolossala mockasinen hade han ännu på sig, och underliga smärtor började kännas uppåt benet. Vid Sixty Mile blef det slut på bönorna, som han den senaste tiden hade portionerat ut åt sig, men han afhöll sig ståndaktigt från att röra äggen. Han kunde omöjligt få för sig att detta var tillåtet, och han stapplade och föll allt emellanåt på vägen till Indian River. Där träffade han på en nyss dödad älg och en frikostig man af gamla stammen, som gaf honom och hans hundar nya krafter, och vid Ainslies kände han sig lönad för alla sina mödor, då en strykare, som hade kommit från Dawson för fem timmar sedan, försäkrade att han skulle få en och en fjärdedels dollar för hvarje ägg.113

Han kom uppför den branta backen vid Dawsons baracker med häftigt klappande hjärta och skakande knän. Hundarna voro så svaga att han var tvungen att låta dem hvila, och medan han väntade stödde han sig matt mot styrstången. Så kom en man med oerhördt dekorativt utseende promenerande, klädd i en stor björnskinnspäls. Han såg nyfiket på Rasmussen, så stannade han och kastade en spekulativ blick öfver hundarna och de tre omsurrade slädarna.

»Hvad har ni?» frågade han.

»Ägg», svarade Rasmussen hest. Han var knappast i stånd att höja sin röst öfver en hviskning.

»Ägg? Hurra! Hurra!» Han hoppade högt i luften, snurrade rundt som en galning och slutade med ett halft dussin stampningar. »Ni menar väl inte, att ni har ägg i alla de där?»

»Jo, i alla.»

»Å — då måste ni vara mannen med äggen.» Han gick rundt omkring Rasmussen och betraktade honom från alla sidor. »Säg, är ni mannen med äggen ?»

Det visste inte Rasmussen, men han förmodade att han var det, och nu tycktes den andre bli något mera sansad.

»Hvad väntar ni att ni skall få för dem?», frågade han försiktigt.

Rasmussen blef djärf. »Halfannan dollar», sade han. ;

»Topp!» sadè den andre hastigt. »Ge mig ett dussin.»

»(Jag... jag menar halfannan dollar per styck», förklarade Rasmussen tveksamt.

8 — För mycket guld.114

»Visst! Jag hörde hvad ni sa'. Tag två dussin. Här har ni er betalning.»

Han drog upp en försvarlig pung med guldstoft, stor som en liten hackkorf, och slängde den vårdslöst mot styrstången. Rasmussen kände en besynnerlig darrning i maggropen, det kittlade i hans näsborrar, och han erfor ett nästan öfverväldigande begär att sätta sig ned och gråta. Men en storögd och nyfiken folkhop började samlas omkring honom, och den ene efter den andre började ropa efter ägg. Han hade ingen våg, men mannen i björnskinnspälsen gick efter en och var nog välvillig att väga in guldstoftet, medan Rasmussen lämnade ut varan. Snart blef där ett skuffande och trängande och knuffande och ett stort oväsen. Alla ville köpa, och alla ville ha först. Och allt efter som de andras hetsighet steg, blef Rasmussen afkyld. Det här kunde aldrig hänga rätt ihop. Det måste ligga någonting bakom deras ifver att få köpa. Det vore nog klokast att han hvilade sig först och sedan hörde sig om på platsen. Kanske äggen rent af vore värda två dollars stycket. 1 alla händelser var han säker på att få halfannan, när helst han ville sälja. »Stopp!» ropade han, sedan han hade sålt ett par hundra. > Det blir inte mera nu. Jag är alldeles förbi af trötthet. Jag måste skaffa mig bostad, och sedan kan ni komma och söka upp mig där.»

Nu blef det en allmän klagan, men mannen i björnskinnspälsen gillade Rasmussens beslut. Tjugufyra af de frusna äggen skramlade i hans omfångsrika fickor, och han frågade icke efter om de andra i staden hade någonting att äta eller inte. För öfrigt såg han också, att Rasmussen med knapp nöd höll sig uppe.115

»Det finns en hydda strax bortom andra hörnet från Monte Carlo», sade han till honom, »en hydda med buteljglasfönster. Den är inte min, men jag har den om; hand. Hyran är tio per dag, och det är ganska billigt. Ge er af dit med ens, så skall jag sedan komma till er. Glöm inte att där är buteljglasfönster. — Tralala!» ropade han sedan öfver axeln. »Nu går jag upp på kullen och äter ägg och drömmer om hembygden.»

På vägen till sin bostad kom Rasmussen ihåg att han var hungrig och köpte ett litet förråd af lifsmedel i ett matvarumagasin äfvensom en biffstek i en slaktarbod och torkad fisk åt hundarna. Han fann den omtalade hyddan utan svårighet och lät hundarna behålla seltygen, medan han gjorde upp eld och satte på kaffepannan.

»Halfannan dollar stycket — tusen dussin — gör aderton tusen dollars!» mumlade han oafbrutet för sig själf, medan han sysslade med sina bestyr.

Just då han lade biffen i stekpannan, gick dörren upp. Han vände sig om. Det var mannen med björnskinnspälsen. Han kom in med en viss beslutsamhet, som om han hade något bestämdt ärende, men då han såg på Rasmussen, fick hans ansikte ett besvä-radt uttryck.

»Jag ville säga er — ja, jag ville säga er...» började han, men afbröt sig.

Rasmussen undrade om han ville ha hyran.

»För tusan — jag ville säga er, ser ni — att äggen va' skämda.»

Rasmussen studsade. Det kändes som om någon hade gifvit honomt ett slag mellan ögonen. Hyddans116

väggar vacklade och ville falla... Han sträckte ut handen för att få stöd och fick tag i den upphettade spiseln. En skärande smärta och lukten af brändt kött återkallade honom till medvetande.

»Jag förstår», sade han långsamt, i det han famlade i sina fickor efter pengar. »Ni vill ha igen edra pengar.»

»Det är inte pengarna», sade den andre, »men har ni inte andra ägg — som ä' bra?»

Rasmussen skakade på hufvudet. »Det är bättre att ni tar pengarna.»

Men den andre vägrade och drog sig mot dörren. »Jag kommer tillbaka», sade han, »när ni har inventerat och sett efter hvad ni har.»

Rasmussen rullade in huggkubben i hyddan och bar in ägglådorna. Han gjorde det fullkomligt lugnt. Så tog han

sin yxa och började klyfva äggen, det ena efter det andra. Han undersökte halfvorna mycket noga och lät dem sedan falla på golfvet. Först tog han ett här och där ur olika lådor, men sedan tömde han med flit en låda i sänder. Högen på golfvet blef allt större. Kaffet kokade öfver och röken från den brända biffsteken fyllde luften i rummet. Rasmussen högg och högg ihärdigt och monotont, tills den sista lådan var tömd.

Då knackade någon på dörren, knackade om igen, öppnade och kom in.

»En så'n röra!» sade han, då han ställde sig att se på förödelsen.

De klufna äggen började tina upp i hettan från spiseln och spredo en elak lukt som tilltog i styrka.

»Måste ha händt på ångbåten», framkastade han.Rasmussen såg på honom länge med tom blick.

»Jag är Murray — Jim Murray — alla människor här känna mig», fortfor mannen. »Jag har just fått höra att edra ägg ä' ruttna, och jag bjuder er tvåhundra för hela rasket. De ä' inte så bra som fisk, men de duga ändå åt hundar.»

Rasmussen tycktes ha blifvit förvandlad till sten. Han gjorde icke en rörelse. »Dra åt helvete», sade han utan en skymt af häftighet.

»Besinna er nu! Jag smickrar mig med att det är hederligt bjudet för en så'n smörja som det där, och det är ju alltid bättre än intet. Två hundra. Nå, hvad säger ni?»

»Dra åt helvete», upprepade Rasmussen stilla, »och gå er väg».

Murray gapade på honom med stor respekt — och så gick han försiktigt ut baklänges, hela tiden med ögonen fästade på den andres ansikte.

Rasmussen följde efter honom ut och selade af hundarna. Han kastade åt dem all fisken han hade köpt och tog ett surrtåg från en af slädarna öfver armen. Så gick han tillbaka in i hyddan och drog till klinkan efter sig. Röken från den brända biffsteken kom hans ögon att svida. Han steg upp på kojens kant, slängde surrtåget öfver takbjälken och mätte afståndet med ögonen. Han tycktes icke vara nöjd, ty han lyfte upp stolen i kojen och steg upp på den. Så gjorde han en rännsnara i ena ändan af tåget och stack in hufvudet i den. Den andra ändan gjorde han fast. Och så sparkade han bort stolen.

*

Lit-lits giftermål.

Då John Fox kom till ett land där whisky fryser till en fast massa och kan begagnas till brefpress en stor del af året, kom han alldeles utan de ideal och illusioner som vanligen äro ett hinder för mera fint uppfostrade äfventyrares framgång. Född och uppfödd vid yttersta gränsen af Förenta staterna tog han med sig till Canada en primitiv sinnesart, ett okonstladt väsen och så att säga ett elementärt begrepp om saker och ting som tillförsäkrade honom omedelbar framgång på hans nya bana. Från att vara en underordnad tjänare vid Hudson-Baykompaniet, som hade till åliggande att ro resandes båtar och bära deras bagage på sin rygg öfver de ställen där det behöfdes, steg han snart till kommissionär och fick öfverinseende öfver ett varunederlag vid Fort Angelus.

Här tog han snart, drifven af sin naturliga enkelhet, en infödd kvinna till hustru, och genom den äktenskapliga sällhet som därmed följde undgick han den oro och den fåfänga längtan som förbittrar mera nogräknade mäns dagar, gör deras arbete odugligt och119

slutligen öfverväldigar dem helt och hållet. Han lefde nöjd och belåten, skötte ärligt den syssla han hade sig ålagd och slog ett briljant rekord i styrelsens tjänst. Vid denna tid dog hans hustru; hennes anhöriga gjorde anspråk på hennes lik, och lion begrafdes på sitt folks manér i en blecklåda uppe i toppen af ett träd.

Två söner hade lion födt honom, och då han befordrades af kompaniet, reste han med dem ännu längre in på Nordvästra Territoriets område till en plats som kallades Sin Röck, där han tog hand om ett nytt nederlag på en viktigare omsättningsplats för hudar. Här tillbragte han flera ensliga och tryckande månader, oerhördt led åt de unga indianskornas föga intagande utseende och med stora bekymmer för sina uppväxande gossar, som voro i behof af moderlig vård. Så föllo hans ögon händelsevis på Lit-lit.

»Lit-lit, ja — hon är Lit-lit» — så beskref han henne nästan i förtviflan för sin förste bokhållare Alexander Mc Lean.

Mc Lean hade nyligen fått sin skottska uppfostran afslutad — han »var ännu inte torr bakom öronen», som Jolin Fox sade — för att förstå sig på landets seder i fråga om äktenskap. Han hyste emellertid alldeles ingen motvilja för att kommissionären skulle sätta sin egen odödliga själ i fara — och eftersom han för egen del kände en ödesdiger dragning till Lit-lit, erfor han en dyster förnöjelse öfver att få s i n själs salighet försäkrad genom att hon blef gift ined John Fox.

Det var verkligen icke att undra på att Mc Leans stränga skottska själ stod i fara för att tina upp i120

solskenet från Lit-lits ögon. Hon var vacker och smärt och smidig, hade icke alis det stora ansikte och det slöa temperament som är vanligt hos indianskorna i genomsnitt. Namnet »Lit-lit» hade hon fått efter sin vana att ända från barndomen fladdra omkring öfverallt, flyga hit och dit som en fjäril, glad och oberäknelig, och skratta lika lätt som hon hoppade och dansade.

Lit-lit var dotter till Snettishane, en af stammens förnämligare män, och hon hade haft en halfindianska till mor. Till denne Snettishane begaf sig nu korn-missionären liksom händelsevis en dag för att inleda underhandlingar om giftermål. Där satt han sedan hos sin värd i röken från den sura veden som var tänd utanför hyddan för att afhålla mosquitos, och de talade om allt under solen, eller åtminstone om allt som i Nordlandet existerar under solen, med undantag af giftermål. John Fox hade enkom begifvit sig dit för att tala om giftermål; det visste Snettishane, och John Fox visste, att han visste det — och därför undveks just detta ämne samvetsgrant. Dylikt påstås vara indiansk slughet. I själfva verket är det genomskinlig enfald.

Timmar gingo, och Fox och Snettishane rökte otaliga pipor och sågo hvarandra i ögonen med en oskuldsfullhet, som var ett superbt bevis på skådespelartalang. Under eftermiddagens lopp gingo Mc Lean och hans kamrat i tjänsten, Mc Tavish, förbi, oskyldigt ointresserade, på väg till floden. Då de efter en timmes förlopp kommo samma väg tillbaka, hade Fox och Snettishane kommit till en ceremoniös diskussion angående121

beskaffenheten af det krut och det fläsk som kompaniet hade att bjuda i byteshandel. Emellertid hade Lit-lit, som gissade sig till kommissonärens ärende, krupit in under hyddans bakvägg, och bakom det nedhängande skynket vid ingången höll hon utkik på de bägge ordklyfvarna vid mosquitoelden. Hon var echaufferad och hade ett lyckligt uttryck i ögonen, stolt som hon var öfver att ingen ringare man än .själfva kommissionären — som stod närmast Gud i Nordlandets hierarki — hade utvalt henne, och för öfrigt drifven af kvinnlig nyfikenhet att på nära håll sje efter hvad slags man han var. Det skarpa solskenet på isen, lägerröken och den hårda temperaturen hade färgat hans ansikte kopparbrunt, så att hennes far var lika ljus i skinnet som han och hon själf ljusare. Öfver detta kände hon en obestämd glädje, men ännu mera gladde det henne att han var stor och stark, fastän hans stora svarta skägg halft skrämde henne; det var så märkvärdigt.

Eftersom Lit-lit var mycket ung, var hon oerfaren i fråga om män. Sjutton gånger hade hon sett solen draga sig åt söder och bli borta bakom horisonten, och sjutton gånger hade hon sett den komma tillbaka igen och lysa från himlen dag och natt, tills det icke fanns någon natt alis. Under dessa år hade hon omsorgsfullt skyddats af Snettishane, som stod mellan henne och alla friare, föraktfullt lyssnande till de unga jägare, som gjorde sina anbud på henne, och afvisande dem, som om lion ej stod att få till något pris. Snettishane var sniken. Lit-lit var så godt som ett kapital för honom. Och genom detta kapital hoppades122

han ernå icke en viss bestämd ränta, utan en sådan af oberäkneligt belopp.

Och då den unga flickan på detta sätt hade växt upp under förhållanden så nära klosterlika som stammens seder

kunde tillåta, var det med djup flickaktig oro hon nu beskådade denne man, som säkert hade kommit för hennes skull — han, som skulle lära henne allt hvad hon ännu hade att lära af lifvet, den myndige och mäktige, hvars ord härefter skulle vara hennes lag och som skulle bestämma hennes handlingar och lägga band på hennes uppförande under hennes återstående dagar.

Men medan hon så spionerade bakom skynket för ingången, upprörd och darrande inför det underliga öde som nu skulle gripa henne, kände hon sig helt bedragen då dagen led och kommissionären och hennes far fortfarande orerade om saker som rörde andra ting och icke alis hade någonting med giftermål att göra. Då solen sänkte sig allt lägre och lägre mot norr och midnatten nalkades, började kommissionären göra tydliga förberedelser till uppbrott. Han vände sig redan om för att gå och Lit-lit kände hjärtat sjunka i sitt bröst, men det återtog sin plats, då han stannade och till hälften vände sig om på ena hälen.

»A, det var sant, Snettishane», sade han, »jag behöfver en squaw, som kan tvätta åt mig och laga mina kläder.»

Snettishane uppgaf ett grymtande ljud och föreslog sedan Wanidani, som var en gammal kvinna och tandlös.123

»Nej, nej», afbröt kommisionären. »Det är en hustru jag behöfver. Jag har funderat mycket på den saken, och så kom jag just nu att tänka på, att ni kanske känner till någon som kunde vara lämplig för mig.»

Snettishane såg intresserad ut, och så vände kommissionären om ett par steg, för att helt händelsevis och nonchalant stanna och diskutera detta nya tillfälliga ämne.

»Kattou?» föreslog Snettishane.

»Hon har bara ett öga», invände Fox.

»Laska?»

»Hon är hjulbent. Er största hund, Kips, skulle ledigt kunna hoppa mellan hennes knän då hon står.»

»Senatee?» fortsatte den ogenomtränglige Snettishane. !

Men nu låtsade John Fox bli förargad och utbrast: »Hvad är det för galenskaper? Är jag en gammal man, eftersom du vill gifta mig med gummor? Är jag tandlös? Halt? Eller blind? Eller är jag så fattig, att ingen klarögd flicka kan se på mig med välbehag? Kom ihåg, jag är ju kommissionären, jag är både rik och förnäm, en mäktig man i landet, och mina ord komma män att darra och lyda!»

Snettishane kände sig mycket belåten, ehuru hans sfinxlika ansikte icke förändrade en min. Han hade kommissionären på kroken och förmådde honom att tala först. Snettishane var en så osammansatt natur, att han icke hade rum för mer än en enda idé i sänder, men han kunde fullfölja denna idé längre än John Fox. Ty hur enkelt konstruerad John Fox än var, så124

var han likväl tillräckligt komplicerad för att kunna hålla eld i flera tankar på samma gång, hvilka hindrade honom från att fullfölja en enda så uteslutande som höfdingen gjorde det.

Snettishane fortsatte således lugnt att räkna upp hela raden af valbara unga flickor, hvilka allt efter

som deras namn nämndes förklarades omöjliga af John

»

Fox med bifogade detaljerade förklaringar. Han tycktes ännu en gång uppge hela saken och beredde sig att vända om hem till sig. Snettishane såg honom gå, gjorde intet försök att hejda honom, men såg honom slutligen stanna af egen dri,ft.

»Kommer just att tänka på, att vi bägge ha glömt Lit-lit», sade kommissionären. »Undrar hur hon skulle passa för mig?»

Snettishane afhörde förslaget med orubbligt likgiltig uppsyn, men bakom denna mask flinade hans själ af hjärtans lust. Det var en afgjord seger. Hade kommissionären tagit ett enda steg till för att gå, skulle Snettishane ha varit

nödsakad att själf nämna sin dotters namn, men nu hade kommissionären icke tagit detta enda steg.

Snettishane var osäker angående Lit-lits lämplighet, tills han dref den hvite mannen att äfven ta nästa steg i den önskade riktningen.

»Nå», sade kommissionären begrundande, »enda sättet att komma underfund med det är väl att göra ett försök.» Och nu höjde han rösten. »Jag bjuder dig för Lit-lit tio filtar och tre skålpund tobak, riktigt god tobak.»125

Snettishane svarade med en gest som tycktes betyda, att alla filtar och ali den tobak som fanns i hela världen ej skulle kunna ersätta honom för Lit-lit med alla hennes dygder. Då nu kommissionären nödgade honom att själf nämna sitt pris, förklarade han helt lugnt, att han ville ha femhundra filtar, tio bössor, femtio skålpund tobak, tjugu röda dukar, tio buteljer rom, en speldosa och dessutom kommissionärens välvilja och största tillmötesgående jämte en plats vid hans härd.

Nu tycktes John Fox få ett anfall af apoplexi, hvarigenom filtarnas antal reducerades till tvåhundra och platsen vid härden ströks — sistnämnda villkor var någonting som inan aldrig förut hört talas om vid giftermål mellan hvita män och landets döttrar. Slutligen, efter ytterligare tre timmars underhandling, kommo de till ett resultat. Snettishane skulle för sin Lit-lit få hundra filtar, fem skålpund tobak, tre bössor, en butelj rom jämte välvilja och tillmötesgående — hvilket enligt John Fox's påstående var tio filtar och en bössa mer än hon var värd. Och då han begaf sig hemåt fram på småtimmarna, medan solen vid tretiden flammade i nordost, hade han en obehaglig förnimmelse af att Snettishane hade klått honom på affären.

Trött men segerglad gick Snettishane in för att gå till hvila, och han upptäckte Lit-lit innan hon hann smyga sig ut.

Han grymtade betydelsefullt. »Du har sett. Och du har hört. Hvarför din faders mycket stora visdom och förstånd måste ha framstått i klart ljus för dig. Jag har gjort upp ett storartadt giftermål för dig.126

Akta på mina ord och tag dem till rättesnöre — gå när jag säger gå och kom när jag bjuder dig att komma, så skola vi göda oss med de rikedomar som tillhöra den storväxte hvite mannen, ty han är lika enfaldig som han är stor.»

Dagen därpå gjordes affären upp i magasinet. Kom-missionären bjöd på whisky före frukosten till stor förtjusning för Mc Lean och Mc Tavish, gaf sina hundar dubbla ransoner och var klädd i sina bästa moccasiner. Utanför gjordes förberedelser till en p o t-latch. Potlatch är detsamma som »gästabud», och John Fox hade för afsikt att fira sitt giftermål med Lit-lit genom en potlach, som skulle vara lika frikostigt anordnad som bruden var vacker. På eftermiddagen samlades hela stammen till fest. Män, kvinnor, barn och hundar undfägnades till öfverflöd, och där fanns icke en enda person ens bland tillfälliga besökare och kringströfvande jägare från andra stammar, som icke fick röna något prof på brudgummens frikostighet.

Lit-lit, som var skygg och förskrämd ända till tårar, begåfvades af sin skäggige make med en ny bomullsdräkt, ett par präktigt utstyrda moccasiner, en lysande sidenduk öfver det korpsvarta håret, en purpurfärgad lång schal öfver axlarna, öronringar och fingerringar af mässing, jämte en half liter talminipper, däribland ett Waterburyur. Snettishane kunde knappt styra sig då han såg allt detta; men så snart han kom åt drog han sin dotter afsides från festen.

»Inte i natt och inte heller den nästa», började han med eftertryck, »men någon af de närmast följande nätterna skall jag kraxa som en korp nere vid127

stranden, och då är det tid för dig att gå ifrån din långa enfaldiga man och komma till mig. — Ja», till-lade han hastigt, då han i hennes ansikte läste en tydlig motvilja för att vända ryggen åt sitt underbara nya lif, »ty din enfaldiga man skall genast komma till min hydda och klaga. Och då skall du också börja klaga och säga att den och den saken inte är bra, och den och den tycker du inte heller om, och att vara hustru åt honom är mer än du har gått in på, men att du skall nöja dig som det är, oin du får flera filtar och mera tobak och mera ägodelar af allehanda slag åt din fattiga gamla fader Snettishane. Kom väl ihåg detta, då jag kraxar som en korp nere vid

stranden.»

Lit-lit nickade; ty att vara fadern olydig var farligt, det visste hon mycket väl. Och för öfrigt var det ju en småsak han fordrade, nämligen en kort skilsmässa från kommissionären, som sedan skulle känna så mycket större glädje öfver att få henne tillbaka. Hon vände om till festen, och då midnatten kom, sökte kommissionären upp henne och tog henne med sig in under högljudda rop och mycket skämt af de kvarvarande, hvarvid alla squaws visade sig synnerligt högröstade.

Lit-lit kom snart underfund med att det äktenskapliga samlifvet med föreståndaren vid en förrådsstation var vida bättre än hon någonsin hade kunnat tänka sig. Nu behöfde hon icke längre hämta ved och vatten och ständigt passa upp på gnatiga karlar. För första gången i sitt lif kunde hon ligga kvar i sin säng tills frukosten stod på bordet. Och hvilken bädd! Ren och prydlig och mjuk och bekväm, så som hon128

aldrig förr hade sett. Och maten! Skorpor, färskt och godt bröd tre gånger om dagen för hvarenda dag och allt hvad man ville ha för resten! Ett öfverflöd som hon knappt kunde fatta.

Till råga på hennes belåtenhet bemötte kommis-sionären henne med förståndig vänlighet. Han hade ju redan förut varit gift, och han förstod mycket väl att köra med slaka tömmar som endast drogos in någon enda gång, men då skedde det med kraftig hand. »Lit-lit är härskarinna här på platsen», tillkännagaf han betydelsefullt vid bordet morgonen efter bröllopet. »Hvad hon säger skall ske. Förstår ni?» Och både Mc Lean och Mc Tavish förstodo. De visste också att kommis-sionären ej brukade lägga fingrarna emellan.

Men Lit-lit drog ingen egennyttig fördel af sin ställning. Hon lättade sin makes mödor genom att genast ta hand om hans bägge söner, skaffade dem mera komfort jämte ett visst mått af frihet ungefär lika med den han gaf henne själf. De bägge gossarna prisade öfverljudt sin nya mamma; Mc Lean och Mc Tavish sjöngo äfven hennes lof; och korn-missionären skröt med sitt lyckliga äktenskap, tills ryktet om Lits-lits goda uppförande och hennes makes belåtenhet spreds till samtliga invånarna i Sin Rocks distrikt.

Snettishane, som hölls vaken om nätterna af tanken på den oberäkneligt höga räntan, ansåg det nu vara på tiden att börja röra på sig. Den tionde natten efter sitt giftermål väcktes Lit-lit af en korps kraxande läte, och hon visste att Snettishane väntade på henne vid stranden. I sin stora lycka hade hon129

icke glömt öfverenskommelsen med fadern, och nu stod den för henne i förening med ali den barnsliga rädsla hon hyste för sin far. En lång stund låg hon förskrämd och darrande, ovillig att gå, rädd för att stanna. Men slutligen vann kommissionären seger i den tysta striden; hans ömhet pius hans väldiga muskler och kraftiga underkäk stålsatte hennes nerver, så att hon beslöt sig för att lämna korpens kraxande obeak-tadt.

Men på morgonen steg hon upp mycket rädd och skötte sina plikter, fastän hon då och då kände sig rädd för att hennes far skulle komma. Medan dagen led började hon emellertid åter fatta mod. Hon hörde John Fox ge Mc Lean och Mc Tavish en grundlig skopa ovett för någon obetydlig försummelse, och det hjälpte henne att öfvervinna sin rädsla. Hon försökte att ständigt behålla sin man i sikte, och då hon följde honom till det stora magasinet och såg honom lyfta och slänga omkring stora varubalar så lätt som om det vore fjäderkuddar, kände hon sig styrkt i sin ohörsamhet mot fadern. Detta var hennes första besök i magasinet, och då Sin Röck var den förnämsta depån, hvarifrån varor sändes till flera mindre nederlag, var det icke underligt att hon häpnade öfver de ändlösa rikedomar som voro hopade där.

Denna syn jämte minnet af pappa Snettishanes torftiga hydda vaggade ali hennes tvekan till ro. Hon stärkte emellertid sin öfvertygelse genom ett par hastigt utbytta ord med en af sina styf söner. »Vita pappa mycket god?» frågade hon, och gossen svarade, att hans far var den bästa människa han någonsin hade sett.

9 — För mycket guld.130

Den natten kraxade korpen om igen. Och natten därpå ljöd kraxandet ännu ihärdigare. Det väckte John Fox, så att han en stund oroligt kastade sig af och an. Sedan sade han högt: »Må tusan ta den där korpen!» och Lit-lit skrattade tyst där hon låg.

Tidigt följande morgon infann sig Snettishane med olycksbådande min och sattes att äta frukost i köket hos Wanidani. Han vägrade emellertid att äta »käringmat», och en stund därefter sökte han upp sin måg i magasinet där byteshandeln sköttes. Han hade fått höra, sade han, att hans dotter måste vara en riktig juvel till kvinna, och därför hade han nu kommit för att få mera filtar, mera tobak och flera bössor, framför allt flera bössor. Han ansåg nämligen att han hade blifvit lurad på affären, och han kom för att fordra rättvisa. Men kommissionären hade hvarken filtar eller rättvisa till öfverlopps. Hvarpå han underrättades, att pappa Snettishane hade talat med missionären vid Three Forks, och denne hade upplyst honom om att sådana giftermål icke voro instiftade i himlen och att det var hans faderliga plikt att begära sin dotter tillbaka.

»Jag är god kristen nu», fortfor Snettishane, »och jag vill att min Lit-lit skall komma till himlen.»

Kommissionärens svar var kort och rakt på sak, ty han förständigade sin svärfar att bege sig till de himmelskas antipoder, och med ett grepp i nacken och ett ryck i filten förhjälpte han honom på den anvisade vägen så långt som till dörren.

Men Snettishane smög sig rundt om och in genom köket, hvarefter han träffade på Lit-lit i stora salen.131

»Kanhända du sof som en stock förra natten, då jag kallade dig nedifrån stranden», började han med mörk blick.

»Nej, jag var vaken och hörde dig.» Hennes hjärta slog som om det ville kväfva henne, men hon fortfor med stadig stämma: »och natten förut var jag också vaken och hörde, och likaså natten förut.»

Drifven af sin stora sällhet och af fruktan för att den skulle bli tagen ifrån henne kastade hon sig in i ett originellt och glödande försvar för kvinnans ställning och rättigheter, det första föredrag af nutidskvinna som hållits ofvanför femtiotredje graden.

Men hennes ord träffade ohörsamma öron. Snettishane tillhörde afgjordt den mörkare tidsåldern. Då hon tystnade för att hämta andan, sade han i hotande ton: »I natt skall jag återigen kraxa som korpen.»

I detsamma kom John Fox in och hjälpte åter Snettishane ett stycke på väg till de himmelskas antipoder. i

Den följande natten kraxade korpen ihärdigare än någonsin,. Lit-lit var lättsöfd, hon hörde och hon smålog. John Fox kastade sig oroligt af och an i sömnen. Så vaknade han och kastade sig ännu oro-ligarej. Han fnös och brummade, svor med låg röst och med höjd röst och rusade slutligen upp ur sängen. Han trefvade sig in i deri stora salen och tog från hängaren en laddad bössa, laddad med ett hagelskott som lämnats kvar af den vårdslöse Mc Tavish.

Kommissionären smög försiktigt ut från fortet och ner till floden. Kraxandet hade upphört, men han sträckte ut sig i det långa gräset och väntade. Luf-132

ten var kylig, men balsamisk, och efter dagens hetta tycktes jorden då och då andas lugnande emot honom. John Fox drogs in i det helas rytm, och med hufvudet hvilande på armen slumrade han in.

På femtio yards afstånd satt Snettishane med hufvudet lutadt mot knäna och ryggen vänd åt John Fox, och äfven han sof, öfverväldigad af nattens stillhet. En timme gick, men så vaknade han, och utan att lyfta upp hufvudet lät han nattluften vibrera af korpens hesa, kraxande struptoner.

Kommissionären vaknade, icke yrvaken som den civiliserade människan, utan med vildens snabba och fullt medvetna öfvergång från sömn till vakenhet. 1 den nattliga halfdagern såg han ett mörkt föremål bland gräset och riktade bössmynningen mot detsamma. Ett nytt kraxande påbörjades, och han klämde på trycket. Syrsorna upphörde med sin sång, riporna med sitt sladder, och korpens kraxande tvärtystnade och dog bort i andlös tystnad.

John Fox rusade till stället och sträckte sig efter det byte han hade dödat, men han fick tag i en massa sträft hår, och hvad han vände uppåt i stjärnljuset var Snettishanes ansikte. Han kände till hur en sådan bössa sprider sin laddning på femtio yards afstånd, och han visste att han hade pepprat Snettishane med hagelkorn mellan axlarna och nedåt hela ryggen. Och Snettishane visste att han visste det, men ingendera nämnde ett ord därom.

»Hvad gör du här?» frågade kommissionären. »Vid den här tiden borde gamla ben ligga i sin säng.»Men Snettishane svarade med värdighet, fastän hagelskottet brände under hans hud.

»Gamla ben söka ingen hvila», sade han högtidligt. »Jag gråter öfver min dotter, öfver min dotter Lit-lit som lefver och ändå är död, och som med all säkerhet skall komma i den hvite mannens helvete.»

»Gråt då hädanefter på den andra stranden, utom hörhåll från fortet, sade John Fox och vände sig ifrån honom, »ty din gråt är förskräckligt högljudd och hindrar en från att sofva om nätterna.»

»Mitt hjärta är såradt», svarade Snettishane, »och mina dagar och nätter äro svarta af sorg.»

»Svarta som korpen», sade John Fox.

»Svarta som korpen», sade Snettishane.

Aldrig mer höres korpen kraxa vid stranden. Lit-lit blir alltmera matronlik dag efter dag och är mycket lycklig. Det har kommit systrar till John Fox's söner med den första hustrun, som ligger begrafd i ett träd. Gamle Snettishane besöker icke mera fortet, och han kan i timtal höja sin tunna gamla röst i klagan öfver den otacksamhet som visas af barn i allmänhet och af hans dotter Lit-lit i synnerhet. Hans ålderdom förbittras genom medvetandet att han blef lurad på affären med dottern. Och John Fox har till och med tagit tillbaka sitt påstående att han hade betalt Lit-lit med tio filtar och en bössa för mycket.

*

Bastard.

Bastard var en riktig djäfvul. Det var kändt och erkändt öfver hela Nordlandet. »Helvetesynglet» kallades han af många, men hans herre och husbonde Svarte Leclère hade gifvit honom det skamliga namnet »Bastard». Men nu var Svarte Leclère också en djäfvul, så att de passade bra tillsammans. Det sägs att när två djäflar komma tillsammans, blir det ett litet helvete af. Detta är ingenting annat än hvad man kan vänta, om man kunde med all säkerhet vänta det när Bastard och Svarte Leclère kommo tillsammans. Första gången de träffades var Bastard en liten valp, mager och hungrig med elaka ögon, och de möttes med gläfs och morrande och ilsken uppsyn, ty, Leclère hade ett varglikt sätt att lyfta på öfverläppen och visa en rad hvita, grymma tänder. Och vid detta tillfälle lyfte han på den, och hans ögon glimmade af ondska då han sträckte sig efter Bastard och drog honom ur den kraflande högen. Det var alldeles säkert att de genomskådade hvarandra, ty inom en sekund hade Bastard huggit sina valptänder i Leclères hand, ochLeclère tryckte tummen och pekfingret om valpens strupe, så att han var nära att släcka hans unga lif.

»S a c r e d a m e», sade fransmannen sakta, i det han torkade det droppande blodet från sin bitna hand och betraktade den lilla uslingen som låg flämtande och kippande efter luft i snön.

Leclère vände sig nu till John Hamlin, magasin-förvaltare vid Sixty Miles station, och denne sade: »Det är gry i den där! Hur mycket vill ni ge, m'sieu'? Hur mycket? Å, köp honom nu — köp honom med ens!»

Och därför att han hatade honom med det bittraste hat, köpte Leclère Bastard och gaf honom hans skamliga namn. I fem års tid ströfvade de bägge under åtskilliga äfventyr genom Nordlandet, från St. Michaels och Yukons delta till Pellys öfre sträckor, och till och med så långt som till Peace River, Athabasca och Stora Slafsjön. Och därunder förvärfvade de ett rykte för oböjlig elakhet, hvars make man aldrig hört talas om hos människa och hund.

Bastard hade aldrig känt sin far — det var af den anledningen han hade fått sitt namn — men John Hamlin visste att fadern nåde varit en stor grå varg. Hans mor däremot — och af henne behöll han ett svagt minne — var en morrande, gläfsande, smutsig gråhund, bredbröstad och hängbukig, med ondskefulla ögon, seglifvad som en katt och med en medfödd böjelse för knep och elakhet. Det fanns hvarken ära eller redlighet hos henne, och hennes

bedräglighet var det enda man kunde vara säker på. Hennes kärleksförbindelser i vilda skogen vittnade om allmän de-136

pravation. Det fanns mycket ondt och mycken styrka hos Bastards förfäder, och eftersom han var kött af deras kött och ben af deras ben, hade han fått alltsammans i arf. Och så kom Svarte Leclère och lade sin tunga hand på detta stycke pulserande valplif, och han pressade och tryckte och formade det tills det blef en stor ilsken best, slug i kanaljen, frustande af hat, bakslug, illvillig och elak som en afgrundsande. Med en lämplig husbonde kunde Bastard ha blifvit en vanlig duktig slädhund. Men han fick aldrig tillfälle till det. Leclère befäste honom endast i hans medfödda ondska.

Historien om Bastard och Leclère är en historia om ett ständigt krig — fem grymma, skoningslösa år, af hvilka deras första möte är en träffande bild. Jag vill till en början säga att det var Leclères fel, ty han hatade med förnuft och intelligens, medan den långbenta, otympliga valpen endast hatade blindt och instinktmässigt, utan reson eller metod. Från början förekommo inga raffinerade grymheter — dessa skulle komma senare — utan endast simpelt stryk och rå brutalitet. Under en af dessa afstraffningar fick Bastard sitt ena öra skadadt. Han återfick aldrig väldet öfver de slitna musklerna och örat hängde ständigt och slan-kade, för att han skulle behålla sin plågare i minne. Och han glömde ingenting.

Hans valptid var en period af dåraktig upproriskhet. Han drog alltid det kortaste strået, men han slog igen, därför att det var hans natur att slå igen. Och det var omöjligt att kufva honom. Hur gällt han än gläfste af smärta under piskans och påkens upprepade slag,137

lyckades han ändå alltid få fram en och annan trotsig morrning — ett skarpt uttryck för den hämndlystnad han kände — som ofelbart skaffade honom mera stryk. Men han var seglifvad som modern. Ingenting tycktes kunna döda honom. Han växte och frodades midt i sitt elände, fetmade under svält, och den förtviflade kampen för lifvet utvecklade hos honom en öfvernaturlig intelligens. Han hade ärft såväl sin mors slughet och hat som sin fars vildsinthet och mod.

Möjligen kom det sig af hans fäderne att han aldrig jämrade sig. Valpgläfset försvann då han blef säkrare på benen, och han blef grym och tyst, snabb att hugga till, men långsam att varna. Han besvarade en svordom med en morrning, ett slag med ett hugg, medan hans grinande ansikte förrådde ett outsläckligt hat. Men det hände aldrig mera att Leclère ens under den yttersta tortyr kunde aflocka honom ett skrik af fruktan eller smärta. Och denna okuflighet underblåste endast Leclères vrede och dref honom till ännu mera satanisk grymhet.

Då Leclère gaf Bastard en half fisk, medan hans kamrater fingo hela, gick Bastard och tog fisk från andra hundar. Han stal också i förrådshus och föröfvade tusentals andra tjufstreck, så att han blef en fasa för alla hundar och hundägare. Då Leclère slog Bastard och kelade med Babette — Babette som icke arbetade hälften så styft som han — kastade Bastard omkull henne i snön och sargade hennes ena bakben med .sina väldiga käftar så att Leclère blef tvungen att skjuta henne. Och under blodiga slagsmål gjorde sig Bastard till herre öfver alla sina kamrater, dikterade138

lagar för dem i fråga om både arbete och utfodring och såg till att de efterlefde dem också.

På fem år hörde han blott en enda gång ett vänligt ord och fick en välvillig strykning af en hand, och då förstod han sig icke på hvad det var. Han tog ett vildt hopp, otämd som han var, och hans betar slogos tillsammans med blixtens hastighet. Det var missionären i Sunrise, en nykomling i landet, som uttalade det vänliga ordet och gaf den välvilliga smekningen. Och under de närmast följande sex månaderna skref han icke ett enda bref hem till Staterna; fältskären i Mc Question reste tvåhundra mil öfver isen för att rädda honom från blodförgiftning.

Både män och hundar sågo snedt på Bastard då han kom till läger eller stationer. Af männen hälsades han med foten hotfullt lyft till spark, af hundarna med rest ragg och blottade huggtänder. En gång gaf en karl Bastard en spark, och snabbt som en varg slöt Bastard sina käftar som en stålfälla om mannens vad, så att huggtänderna trängde ända in till benet. Den bitne var fast besluten att ta hundens lif, men då trädde Leclère emellan med hotfulla ögon och dragen jaktknif. Ta lifvet af Bastard — sacre dame, det var ett nöje som Leclère förbehöll åt

sig själf. Det skulle naturligtvis ske någon gång, eller också — bah, hvem kunde veta det? I alla händelser skulle problemet nog bli löst till slut.

Ty de hade rent af blifvit till problem för hvarandra. Hvarje andedrag från den ene var en utmaning och en hotelse gentemot den andre. Hatet band dem starkare tillsammans än kärleken någonsin kunde139

ha gjort. Leclère njöt af tanken på den dag då Bastards mod skulle vara brutet och han jämrade och vred sig vid sin husbondes fötter. Och Bastard — ja, Leclère visste hvad Bastard hade i sinnet, han hade mer än en gång läst det i Bastards ögon. Och det så tydligt och klart att han, då Bastard höll sig bakom, oupphörligt såg sig om öfver axeln.

Andra män förvånade sig öfver att Leclère afslog stora summor, som bjödos honom för hunden. »En vacker dag slår ni i alla fall ihjäl honom, och då har ni mist honom för ingenting», sade Jolin Hamlin en gång, då Bastard låg flämtande kvar i snön, sedan Leclère hade sparkat honom, och ingen visste om hans refben voro krossade och ingen vågade gå och se efter.

»Det är min ensak, det, m'sieu'», svarade Leclère torrt.

Och de undrade också öfver att Bastard inte rymde från sin husbonde. Det kunde de icke begripa. Men Leclère förstod det. Han var en man som lefde mycket ute i det fria där inga människoröster hördes, och han hade lärt sig att tyda vindens sus och stormens dån, nattens suckan, gryningens hviskning och dagens buller. Han kunde så att säga höra gräset växa, safven stiga och knopparna brista. Och han förstod också allt hvad som rörde sig, han uppfattade kaninens rörelser i snaran, korpens dystra vingslag, skuggornas glidande i månskenet, vargens smygande mellan aftonens dunkel och nattens mörker. För honom var Bastard tydlig och klar. Han begrep fullkomligt hvarför Bastard inte rymde, och han såg sig allt oftare om öfver axeln.140

Då Bastard var uppretad, var han ingalunda behaglig att skåda, och mer än en gång hade han tagit ett språng mot Leclères strupe, men endast för att skälfvande och sanslös sträckas till marken af den ständigt tillgängliga hundpiskans tjockände. Därigenom lärde Bastard att bida sin tid. Då han hade uppnått full ungdomsstyrka, ansåg han tiden vara kommen. Han var bredbröstad och hade präktiga muskler, hans storlek öfversteg i ansenlig mån den vanliga, och från nacken ner till bogen hade han en massa rest ragg — hans yttre stämplade honom som en odisputabel fullblodsvarg. Leclère låg och sof i sina filtar, då Bastard fick för sig, att nu hade tiden nått sin fullbordan. Han smög sig öfver sin husbonde helt varsamt med hufvudet sänkt inot marken, det friska örat lagdt bakåt och med kattlikt tysta steg. Bastard drog andan sakta, mycket sakta, och han lyfte icke upp hufvudet förrän han var alldeles framme hos den sofvande. Han stod så ett ögonblick och såg på den bronsfärgade tjurhalsen, där den låg naken och muskulös och svällde af ett kraftigt och regelbundet blodomlopp. Dregeln droppade från hans käftar och rann från hans tunga vid denna syn, och i samma stund kom han ihåg sitt hängande öra, de oräkneliga slag han fått och de talrika oförrätter han lidit, och utan ett ljud kastade han sig öfver den sofvande.

Leclère vaknade af smärtan, då hundens tänder höggo in i hans strupe, och eftersom han själf var ett djur, vaknade han med fullt klar hjärna och klart medvetande. Han grep tag om Bastards luftstrupe med bägge händerna och rullade sig ut ur fällarna för att141

komma med sin tyngd ofvanpå sin angripare. Men tusental af Bastards förfäder hade huggit sig fast i strupen på otaliga älgar och vildrenar och fällt dem till marken, och han hade ärft deras visdom. Då han kände Leclères tyngd öfver sig, reste han sina bakben och riktade anfallet mot hans måge och underlif. Och när han kände kroppen öfver sig rygga tillbaka och lyftas, sargade och riste han mannens hals. De öfriga hundarna, hans kamrater, samlades omkring dem i en morrande krets, och Bastard, som andades med svårighet och var nära att mista medvetandet, visste att deras käftar hungrade efter att få tag i honom. Men det betydde ingenting, det var mannen det gällde, mannen som låg ofvanpå honom, och han ref och slet med sina klor och sargade och riste så länge han hade ett uns kvar af sin styrka. Men Leclère klämde honom med bägge händerna, tills Bastards bröst häfde och vred sig efter den luft som var honom förnekad — tills hans ögon blefvQ stela och glasartade, hans käftar långsamt släppte sitt tag och tungan sträcktes svart och svullen ut ur hans mun.

»Jaså? Nå — bon, din djäfvul!» hväste Leclère med munnen och strupen fulla af sitt eget gurglande blod, då han slängde den medvetslöse hunden ifrån sig.

Men då nu de andra hundarna störtade sig öfver Bastard, jagade Leclère bort dem under svordomar. De drogo sig tillbaka i en vidgad krets, satte sig ned och slickade sig ifrigt om käften, hvarenda en med rest ragg.142

Bastard hämtade sig hastigt, och då han hörde Leclères röst, reste han sig mödosamt på sina fötter och stod där sviktande af och an.

»Å-å-å, din fördömda kanalje!» Leclère spottade och svor ömsom. »Jag skall ge dig jag! Du skall få hvad du behöfver, din djäfvul!»

Med luften strömmande in i sina utmattade lungor som ett lifselixir gjorde Bastard ett nytt språng mot sin herre, rakt mot hans ansikte, men hans käftar förfelade sitt mål och smällde tillsammans med metallisk klang. De rullade nu oupphörligt om hvarandra i snön, under det att Leclère slog vildt med sina knutna näfvar. Så skildes de åt och kretsade af och an framför hvarandra. Leclère kunde ha dragit sin knif. Och hans bössa låg på marken vid hans fötter. Men vilddjuret inom honom hade vaknat och rasade ohejdadt. Han ville göra det där med sina händer — och tänder. Bastard gjorde ett nytt angrepp, men Leclère slog honom till marken med knytnäfven, kastade sig öfver honom och högg sina tänder ända intill benet i hundens bog.

Det var en högst primitiv iscensättning och ett lika primitivt skådespel — ett som kunde ha ägt rum under världens vilda barndom. En öppen plats i en mörk skog, en krets af grinande varghundar och i midten två vilddjur inbegripna i strid, morrande och bitande, ursinnigt rasande, flämtande, pustande, svärjande, stretande, vilda af raseri, gripna af vanvettig mordlust, huggande, slitande och klösande i hela sin naturliga brutalitet.143

Men så träffade Leclère Bastard bakom örat med ett slag af sin knutna hand, och hunden sjönk bedöfvad till marken. Leclère hoppade upp på honom med bägge fötterna och fortfor att hoppa upp och ned för att krossa honom och trycka honom till jorden. Bägge bakbenen på Bastard voro brutna, innan Leclère gjorde en paus för att hämta andan.

»Å-å-å! Å-å-å!» skrek han och skakade sin knutna hand, urståndsatt att tala, ty hans hals och struphufvud nekade att göra tjänst.

Men Bastard var okuflig. Han låg där i hjälplöst elände, men hans öfverläpp lyftes matt och förvreds till den morrning han ej hade kraft att ge ljud. Leclère sparkade honom, och Bastards trötta käftar slöto sig om husbondens fotled, men förmådde icke genomtränga huden.

Så tog Leclère sin piska och började nästan slå honom sönder och samman, och han ropade för hvarje piskslag: »Den här gången gör jag af med dig! Eller hvad? Fan ta mig gör jag inte af med dig!»

Slutligen sjönk han ihop utmattad och färdig att svimma af blodförlust; han föll bredvid sitt offer, men då varghundarna närmade sig för att utkräfva sin hämnd, använde han sitt sista medvetande till att lägga sig öfver Bastard och på det sättet skydda honom för deras käftar.

Detta tilldrog sig icke långt ifrån Sunrise, och då missionären några timmar senare öppnade sin dörr för Leclère, öfverraskades han af att icke se Bastard bland hans dragare. Och hans förvåning blef ingalunda mindre, då Leclère kastade undan en del klä-144

despersedlar från släden, lyfte upp Bastard i sina armar och stapplade in i huset med honom. Fältskären från Mc Question, som hade en viss fallenhet för dagdrif-veri, råkade just vara där för att prata bort en stund, och de ville nu genast ta itu med att lappa ihop Leclère.

»Merci, non», sade han. »Var så goda och hjälp hunden först. — Låta honom dö, säger ni? Non. Det vore inte bra. Därför att jag måste kufva honom först. Just därför får han inte dö.»

Fältskären kallade det för en märkvärdighet och missionären betecknade det som ett mirakel att Leclère kunde gå igenom alis. Och så medtagen var han i alla fall, att febern angrep honom på våren, så att han åter måste lägga

sig till sängs. Bastard hade varit ännu värre tilltygad, men hans seglifvade natur segrade till sist, hans bakben växte ihop och alla hans organ läktes medan han i flera veckors tid låg ombunden på golfvet. Och när Leclère slutligen tillfrisknade och satt gråblek och skälfvande i solskenet vid dörren, hade Bastard redan återtagit herraväldet öfver sina medbröder och tvingat icke allenast sina egna kamrater, utan äfven missionärens hundar till underkastelse.

Han rörde icke en muskel och reste icke heller ett hår, då Leclère för första gången stapplade ut vid missionärens arin och långsamt och med oändlig försiktighet satte sig på den trebenta stolen.

»Bon!» sade Leclère. »Bon! Solen är skön att ha!» Och han sträckte ut sina afmagrade händer och lät dem bada i värme.145

Så föll hans blick på hunden, och den forna elden lyste ånyo i hans öga. Han lade sin hand lätt på missionärens arm. »Mon père — Bastard där — han är en riktig djäfvul. Vill ni gå efter en pistol åt mig, så att jag kan få fröjda mig åt solen i fred och ro.»

Sedan satt han många dagar i solen utanför ingången. Han slumrade aldrig, och pistolen låg ständigt tvärs öfver hans knän. Bastard tog för vana att genast på rnornarna se efter om vapnet låg på dess vanliga plats. Så snart han fick se pistolen, lyfte han en smula på öfverläppen till tecken att han hade förstått, och Leclère lyfte sin öfverläpp till ett motsvarande grin. En dag lade missionären märke till allt detta.

»Bevare mig!» sade han. »Jag tror bestämdt att djuret begriper...»

Leclère skrattade. »Hör på, mon père — det jag nu säger begriper han alldeles säkert.»

Som till bekräftelse därpå höjde Bastard märkbart sitt enda öra för att noga uppfånga ljudet af sin husbondes röst.

»Jag säger — dö!»

Bastard morrade djupt nere i strupen, håret reste sig utefter hans nacke och hvarje muskel tycktes spännas i förväntan.

»Jag lyfter mitt vapen — så här.» Han lät handlingen följa på orden och siktade rakt på Bastard.

Hunden tog ögonblickligt ett hopp åt sidan och försvann ur sikte på andra sidan om byggningens hörn.

10 — För mycket guld.146

»Bevare mig!» upprepade missionären gång på gång.

»Men hvarför rymmer han inte ifrån er?»

Fransmannen höjde på axlarna på det särskilda sätt, som är så karaktäristiskt för hans ras och som kan betyda allt möjligt från och med total okunnighet till och med obegränsad kunskap.

»Och hvarför dödar ni honom inte då?»

Återigen en axelryckning.

»Mon père», sade Leclère efter en paus, »tiden är inte inne ännu. Han är en genuin djäfvul. Någon gång kommer jag att krossa honom i smulor. Någon gång. Bon!»

Så kom en dag, då Leclère tog sina hundar med sig och gick med båt till Förty Mile och därifrån vidare till Porcupine, där han tog anställning hos P. C. kompaniet och gick ut på upptäcktsfärder under största delen af året. Därefter begaf han sig uppåt Koyokuk till det öfvergifna Arctic City och kom sedan drifvande tillbaka från läger till läger utmed Yukon. Under dessa långa månader fick Bastard en grundlig tuktan. Han utstod mycken tortyr, i synnerhet hungerns, törstens, eldens och det värsta af allt: musikens tortyr.

I likhet med de öfriga af sitt släkte tyckte han icke om musik. Den förorsakade honom en ytterlig vånda, pinade hvarje nerv, sönderslet hvarenda fiber i hans varelse. Den förmådde honom att utstöta långa, ulflika tjut, som då vargarna höja sin klagosång mot stjärnorna under kalla nätter. Han kunde omöjligt låta bli att tjuta. Det var hans

enda svaghet under kampen med Leclère, och denna svaghet var hans147

skam. à andra sidan hyste Leclère en passionerad vurm för musik, han älskade den lika högt som han älskade starka drycker. Och då hans inre ville ge sig luft, yttrade det sig vanligen på det ena eller andra af dessa sätt, oftast på bäggedera. Och när han hade druckit och hans hjärna var bräddfull af osjungna sånger, rörde sig djäfvulen inom honom och han fann sin största njutning i att martera Bastard.

»Nu ska' vi ha oss lite musik, du», brukade han säga. »Eller hur? Hvad säger du om det, Bastard?»

Det var bara en gammal sliten dragharmonika han hade, ömt vårdad och tålmodigt reparerad. Men det var den bästa som stod att få för pengar, och ur dess inre framlockade han underliga, formlösa melodier, som ingen människa hade hört förut. Så snart han började, drog sig Bastard stum och med hårdt sammanbitna tänder tum efter tum tillbaka in i den aflägsnaste vrån. Och Leclère följde efter med en väldig påk under ena armen och spelande, oupphörligt spelande — lian följde efter tum efter tum, steg efter steg, tills det icke vidare fanns någon undanflykt.

Först brukade Bastard göra sig så liten som möjligt, krypa ihop tätt intill golfvet; men då musiken kom närmare och närmare, måste han resa sig upp, han tryckte ryggen intill väggbjälkarna och fäktade med frambenen i luften, som om han ville slå ifrån sig de brusande ljudvågorna. Han höll fortfarande tänderna sammanbitna, men hela hans kropp ryckte och skakade konvulsiviskt, skälfde och vred sig i stum pina. Slutligen förlorade han väldet öfver sig själf, käkarna skildes spasmodiskt åt och djupa vibrationer trängde upp ur hans strupe, för låg-t ned i registret för att148

mänskliga öron skulle kunna uppfånga dem. Hans näsborrar spändes, ögonen vidgades, håret reste sig i hjälplöst raseri och han uppgaf det långdragna vargtjutet. Det började med en glidande stigning uppåt, svällde ut i hjärtslitande toner, dog bort i en smärtsamt utdragen kadens — och så kom nästa ansats uppåt, oktav efter oktav, en tonmålning af ett bristande hjärta, af oändlig smärta och sorg, som aftog, bleknade, sjönk och långsamt dog bort.

Det var ett rent helvete. Och med djäfvulsk skarpsinnighet tycktes Leclère kunna leta sig till hvarje särskild nerv och hjärtesträng hos hunden och förmå den att med långa jämrande, darrande och snyftande molltoner ge luft åt ali sin sorg. Det var verkligen fruktansvärdt, och i tjugufyra timmar efteråt var Bastard nervös och slapp, spratt till vid helt vanliga ljud, ryckte till för sin egen skugga och var framför allt elak och despotisk mot sina kamrater. Men man såg inga tecken till att hans trots var brutet. Snarare blef han alltmera butter och tyst och bidade sin tid med ett outgrundligt tålamod som började kännas förvirrande och tryckande för Leclère. Hunden kunde i timtal ligga orörlig i eldskenet och stirra rakt framför sig på Leclère, ined ögonen lysande af det bittraste hat.

Mannen kände ofta att han hade råkat i strid med själfva lifvets grundelement, den obetvingliga kraft, som förmår höken att skjuta ner ur skyn som en fjäderklädd blixt, som drifver den stora grågåsen öfver halfva jorden och jagar den lekande laxen tvåtusen mil uppför den sjudande Yukonfloden. I sådana stunder kände han sig manad att ge uttryck åt sin obetvingliga153

lifskraft, och han hängaf sig åt vilda orgier med starka drycker, vanvettig musik och Bastard, hvarunder han slungade sin smula styrka i ansiktet på tingen och utmanade allt som var, som hade varit och som skulle komma att vara.

»Det är någonting i det där», resonerade han, då hans rytmiska utgjutelser berörde de innersta strängarna hos Bastard och framkallade det långdragna hemska tjutet. »Och jag drar fram'et med mina händer — så och så. Hahaha! Det är lustigt. Det är verkligen lustigt! Prästerna mässa, kvinnorna bedja, männen svära, småfåglarna säga pip-pip och Bastard, han sjunger yo-yo — och allt detta är samma sak. Hahaha !»

En värdig prästman, fader Gautier, gjorde honom en gång förebråelser och hotade honom med evig fördömelse. Men han gjorde icke om det.

»Nå, må så vara, mon père», gaf Leclère till svar. »Och jag tänker att jag går igenom helvetet med ett knastrande,

liksom odörten genom elden. Hvad tror ni, mon père?»

Men alla onda ting få ett slut såväl som de goda, och så gick det äfven med Svarte Leclère. Då vattnet stod lågt under sommaren, lämnade han Mc Dougall och stakade sig fram till Sunrise i båt. Han for från Mc Dougall i sällskap med Timothy Brown och kom ensam fram till Sunrise. Man visste att de bägge reskamraterna hade varit i gräl nyss innan de begåfvo sig af. Lizzie, en flåsande tio tons hjulbåt, som hade lagt ut tjugufyra timmar efteråt, kom fram tre dagar före Leclère. Och när han kom, hade han150

hål efter en kula i ena axeln och berättade en hel lång historia om bakhåll och mord.

Det hade emellertid gjorts fyndigheter vid Sunrise och förhållandena där hade blifvit betydligt förändrade, Aled ankomsten af flera hundra guldsökare, en tnängd whisky och ett halft dussin väl utrustade spelare hade resultatet af missionärens fleråriga arbete bland indianerna blifvit fullständigt utplånadt. Då squaws blefvo ständigt upptagna med att koka bönor och hålla eld åt hustrulösa guldgräfvare och de unga männen ej gåfvo sig tid med annat än att byta bort sina varma pälsverk mot svarta whiskybuteljer och sönd-riga klockor, lade sig missionären till sängs, sade »Gud hjälpe mig» flera gånger om och begaf sig till den sista uppgörelsen i en groft tillyxad aflång kista. Hvarefter spelarna flyttade in sina roulett- och faraobord i missionshuset, där sedan skramlet från tärningar och klingandet af glas hördes dygnet om.

Nu råkade Timothy Brown vara mycket omtyckt bland dessa äfventyrare i Nordlandet. Det enda man kunde förebrå honom var hans häftiga sinne och hans lätthet att slå till, en småsak, för hvilken hans goda hjärta och beredvillighet att förlåta utgjorde mer än tillräcklig ersättning. A andra sidan fanns dec ingenting försonande hos Svarte Leclère. Han var och förblef »svart»; mer än ett dåd, som man väl påminde sig, bar vittne därom, och han var lika hatad som den andre var älskad. Och så lade männen i Sunrise ett antiseptiskt omslag på hans axel och drogo honom inför domaren Lynch.

Det var en enkel affär. Han hade grälat med Timothy Brown i Mc Dougall, i sällskap med Ti-151

mothy Brown hade han rest från Mc Dougall. Utan Timothy Brown hade han kommit till Sunrise. Då man sammanställde detta med hans ondska, drog man enhälligt den slutsatsen att han hade dödat Timothy Brown. A andra sidan erkände Leclère ofvanstående fakta, men han reste sig mot slutsatsen och afgaf en annan förklaring. Tjugu mil från Sunrise hade han och Timothy Brown hållit på att staka fram båten utmed den klippiga stranden, då två skott plötsligt smällde. Timothy Brown stupade ur båten och i vattnet, där han gick till bottnen medan det bubblade rödt, och det var det sista han såg af Timothy Brown. Han själf, Leclère, föll på båtens botten med genomskjuten skuldra. Han låg mycket stilla och spejade mot stranden. Efter en stund såg han ett par indianer sticka fram sina hufvuden och komma ut till vattenbrynet, bärande en kanot af björkbark emellan sig. Då de satte ut den i vattnet, tog Leclère sikte och sköt. Han träffade den ene indianen, som föll ur kanoten på samma sätt som Timothy Brown hade gjort. Den andre föll på kanotens botten, och så bar det af med kanoten och båten utför strömmen i stark fart. Så kommo de bägge farkosterna in i en hvirfvel och kanoten drefs på ena sidan om en ö och båten på den andra. Det var det sista han hade sett af kanoten. Men att döma efter det språng som indianen hade gjort innan han föll till kanotens botten, var han säker på att han hade sårat honom. Det var alltsammans.

Leclères förklaring ansågs icke tillräcklig. Man gaf honom tio timmars uppskof, medan Lizzie ångade nedåt floden för att göra undersökningar. Efter tio timmar kom båten pustande tillbaka till Sunrise.152

Den hade ieke gjort några upptäckter. Man hade icke funnit några bevis som kunde stödja hans påståenden. Nu tillsades han att förordna om sin kvarlåtenskap, ty han var ägare till en inmutning i Sunrise värderad till femtiotusen dollars, och de voro ett laglydigt såväl som ett lagstiftande folk.

Leclère ryckte på axlarna. »Bara en sak till», sade han, »en liten — hvad är det ni kallar det igen? En ynnest, tror jag — ja, en liten ynnest, så är det. Jag donerar mina femtiotusen dollars till kyrkan. Och jag donerar min draghund Bastard åt helvetet. Och den lilla ynnesten? Jo — att ni först hänger honom, och se'n mig. Passar det?»

De kommo öfverens om att det passade — det var ju i sin ordning att »helvetesynglet» skulle bana väg för sin husbonde på den sista vandringen, och så flyttades domstolen ner till stranden, där en väldig fura stod skild från

de öfriga. Sötvattens-Charley gjorde en rännsnara i änden på en draglina, och snaran lades öfver Leclères hufvud och drogs åt omkring hans hals. Hans händer voro bundna på ryggen och han hjälptes upp på en upprest skorplåda. Därefter slängdes linans andra ände öfver en utskjutande gren, stramades till och gjordes fast. Sparkade man sedan undan skorplådan, så skulle Leclère dingla i luften.

»Nu ska' vi ta itu med hunden», sade Webster Shaw, som emellanåt tjänstgjorde som grufingenjör. »Släng snaran om honom du, Charley.»

Leclère flinade. Charley stoppade en tobaksbuss i munnen, gjorde en rännsnara och ringlade nonchalant ihop repet några slag i handen. Han afbröt sig ett par gånger för att jaga bort särskildt närgångna153

inosquitos från sitt ansikte. Alla fläktade bort mosquitos utom Leclère, kring hvars hufvud ett helt litet moln var samladt. Till och med Bastard, som låg utsträckt raklång på marken, dref oupphörligt bort landsplågan från ögon och mun med sina framtassar.

Men medan Charley väntade på att Bastard skulle lyfta på hufvudet, hördes ett svagt rop genom den stilla luften, och man såg en man komma springande öfver den flacka sträckan från Sunrise, svängande med ena armen. Det var förrådsförvaltaren.

»Vänta, vänta, pojkar!» flämtade han, då han kom fram till dem. »Lille Sandy och Bernadotte ha just nyss kommit in», förklarade han, då han hade fått tillbaka andedräkten. »Landade här nedanför och kommo upp genvägen. Hade Bäfvern med sig. Hade hittat honom och hans kanot influtna i ett sund och Bäfvern har ett par kulor i kroppen. Han hade haft Klok-Kutz med sig — den där som misshandlade sin squaw och ställde till bråk.»,

»Nå? Hvad var det jag sa'?» skrek Leclère ifrigt. »Den var det alldeles säkert! Hör ni nu! Jag sa' sant.»

»Hvad vi nu ha att göra är att lära de där fördömda Siwash en smula mores», förklarade Webster Shaw. »De hålla på att bli feta och morska, och vi måste sätta ned dem ett pinnhål. Omringa hela följet och häng upp Bäfvern till en varnagel för dem. Där ha vi programmet. Kom nu, så få vi höra hvad han har att försvara sig med.»

»Hallå, m'sieu'!» ropade Leclère, då massan började skingras och ge sig af i skymningen bortåt Sunrise. »Jag skulle fasligt gärna vilja se den leken.»154

>-A, vi ska släppa er lös, när vi komma igen», ropade Webster Shaw tillbaka öfver axeln. »Under tiden kan ni fundera öfver edra synder och öfver försynens skickelser. Det skall göra er godt, så att ni kan vara tacksam för det.»,

Som det alltid brukar vara med män som äro vana vid stora risker och hvilkas nerver äro sunda och tränade till tålamod, så var det också med Leclère, och han beredde sig på sin långa väntan, det vill säga, han fann sig i den. Det kunde aldrig bli tal om att slå sig ned och vänta, ty det hårdt åtdragna repet tvingade honom att stå rak. Minsta slappande af benmusklerna skulle göra att det grofva repet trängde in i hans hals, och den upprätta ställningen förorsakade honom stor smärta i den sårade axeln. Han sköt ut underläppen och blåste ut andedräkten uppåt för att jaga bort mosquitos från sina ögon. Men situationen hade i alla fall sin tillfredsställande sida. Att slippa ur dödens käftar var väl värdt en smula kroppsligt lidande; men det var otur att han inte skulle få vara med och åse Bäfverns hängning.

Dessa tankar sysselsatte hans sinne tills hans blick händelsevis föll på Bastard, som låg utsträckt på marken med hufvudet mellan framtassarna och sof. Nu togo Leclères tankar en annan riktning. Han gaf noga akt på hunden och försökte utforska, om han verkligen sof eller endast låtsade göra det. Bastards sidor häfdes regelbundet, men Leclère hade en förnimmelse af att andedragen kommo och gingo skuggan af en bråkdel för hastigt; han märkte också en ifrig vaksamhet hos hvarje hårstrå, som förrådde att sömnen icke var verklig. Han skulle ha velat ge hela155

sin inmutning vid Sunrise för att vara säker om att hunden icke var vaken, och en gång då det knakade i hans egna leder såg han hastigt och oroligt på Bastard för att få veta om han rörde på sig. Det gjorde han icke då, men

några minuter efteråt reste han sig långsamt och lättjefullt, sträckte sig och såg sig noga omkring.

»Sacre d a m e», hviskade Leclère nästan ohörbart.

Sedan Bastard hade förvissat sig om att ingen fanns inom syn- eller hörhåll, satte han sig ned, drog upp öfverläppen nästan till ett smil, såg upp på Leclère och slickade sig om käften.

»Jag ser, att det är förbi med mig», sade mannen och skrattade högt och sardoniskt.

Bastard kom närmare med det skadade örat slan-kande och det andra spändt framåt med sataniskt skärpt uppfattningsförmåga. Han höll hufvudet skälmaktigt på sned och närmade sig med små lekfulla steg. Så skubbade han sin kropp sakta mot lådan, så att den skakade och skakade om igen. Leclère trampade försiktigt af och an för att behålla jämnvikten.

»Akta dig, Bastard», sade han lugnt. »Jag dödar

dig.»

Bastard morrade vid det ödesdigra ordet och skakade på lådan med mera eftertryck. Så reste han sig kapprak och vräkte med framtassarna hela sin tyngd mot lådan högre upp. Leclère sparkade utåt med ena foten, men repet skar in i hans hals och hejdade honom så tvärt att han var nära att ta öfverbalansen.

»Hej, hå! 1 väg! Framåt!» skrek han.

Bastard drog sig tillbaka ungefär tjugu fot eller så, med en djäfvulsk spänstighet i hvarje rörelse, somLeclère icke kunde misstaga sig på. Han kom ihåg, hur hunden ofta hade brutit upp isen på vaskhålet genom att höja på sig och kasta sig med hela sin tyngd på den frusna ytan, och då han tänkte på detta, förstod han också hvad Bastard nu hade i sinnet. Hunden vände sig om och stod stilla. Han visade sina hvita tänder med ett grin och Leclère svarade på samma sätt. Så gjorde Bastard ett luftsprång och flög med hela sin tyngd rakt mot lådan.

En kvart därefter kommo Sötvattens-Charley och Webster Shaw tillbaka och funno någonting som påminde om en spöklik pendel svängande af och an i dunklet. De påskyndade sina steg, kommo närmare och upptäckte att det var en liflös kropp, vid hvilken ett lefvande föremål hade bitit sig fast och riste och skakade den med sina tänder, så att den kom i svängning.

»Släpp — ditt helvetesyngel!» skrek Webster Shaw.

Men Bastard glodde ilsket på honom och morrade hotfullt utan att släppa sitt tag.

Charley drog upp sin revolver, men hans hand skakade liksom af köld, och han fubblade.

»Se här, tag den», sade han och räckte vapnet till Webster Shaw.

Webster Shaw skrattade till, tog sikte midt emellan Bastards glimmande ögon och tryckte af. Hundens kropp ryckte till vid knallen, sparkade spasmodiskt mot marken ett ögonblick och blef sedan plötsligt alldeles slak. Men sina tänder höll han fortfarande hårdt hopbitna.

*

Historien om Jees Uck.

Det är skillnad på försakelse och försakelse. Men i grunden är försakelsen alltid densamma. Och paradoxen i detta är att män och kvinnor försaka det käraste i världen för någonting ännu kärare. Det har aldrig varit annorlunda. Så var det då Abel offrade förstlingarna af sin hjord och af deras talg. Förstlingarna och deras talg var för honom det dyrbaraste i världen, men han offrade det för att stå väl hos Gud. Så var det med Abraham, då han beredde sig att offra sin son Isak på ett stenaltare. Isak var honom mycket kär, men på ett outrannsakligt sätt var Gud honom ännu kärare. Det var kanske så att Abraham var rädd för Herren. Men antingen det nu var sant

eller ej, så har det sedan blifvit betygadt af ett par milliarder människor, att han älskade Herren och ville tjäna honom.

Och eftersom det hade blifvit fastslaget att älska och tjäna höra tillsammans, och att offra eller afstå är att tjäna, så har också Jees Uck, ehuru hon endast var en kvinna af en mörkskinnad ras, älskat så högt som någon. Hon var ingalunda bevandrad ihistorien, hade endast lärt sig tyda väder och vind och villebråds vanor. Således hade hon aldrig hört talas om Abel eller Abraham. Och eftersom hon hade undgått de goda systrarna vid Holy Cross, visste hon icke heller någonting om Ruth, moabitiskan, som till och med afstod från sin Gud för en främmande kvinna från ett främmande land. Jees Uck hade endast lärt sig ett sätt att försaka, och det var med en käpp till drifkraft, ungefär som då man tvingar en hund att afstå från ett stulet märgben. Men då hennes tid kom, visade hon sig i stånd att höja sig till jämnbredd med ljushyade kungliga raser och försaka på ett verkligt kungligt sätt.

Detta är således historien om Jees Uck, och det är också historien om Neil Bonner och Kitty Bonner och ett par af Neil Bonners afkomlingar. Jees Uck tillhörde en mörkskinnad ras, det är sant, men hon var icke indian, icke heller var hon eskimå, och icke heller innuit. Går man tillbaka i hvad de muntliga traditionerna ha att förtälja, så finner man där en viss Skolkz, en toyootindian från Yukon, som i sin ungdom färdades ner till det stora deltat där innu-iterna bo, och där förenade han sig med en kvinna hvars namn skall ha varit Olillie. Denna Olillie var född af en mor som var eskimå och en far som var innuit. Och af Skolkz och Olillie föddes Halie som således var till hälften toyootindian och för öfrigt en fjärdedel innuit och en fjärdedel eskimå. Och Halie var mormor till Jees Uck.

Men nu hade Halie, hos hvilken tre olika stammar voro bastardiserade och som alis icke hyste någon fördom mot vidare blandning, förenat sig med en159

rysk pälshandlare vid namn Shpack, på sin tid också känd under benämningen »Den store tjocke». Shpack har här blifvit klassificerad som ryss i brist på fullt behörig term; ty Shpacks far, en slavonisk straffånge från de nedre provinserna, hade rymt från kvicksilfver-grufvorna till norra Sibirien, där han träffade på Zim-ba, som var en kvinna af nomadfolket och blef mor till Shpack, som blef morfar till Jees Uck.

Och hade nu icke Shpack under sina gossår blifvit tillfångatagen af hafsfolket, som lefver i sitt elände utmed kusten af Ishafvet, skulle han aldrig ha blifvit morfar till Jees Uck, och det skulle icke vara någon historia alis att berätta. Men han blef tillfångatagen af hafsfolket, rymde från dem till Kamschatka och kom därifrån med ett norskt hvalfångstfartyg till Östersjön. leke långt därefter dök han upp i St. Petersburg, och det dröjde icke många år förrän han for österut samma besvärliga väg som hans far ett halft århundrade förut hade gått under pina och jämmer. Men Shpack var en fri man, och han var i tjänst hos det stora ryska pälshandelskompaniet. Och på grund af denna sin anställning färdades han allt längre och längre österut, tills han gick öfver Behrings haf till Ryska Amerika. Vid Pastolik, som ligger helt nära det stora deltat vid Yukon, tog han Halie till hustru — hon som blef mormor till Jees Uck. Och i denna äktenskapliga förening föddes flickebarnet Tu-kesan.

På kompaniets befallning gjorde Shpack en kanotfärd på ett par hundra mil uppåt Yukon till stationen Nulato. Han tog med sig Halie och den lilla Tu-kesan. Detta hände 1850, och det var 1850 som flod-160

indianerna öfverföllo Nulato och utplånade det från jordens yta. Där ändades Shpacks och Halies lif. Och under denna förskräckliga natt försvann Tukesan. Ännu i dag förneka toyooterna att de ha haft någonting med saken att skaffa; men hur därmed än må vara, så är det ändå ett faktum att flickebarnet Tukesan växte upp bland dem.

Tukesan var gift med två bröder efter hvarandra af toyootfolket, men med ingendera af dem hade hon barn. De andra kvinnorna skakade på hufvudet åt detta, och inom stammen ville ingen tredje man äf-ventyra att ta den barnlösa änkan till hustru. Men vid denna tid fanns många hundra mil där ofvanför, vid Fort Yukon, en man som hette Spike 0'Brien. Fort Yukon var en af Hudson-Baykompaniets stationer, och Spike 0'Brien var en af kompaniets tjänare. Han var en duglig tjänare, men han kom till den åsikten att tjänsten var dålig, och med ticlen lade han denna sin åsikt i dagen genom att desertera. Det skulle ha tagit ett helt år att färdas tillbaka till York Fac-tory vid Hudson's Bay, om man reste från station till station. Och eftersom stationerna tillhörde kompaniet,

visste han att han på den vägen aldrig skulle kunna undgå att falla i kompaniets klor. Det fanns således ingen annan utväg än att bege sig nedåt Yukon. Det var visserligen sant att ingen hvit man någonsin förut hade färdats nedåt Yukon, och ingen hvit man visste huruvida Yukon föll ut i Ishafvet eller i Behrings haf — men Spike 0'Brien var kelt, och möjligheten till faror var en lockelse som han aldrig kunnat stå emot.

Några veckor därefter drog han illa medfaren af161

mödor och svält och halfdöd af feber sin båt i land vid en toyootby, hvarefter han genast föll afsvimmad till marken. Medan han under de närmaste veckorna återvann sina krafter, såg han på Tukesan och fann behag i henne. I likhet med Shpacks far, som lefde till hög ålder bland det sibiriska monadfolket, kunde Spike 0'Brien en gång ha låtit sina trötta ben hvila för alltid hos toyooterna. Men romantiska idéer fingo makt med honom och hindrade honom från att stanna där han var. Så som han hade rest från York Fac-tory till Fort Yukon, så skulle han ju också kunna först af alla gå från Fort Yukon ända ut till hafvet och förvärfva sig äran af att vara den förste som färdades nordvästpassagen genom landet. Han gick också utför floden, vann den eftersträfvade äran, men förblef obemärkt och obesjungen. Längre fram höll han ett värdshus för sjömän i San Francisco, där han blef ansedd för en mycket framstående lögnare på grund af de rena sanningar han berättade. Emellertid födde den förut barnlösa Tukesan ett barn. Och detta barn var Jees Uck. Vi ha gått så noga igenom hennes släktregister för att visa, att hon hvarken var indian eller eskimå eller innuit eller någonting annat; äfvensom för att visa hvilka värnlösa oäktingar vi alla äro i fråga om vår geneologi och hur underliga vägar den säd går, hvarifrån vi leda vårt ursprung.

Med allt det vagabondblod hon hade i sina ådror och allt hvad hon hade i arf från så många olika raser växte Jees Uck upp till en underbar skönhet. Den var kanhända en smula bizarr och tillräckligt orientalisk för att förbrylla hvarje etnolog. Hon var smidig och graciös. Hon hade liflig fantasi, men det var också det

11 — För mycket guld.162

enda, hvari keltens inflytande kunde spåras. Möjligen hade det också drifvit hennes varma blod så tätt intill huden, hvilket gjorde hennes ansikte mindre mörklagdt och hennes kropp ljusare, men detta kunde också ha kommit från Shpack, »Den store tjocke», som hade ärft sin slavoniske fars hudfärg. Och slutligen hade hon stora strålande svarta ögon, halfblodets ögon, runda, med välfda glober och det lidelsefulla uttryck som betecknar de mörka rasernas blandning med den ljusa. Det från de hvita nedärfda blodet jämte hennes egen vetskap om att hon hade det, gjorde henne på sätt och vis ärelysten. I öfrigt var hon såväl genom uppfostran som i fråga om lifsuppfattning helt och hållet toyootindian.

En vinter, då hon var en ung kvinna, kom Neil Bonner i hennes väg. Men han kom i hennes väg på samma sätt som han hade kommit till landet, nämligen en smula motvilligt. Egentligen var det mycket mot hans vilja att han någonsin kom dit. Mellan en far som klippte kuponger och odlade rosor och en mor som älskade societetslifvet hade Neil Bonner blifvit en vindböjtel. Han var icke dålig; men en man som alltid får äta sig mätt och ingenting har att göra här i världen måste på något sätt ge utlopp åt sin energi, och Neil Bonner var just i detta predikament. Och han gaf i så ytterlig grad luft åt sin energi, att när den oundvikliga höjdpunkten var uppnådd, kraflade sig hans far — Neil Bonner senior — ut från sina rosor i panisk förskräckelse och såg på sin son med den största häpnad. Hvarpå han begaf sig bort till en stallbroder med besläktad sysselsättning, med hvilken han brukade rådgöra om sina kuponger och rosor,163

och dessa bägge män afgjorde unge Neil Bonners öde. Han måste skickas ut på förbättring, för att öfverge sina harmlösa dårskaper och arbeta sig upp till deras egen förträffliga ståndpunkt.

Sedan detta beslut var fattadt och unge Neil hade ångrat sig en smula och känt sig ganska skamsen, gick det öfriga lätt. De bägge stallbröderna voro stora aktieägare i P. C. kompaniet. Och P. C. kompaniet ägde hela flottor af flodbåtar och oceanångare, och dessutom hade det också exploaterat en hundratusen kvadratmil eller så af det land som på geografernas kartor vanligen representeras af hvita områden. Och så skickade P. C. kompaniet unge Neil Bonner till Nordlandet, där de hvita områdena äro, för att arbeta och lära sig bli lik sin far. »Fem års enkelt

lefnadssätt därborta under arbete och långt från alla frestelser skall göra honom till en man», sade gamle Neil Bonner, hvarefter han kraflade sig tillbaka in bland sina rosor. Unge Neil bet ihop tänderna, antog en beslutsam min och grep sig an arbetet. Han fyllde sin plats väl soin underordnad och vann sina förmäns ynnest. leke att han på något sätt fann behag i arbetet, men det var det enda som kunde hindra honom från att mista förståndet.

Första året önskade han att han vore död. Det andra året förbannade han sin skapare. Det tredje året vacklade han mellan bägge dessa sinnesstämningar och kom i gräl med en af sina förmän. Han blef segrare i dispyten, men hans förman fick ändå sista ordet — och på grund af detta ord skickades Neil Bonner till en förvisningsplats, i jämförelse med hvilken hans förra vistelseort föreföll honom som ett paradis.64

Men han begaf sig dit utan någon klagan, ty Nordlandet hade verkligen gjort honom till en man.

Här och där på de hvita områdena på kartan ser man små cirklar som likna bokstafven »o» och på den ena eller andra sidan om dessa cirklar läser man namn som till exempel »Fort Hamilton» — »Yanana Station» — »Twenty Mile» — hvilket föranleder oss att tro att de hvita områdena äro till öfverflöd bebyggda med städer och byar. Men det är ingenting annat än en tom inbillning. Twenty Mile, som är mycket lik alla de öfriga stationerna, består af ett blockhus ungefär så stort som en vanlig kryddbod med rum att hyra en trappa upp. På bakgården står ett magasin på höga ben eller styltor och dessutom ett par uthus. Bakgården har ingen inhägnad och sträcker sig så långt ögat kan nå och ett oberäkneligt stycke där bakom. Inga andra hus synas till, men toyooterna slå emellanåt vinterläger en mil eller par nedåt Yukon. Och detta är Twenty Mile, en af P. C. kompaniets många tentakler. Här sköter kompaniets ombud med ett biträde till hjälp byteshandeln med indianernas pälsvaror äfvensom en mera oberäknelig handel med de vandrande guldgräfvarna, som betala hvad de köpa med guldstoft. Här längta agenten och hans biträde hela vintern igenom efter våren, och när våren kommer, slå de sig svärjande ned på husets tak, emedan Yukon svämmar öfver sina bräddar. Och hit skickades nu Neil Bonner under det fjärde året af sin vistelse i landet för att ta hand om det hela.

Han hade ej trängt ut någon företrädare. Den som skött stationen förut hade tagit lifvet af sig, »därför att platsen var så svår», sade biträdet, som165

ännu fanns kvar. Toyooterna uttalade likväl en annan åsikt om saken, där de sutto vid sina eldar. Biträdet var en ung man med smala axlar och insjunket bröst, hans ansikte såg ut som en dödskalle, och det tunna svarta skägget kunde icke dölja håligheterna i hans kinder. Han hostade mycket, det lät som om hans lungor vore angripna och hans ögon hade den vilda, feberaktiga glans, som inan ser hos lungsotspatienter i det sista stadiet. Hans namn var Pentley — Amos Pentley — och Bonner tyckte icke om honom, fastän han tyckte synd om den hopplöst förlorade stackaren. De kommo icke särdeles väl öfverens dessa bägge, hvilka framför alla andra borde ha varit i godt samförstånd ined hvarandra under väntan på kölden och tystnaden och mörkret under den långa vintern.

Slutligen kom Bonner till den öfvertygelsen att Amos led af partiell sinnesförvirring, och han lämnade honom i ro och gjorde allt arbetet själf utom matlagningen. Men ändå hade Amos endast ilskna ögonkast och ett otvetydigt hat att ge honom. Det var en stor pröfning för Bonner; ty ett småleende från någon af ens eget släkte, ett gladt ord, den sympati som kan uppstå genom kamratskap i olyckan, allt detta har mycket att betyda, och vintern hade icke framskridit långt då han började inse, att med ett sådant biträde kunde det ha funnits flera skäl för den förre agenten att bära hand på sitt lif.

Det var mycket ensligt vid Twenty Mile. ödemarker sträckte sig åt alla håll bortåt horisonten. Den frusna snön hade lagt sitt täcke öfver landet och be-grafde allting i dödens tystnad. I flera dagar var det166

klart och kallt och termometern visade ihärdigt fyrtio till femtio grader under noll. Men så inträdde en förändring. Den smula fuktighet som dunstat upp i atmosfären samlades till dystert gråa, formlösa moln; det blef nästan varmt, termometern steg till tjugu under noll, och fuktigheten föll ner i hårda frostpartiklar som knastrade likt torrt socker eller drifsand, då man trampade på dem. Sedan blef det återigen klart och kallt, tills tillräckligt med fuktighet hade samlats för att skydda jorden mot kölden i den yttre rymden. Detta var alltsammans. Ingenting hände. Inga stormar, inga brusande vatten och häftigt susande skogar, ingenting annat än det

mekaniska nedstörtandet af samlad fuktighet. Det märkligaste som inträffade under dessa enformiga veckor var måhända att temperaturen steg till den ovanliga höjden af femton grader under noll. Men till gengäld ansatte den yttre rymden jorden med sin köld, så att kvicksilfret frös och sprittermometern i fjorton dagars tid stod mer än sjuttio grader under noll, hvarefter den sprack. Efter detta kunde ingen säga hur mycket kallare det blef. En annan tilldragelse, enformig i sin regelbundenhet, var nätternas förlängning, tills dagen ej blef någonting annat än en ljusglimt mellan perioder af nattligt mörker.

Neil Bonner var ett sällskapsdjur. Själfva de dårskaper för hvilka han nu gjorde bot hade haft sin rot i hans öfverdrifna sällskaplighet. Och nu, under det fjärde året af sin landsflykt, fann han sig i sällskap — egentligen en parodi på detta ord — med en fientlig och så godt som mållös varelse, hvars hemska ögon lyste af ett hat lika bittert som det var obefogadt. Och Bonner, för hvilken samspråk och kamratskap var så167

godt som lifsluft, gick omkring som en ande skulle ha gjort, plågad af minnen från forna sällskapsfröjder. Orn dagarna voro hans läppar hårdt sammanprässade och hans uppsyn sträng, men om nätterna knöt han sina händer, rullade sig af och an i sina filtar och grät högt som ett litet barn. Och han tänkte på en viss person med faderlig myndighet och förbannade honom i timtal. Han förbannade också sin skapare. Men Gud ser och förstår. Han kan icke ha hjärta att klandra svaga dödliga, som göra sig skyldiga till hädelser i Alaska.

Och hit till stationen Twenty Mile kom Jees Uck för att byta till sig mjöl och fläsk och pärlor och lysande rödt tyg till sina handarbeten. Hon kom också ehuru omedvetet, till stationen Twenty Mile för att göra en ensam man ännu mera ensam och förmå honom att i sömnen sträcka ut sina armar inot tomma rymden. Ty Neil Bonner var bara en människa. Då hon först kom in i magasinet, gaf han henne en lång blick, så som en törstande skulle kunna se på ett flödande källsprång. Och hon med sitt arf från Spike 0'Brien lät sin fantasi skena af helt djärft och såg honom småleende i ögonen, icke så som mörkskinnade folk borde le mot kungliga raser, utan så som en kvinna ler mot en tnan. Resultatet var oundvikligt; men det förstod han icke, utan han kämpade emot lika häftigt och lidelsefullt sotn han drogs til! henne. Och hon? Ja, lion var Jees Uck, genom sin uppfostran helt och hållet toyootindian.

Hon kom ofta till stationen för att handla. Och ofta satt lion vid den stora spiseln och pratade på bruten engelska med Neil Bonner. Och det blef så att168

han längtade efter hennes ankomst, och de dagar hon icke kom var han ängslig och utan ro. Ibland tog han sig för att tänka, och då bemötte han henne kyligt och med en beslutsamhet som förvirrade och sårade henne och som hon icke trodde vara uppriktig. Men oftast vågade han icke tänka alis, och då var allt godt och väl och där blef både småleenden och skratt. Och Amos Pentley, som flämtade likt en strandad kattfisk, medan hans hosta drog honom allt närmare grafven, såg på allt detta och flinade. Han som älskade lifvet kunde icke få lefva, och det pinade honom in i själen att andra skulle vara i stånd att göra det. Därför hatade han också Bonner, som var så full af lif och hvars ögon lyste af glädje då han fick se Jees Uck. Hvad Amos beträffade var blotta tanken på flickan tillräcklig att sätta blodet i svallning så att han fick blodstörtning.

Jees Uck med sin enkla och naturliga uppfattning — hon som tänkte så ursprungligt och icke var van att väga lifvet i dess subtilare kvantiteter — läste i Amos Pentleys själ som i en öppen bok. Hon varnade Bonner för honom, öppet och rättfram, med få ord. Men den högre existensens komplikationer hade förvirrat situationen för honom, och han skrattade åt hennes tydliga oro. I hans ögon var Amos en stackars eländig usling som i förtviflan stapplade mot sin graf. Och Bonner som själf hade lidit mycket fann det lätt att förlåta mycket.

Men en morgon under ett ryck af en bitter köld steg han upp från frukostbordet och gick ut i magasinet. Jees var redan där, med blomstrande hy efter färden; hon ville köpa en säck mjöl. Efter några minuter var169

han ute i snön för att surra fast säcken på hennes släde. Då han lutade sig fram, kände han sig styf i nacken och hade en förnimmelse af något annalkande fysiskt elände. Och då han hade fått in alltsammans under surrtågen och försökte resa sig, greps han plötsligt af kramp och föll omkull i snön. Med kroppen spänd och skälfvande, hufvudet kastadt bakåt, armar och ben utsträckta, ryggen krökt som en båge och munnen förvriden, såg han ut

som om han höll på att slitas sönder lem för lem. Utan att uppge ett ljud var Jees Uck genast på knä bredvid honom i snön, men han grep konvulsiviskt tag om hennes handleder, och så länge krampen räckte var hon hjälplös. Anfallet upphörde efter några sekunder, men han låg matt och nästan medvetslös, hans panna badade i svett ocn läpparna fuktades af fradga.

»Fort!» mumlade han med underlig, hes röst. »Fort! In!»

Han försökte krypa på händer och knän, men hon reste upp honom, och stödd på hennes unga arm kunde han skrida hastigare framåt. Då han kom in i magasinet, började krampen på nytt, han rycktes oemotståndligt ifrån henne och rullade om på golfvet i konvulsioner. Amos Pentley kom och såg på med nyfikna ögon.

»Å, Amos!» utbrast Jees Uck i den största ångest och hjälplöshet, »han dö, tror ni?» Men Amos ryckte på axlarna och fortfor att se på.

Så blef Bonners kropp slapp, de spända musklerna gåfvo efter och hans ansikte fick ett uttryck af lättnad. »Fort!» hväste han mellan tänderna — läpparna kämpade redan med ett nytt annalkande anfall som170

han bemödade sig att behärska — »fort, Jees Uck! Medicin! Var inte rädd! Släpa mig dit!»

Hon visste hvar medicinlådan stod, längst bort i rummet, bakom spiseln, och lion fattade tag i den sprattlande mannens ben och drog honom ditåt. Då krampen gaf med sig, började han, ehuru mycket svag och mycket sjuk, att söka i lådan. Han hade sett hundar dö under alldeles samma symptom som hans egna, och han visste hvad som skulle göras. Han tog upp en flaska kloralhydrat, men hans fingrar voro för svaga och kraftlösa att dra ur korken. Detta gjorde Jees Uck åt honom, medan han hade ett nytt anfall. Då anfallet var öfver, räcktes honom den öppnade buteljen, och han såg in i den unga kvinnans stora svarta ögon och läste i dem hvad män ständigt ha läst i sin makas ögon. Han tog en god dosis medicin och sjönk sedan tillbaka tills ett nytt anfall hade släppt. Då reste han sig mödosamt på armbågen.

»Hör på, Jees Uck!» sade han mycket långsamt, som om han visste att det var nödvändigt att skynda på men ändå vore rädd för att göra det. »Gör som jag säger. Stanna här hos mig, men rör mig inte. Jag måste vara mycket stilla, men ni får inte gå.» Hans underkäk började spännas och hans ansikte att skälfva och förvridas under förebuden till ett anfall, men han sväljde häftigt och sträfvade att bekämpa dem. »Gå inte. Och låt inte Amos gå. Förstå tnig rätt! Amos måste stanna just här.»

Hon nickade till tecken att hon förstod, och så greps han af ett nytt konvulsiviskt anfall — det första i en hel serie, hvilka småningom aftogo i styrka och återkommo alltmera sällan. Jees Uck lutade sig öfver171

honom, men hon kom ihåg hans förmaning och vågade icke röra honom. En gång började Amos visa sig orolig och det såg ut soin om han ville gå ut i köket, men han hejdades af ett blixtrande ögonkast från henne, och därefter förhöll han sig stilla, om man undantar hans mödosamma andedrag och hans ihåliga hosta.

Bonner sof. Ljusglimten som antydde att det var dag försvann. Amos tände lampan, ständigt följd af den unga kvinnans ögon. Det led mot kvällen. Genom fönstret åt norr såg man himlen färgad af ett rödaktigt skimmer som flammade och fladdrade och sedan dog bort i mörker. En stund därefter vaknade Neil Bonner. Först såg han efter om Amos ännu var där, sedan smålog han mot Jees Uck och satte sig upp. Hvarje muskel i hans kropp var styf och öm, och han smålog bedröfligt, i det han klämde och tryckte på sig själf som om han ville förvissa sig om förödelsens omfång. Men så fick hans ansikte ett allvarligt och affärsmässigt uttryck.

»Jees Uck >, sade han, «tag ett ljus. Gå ut i köket. Där finns mat på bordet — skorpor och bönor och fläsk — och det finns också kaffe i pannan på spiseln. Tag ut det hit på disken. Bär också hit bägare och vatten och en butelj whisky som står på öfre hvilan i skåpet. Glöm inte whiskyn.»

Sedan han hade sväljt ett stort glas whisky, började han noga se igenom medicinkistan, hvarvid han då och då satte åsido vissa buteljer och flaskor för ett bestämdt ändamål. Sedan företog han ett försök att analysera de inburna födoämnena. Under sin studietid hade han sysslat med laborationer, och han ägde tillräckliga insikter för att kunna åstadkomma resultat172

med sina inskränkta medel. Den stelkramp, som hade åtföljt anfallen, gjorde saken rätt enkel, och han gjorde blott ett enda slags undersökning. I kaffet fanns ingenting, icke heller i bönorna. Skorporna undersökte han ytterligt noggrant. Amos, som icke visste någonting alis om kemi, såg nyfiket på. Men Jees Uck, som hade en obegränsad tro på de hvita männens visdom och i ali synnerhet på Neil Bonners och som icke allenast icke visste någonting själf, utan också visste att hon icke visste något, gaf mera akt på hans ansikte än på hans händer.

Han förkastade det ena alternativet efter det andra, tills han slutligen kom till det sista profvet. Han begagnade en liten medicinflaska som profrör och höll upp den mellan sig och ljuset, observerade den långsamma fällningen af ett salt genom lösningen i tuben. Han sade ingenting, men han såg hvad han hade väntat att få se. Och Jees Uck, som hade haft sina ögon som fastnitade vid hans ansikte, såg också någonting — någonting, som förmådde henne att störta sig öfver Ämos likt en tigrinna och med beundransvärd smidighet och styrka kasta honom baklänges öfver hennes knä. Hennes knif flög ur skidan, lyftes högt och glimmade i lampskenet. Amos gaf ifrån sig ett grymtande ljud, men Bonner hindrade hugget innan det föll.

»Ni är en bra flicka, Jees Uck. Men bry er inte om det där. Låt honom gå!»

Hon släppte lydigt sitt tag om mannens kropp, ehuru hvarje drag i hennes ansikte uttryckte protest, och Amos föll tungt till golfvet. Bonner stötte till honom med sin mockasinklädda fot.173

»Stig upp, Amos!» befallde han. »Ni packar redan i kväll och ger er af härifrån.»

»Ni vill väl inte påstå att...» stönade Amos ursinnigt.

»Jag påstår att ni har försökt ta lifvet af mig», förklarade Neil i kall och lugn ton. »Jag påstår också att ni har dödat Birdsall, ehuru kompaniet tror att han har burit hand på sig själf. Åt mig har ni användt stryknin. Gud vet hvad ni kan ha gifvit honom. Jag kan inte hänga er. Ni är redan för nära döden. Men Twenty Mile har inte utrymme för oss bägge, och ni får ge er af. Det är tvåhundra mil till Holy Cross. Ni kan komma dit om ni aktar er för öfveransträngning. Jag skall ge er proviant, släde och tre hundar. Ni är då i lika säkert förvar som om ni vore i fängelse, ty ni kan inte komma ur landet. Och jag skall ge er en möjlighet. Ni är nästan så godt som död. Nåväl! Jag skall inte sända någon underrättelse om ert dåd till kompaniet före våren. Till dess har ni en utväg, och det är att dö. Så, ge er nu af!»

»Ni gå till sängs!» bönföll Jees Uck, då Amos hade styrt kurs bortåt Holy Cross i nattens mörker. »Ni sjuk man ännu, Neil.»

»Och ni är en bra flicka, Jees Uck», svarade han. »Här är min hand på det. Men ni måste vända om hem.»

»Ni inte tycka oin mig», sade hon okonstladt.

Han smålog, hjälpte henne på med hennes p a r k a och följde henne till dörren. »Bara alldeles för mycket, Jees Uck», sade han sakta, »bara alldeles för mycket.»

Den arktiska nattens svarta slöja sänkte sig därefter allt djupare och tätare öfver landet. Neil Bonner gjorde den upptäckten att han inte tillbörligt upp-174

skattat närheten af till och med ett så buttert ansikte som den mordlystne och döende Amos! Det blef mycket ensligt vid Tvventy Mile. För Guds barmhärtighets skull, Prentiss — skicka hit en man till mig-, skref han till agenten vid Fort Hamilton trehundra mil uppåt floden. Efter sex veckor kom den indianske budbäraren tillbaka med svar. Det var ganska karaktäristiskt. »Helvetet. — Bägge fötterna förfrusna. Behöfver honom själf. Prentiss.»

Till råga på eländet hade de flesta af toyooterna gifvit sig af inåt landet för att förfölja en hjord af vildrenar, och Jees Uck var med dem. Då hon nu var längre borta, tycktes detta bringa henne närmare till honom än någonsin, och Neil Bonner öfverraskade sig med att oupphörligt frammana hennes bild för sina tankar; dag efter dag tyckte han sig antingen se henne i lägret eller ute på färdvägar. Det är icke godt att vara allena. Ofta gick han ut från det tysta magasinet barhufvad och ursinnig och skakade sin knutna hand mot den glimt af dag som syntes öfver den

södra horisontens rand. Och stilla, kalla nätter steg han upp från sin bädd och stapplade ut i kölden, där han angrep tystnaden med sina lungors hela kraft, som om den vore ett materiellt och känsligt ting, hvilket han kunde väcka. Eller också skrek han åt de sofvande hundarna, tills de började tjuta och tjuta om igen. En raggig best tog han in på stationen och försökte föreställa sig att det var den nye medhjälparen som Prentiss hade skickat. Han bemödade sig att lära honom sofva anständigt under filtar om nätterna och att sitta till bords och äta som en människa; men varghunden uppreste sig däremot, han tog sin175

tillflykt till mörka vrår och morrade ilsket och bet honom i benet, och slutligen dref Bonner ut honom med hugg och slag.

Så greps han af ett slags personifieringsfantasi, som fick makt med honom. Alla de krafter, som funnos i hans omgifning, förvandlades till lefvande väsen som kommo för att lefva tillsammans med honom. Han återupprättade forntidens panteon, reste ett altare åt solen, på hvilket han brände ljus, talg och fläskflott. Och på den oinhägnade gården, bredvid det högbenta förrådshuset, gjorde han en djäfvulsfigur af snö, som han brukade grimasera åt och göra spektakel af när kvicksilfret sjönk. Allt detta på lek naturligtvis. Han sade till sig själf att det skedde på lek, och detta upprepade han oupphörligt för att riktigt förvissa sig därom — utan att tänka på att galenskap alltid har benägenhet att ge sig uttryck i förställning och spel.

En dag under midvintern korn fader Champreau, en jesuit och missionär, till Twenty Mile. Bonner störtade emot honom, drog honom med sig in, slöt sig intill honom och grät, tills prästen gjorde så med af rent medlidande. Hvarpå Bonner blef nästan vild af glädje och dukade upp allt hvad huset förmådde, i det att han svor dyrt och högt på att hans gäst ej skulle få lämna honom. Men fader Champreau hade brådtom att komma till kusten i ett angeläget ärende för sin orden, och han begaf sig i väg följande morgon, med risk att Bonners blod, enligt dennes hotelse, skulle komma öfver hans hufvud.

Och hotelsen var mycket nära att gå i verkställighet, då toyooterna kommo tillbaka till sitt vinterläger från den långa jakten. De medförde många pälsskinn,176

och det blef stor byteshandel och liflig rörelse vid Twenty Mile. Nu kom också Jees Uck för att köpa pärlor och rödt tyg och andra saker, och Bonner började återkomma till sig själf. Under en hel vecka kämpade han mot sin böjelse för henne. Men så kom afgörandet en kväll, då hon reste sig för att gå. Hon hade icke glömt att hon hade blifvit afskedad en gång, och den stolthet, som hade drifvit Spike 0'Brien att fullfölja nordvästpassagen genom landet, hade hon fått i arf.

»Jag gå nu», sade hon, »godnatt, Neil.»

Men han följde efter henne. »Nej, det är inte bra så», sade han.

Och då hon vände sig om emot honom med en plötslig glädjeblixt i sina ögon, lutade han sig fram långsamt och högtidligt, som om han utförde en helig handling, och kysste hennes läppar. Toyooterna hade aldrig lärt henne betydelsen af en sådan kyss, men hon förstod den ändå och var glad.

Med Jees Ucks ditkoinst fick allting genast en ljusare prägel. Hon var kunglig i sin lycka, en källa till oändligt välbehag. Hennes ursprunglighet och naivitet togo sig uttryck på ett sätt som beredde angenäma öfverraskningar åt den öfverciviliserade mannen, som hade lutat sig ned för att ta upp henne. Hon var icke allenast en tröst i hans ensamhet, utan hennes ursprunglighet verkade föryngrande på hans utpinade själ. Det var som om han efter en lång vandring hade vändt tillbaka för att lägga sitt hufvud i moder Jords sköte. Kort sagdt, hos Jees Uck fann han världens ungdom, dess ungdom och styrka och glädje.

Och för att han skulle få alla sina behof fyllda177

och de bägge ej skulle få öfvernog af hvarandra, kom snart därefter en viss Sandy Mac Pherson till Twenty Mile — en man så sällskaplig som man någonsin har hört hvissla på färdvägar eller stämma upp en visa vid lägerelden. En jesuitpräst hade kommit till hans läger ett par hundra mil uppåt Yukon för att i hast säga ett sista ord öfver Sandys kompanjon, innan denne gömdes i jorden. Och då prästen skulle resa, hade han sagt: »Du blir

ensam nu, min son.» Och Sandy sänkte bedröfvad sitt hufvud. »Vid Twenty Mile finns en annan ensam man», tillade prästen. »Ni behöfva hvarandra, min son.»

Så kom det sig att Sandy blef en välkommen tredje person vid stationen, en broder till mannen och kvinnan som bodde där. Han tog Bonner med sig ut på älgjakt och vargfångst, och till gengäld letade Bonner fram en nött och illa medfaren bok, och gjorde den andre bekant med Shakespeare, så att Sandy började deklamera jamber för sina draghundar då de visade sig uppstudsiga. Och under de långa kvällarna spelade de cribbage och talade och disputerade om allt i världen, medan Jees Uck matronlikt gungade af och an i sin stol och lagade deras mockasiner och strumpor.

Våren kom. Solen sköt upp i söder. Landet utbytte den dystra snödräkten mot en gladare och få-fängligare. Öfverallt strålade ljus och vinkade lif. Dagarnas balsamiska timmar blefvo allt flera, och nätterna förvandlades från glimtar af mörker till intet mörker alis. Floden blottade sin barm och ångbåtars dunk ljöd trotsigt genom vildmarken. Där blef lif och rörelse, nya ansikten och nya händelser. Bonner fick ett biträde till Twenty Mile, och Sandy Mac Pher-

son begaf sig ut med ett sällskap guldsökare för att undersöka Koyokuklandet. Och där kom tidningar och tidskrifter och bref till Neil Bonner. Och Jees Uck såg på allt detta med mulen uppsyn, ty hon visste, att hans anhöriga talade med honom från andra sidan af världen.

Utan någon synnerlig sinnesrörelse såg han att hans far var död. Det kom ett ömt och förlåtande bref som han hade dikterat under de sista timmarna af sitt lif. Det kom officiella bref från kompaniet, som helt nådigt gaf Neil order att öfverlämna stationen åt assistenten och meddelade honom tillstånd att resa så fort han behagade. En vidlyftig juridisk handling från boets utredningsmän gaf honom långa listor på aktier och obligationer, gods, räntor och lösegendom, som enligt hans fars testamente numera vore hans tillhörighet. Och på ett elegant litet brefpapper försedt med monogram och sigill ombads den dyre Neil att vända om hem till sin förkrossade och älskande mor

Neil Bonner tänkte sig hastigt om, och då Yukon B e 11 e pustande lade till vid stranden på vägen till Behrings haf, gick han ombord och reste — reste med den gamla lögnen om snar återkomst på sina läppar.

>Jag skall komma tilibaka innan den första snön faller, min kära Jees Uck», lofvade han henne mellan de sista kyssarna på landgången.

Och han icke allenast lofvade det, utan det var verkligen hans mening att hålla sitt löfte, alldeles som de flesta män i sådana förhållanden ha haft för afsikt att göra. Han gaf den nye agenten John Thompson order att lämna oinskränkt kredit åt hans hustru, Jees Uck. Och det sista han såg på stranden från

däcket på Yukon Belle var ett dussin män sysselsatta med arbetet på blockhuset, som skulle bli det komfortablaste på en sträcka af tusen mil utefter floden — Jees Ucks hus och Neil Bonners — och som skulle vara färdigt innan de första snöflingorna föllo. Ty det var hans fulla och uppriktiga öfvertygelse att han skulle komma tillbaka. Jees Uck var honom mycket kär, och för öfrigt hade Nordlandet en gyllne framtid att vänta. Neil Bonner ämnade skapa denna framtid med sin fars pengar. Han dårades af en ärelysten dröm. Med sina fyra års erfarenhet och med stöd af ett vänskapligt samarbete med P. C. kompaniet ville han vända tillbaka och bli Alaskas Cecil Rhodes. Och han skulle vända om med första ångbåtslägenhet, så snart han hade ordnat kvarlåtenskapen efter sin far, som han egentligen aldrig hade känt, och tröstat sin mor, som han hade glömt.

Det blef stor uppståndelse, då Neil Bonner kom tillbaka från de arktiska länderna. Eldar tändes och köttgrytor hängdes öfver dem, och han tog emot hvad som bjöds och kallade det godt. Han hade icke allenast blifvit bronshyad och fårad, utan han hade också blifvit en ny människa till sitt inre, med annan uppfattning af saker och ting, med allvar och själfbeherskning. Hans forna kamrater blefvo häpna, då han vägrade att börja samma lefnadssätt som under den gamla goda tiden; men hans fars stallbroder gnuggade förnöjd sina händer och blef sedan en auktoritet i fråga om att återföra förvillad och öfverdådig ungdom på rätta vägar.

I fyra år hade Neil Bonners inre legat i träde. Föga som var nytt hade tillkommit, rnen det hade180

undergått en urvalsprocess. Det hade så att säga blifvit renadt från det triviala och onödiga. Han hade lefvat fort därnere i världen, och uppe i vildmarken hade han haft tid att ordna den förvirrade massan af sina erfarenheter. Hans ytliga idéer hade slängts för alla vindar, och han hade fotat nya på djupare och bredare grundvalar. I fråga om civilisationen hade han gått ut med en värdesättning och kommit igen med en annan. Jorddoften, som trängt in i hans näsborrar, och betraktandet af naturen hade också hjälpt honom att urskilja civilisationens inre betydelse och klart inse både dess lumpenheter och dess styrka. Det var en enkel liten filosofi han hade kommit till. Att föra ett rent lif var vägen till nåd. Att fylla sin plikt var heliggörelse. Man måste föra ett rent lif och göra sin plikt för att kunna arbeta. Att arbeta var frälsning. Och att arbeta för att lifvet skulle bli allt rikare och rikare var att handla i öfverensstämmelse med världsordningen och med Guds vilja.

Men Neil Bonner var ursprungligen stadsmänninska. Och hans unga naturliga syn på lifvet och manliga begrepp om mänskligheten gåfvo honom en finare uppfattning af civilisationen och gjorde den värdefullare för honom. Dag efter dag slöt sig stadsfolket tätare omkring honom och världslifvet blef allt mera imponerande. Dag efter dag föreföll däremot Alaska allt aflägsnare och overkligare. Och så träffade han tillsammans med Kitty Sharon, en kvinna af hans eget kött och blod, hans egen ras — en kvinna som lade sin hand i hans och drog honom till sig, så att han glömde dag och stund och tid på året då den första snön faller vid Yukon.131

Under tiden giek Jees Uck och sysslade i sitt stora nya hus och drömde bort tre gyllne sommarmånader. Så kom hösten som förebud till den långa vintern. Luften blef tunn och skarp, dagarna skumma och korta. Floden böljade långsamt fram och tunn is bildades i lugna vikar. Allt nomadlif drog söder ut och tystnad sänkte sig öfver landet. De första snöflingorna singlade ned, och den sista inkommande ångbåten bökade förtvifladt bland grötisen. Så blef isen hård, bildade fasta ytor i långa sträckor, och Yukon flöt i jämnhöjd med sina bräddar. Slutligen upphörde äfven detta, floden stod stilla och de skumma dagarna slukades af mörker.

John Thompson, den nye agenten, skrattade åt henne, men Jees Uck trodde på missöden till hafs och på floden. Neil Bonner hade kanske frusit in någonstädes mellan Chilkoot Pass och St. Michaelis, ty de sista resenärerna för året råka alltid illa ut för isen, sedan de ha utbytt båten mot släden och måste åka timme efter timme efter raska hundar.

Men inga raska hundar syntes till, hvarken uppåt eller nedåt vägen till Twenty Mile. Och John Thompson sade till Jees Uck med en viss glädje, som han icke kunde dölja, att Bonner naturligtvis aldrig skulle komma igen. Han framkastade också helt brutalt sin önskan att träda i hans ställe. Jees Uck skrattade honom midt i ansiktet och gick tillbaka till sitt stora hus. Men när midvintern kom, då hoppet dör och lifvet har sin lägsta ebb, fann Jees Uck att hon icke längre hade någon kredit i magasinet. Det var Thomp-sons verk, och han gnuggade sina händer och gick af och an och ställde sig i sin dörr och tittade upp till182

Jees Ucks hus och väntade. Och han fick vänta. Hon sålde sina hundar till ett sällskap guldsökare och betalade kontant för sina födoämnen. Och när Thompson sedan till och med vägrade att lämna henne varor för pengar, gjorde toyooterna hennes uppköp och forslade dem upp till hennes hus sedan det blef mörkt.

I februari kom den första posten dit öfver isen, och nu läste John Thompson bland personalnotiserna i en fem månader gammal tidning, att Neil Bonner hade ingått äktenskap med Kitty Sharon. Jees Uck höll sin dörr på glänt och honom utanför, medan han meddelade henne denna underrättelse, och när han hade talat ut, skrattade hon högdraget och trodde honom icke. I mars födde hon i sin ensamhet ett gossebarn, ett präktigt stycke nvtt människolif som väckte hennes beundran. Och vid samma tid ett år därefter satt Neil Bonner vid en annan bädd och beundrade ett annat stycke nytt människolif som hade kommit till världen.

Snön gick bort från marken och isen bröt upp på Yukon. Solen vandrade åt norr och sedan återigen åt söder, och när pengarna för hundarna togo slut, vände Jees Uck tillbaka till sitt eget folk. En skicklig jägare, Oche Ish, erbjöd sig att jaga villebråd åt henne och hennes gosse och fånga lax åt dem, om hon ville gifta sig med honom. Och Imego och Hah Yo och Wy Nooch — allesammans mörkskinnade unga jägare — gjorde henne samma

förslag. Men hon föredrog att lefva ensam och skaffa sig kött och fisk genom eget arbete. Hon sydde mockasiner och parkas och vantar — varma, praktiska saker, och äfven behagliga för ögat genom sina prydliga tofsar och pärlbrode-rier — och dessa sålde hon till guldsökarna, som183

med hvarje år kommo i allt större skaror till landet. På detta sätt förtjänade lion icke allenast deras goda och rikliga föda, utan hon sparade äfven pengar, och en dag köpte lion biljett på Yukon B e 11 e och gick med ångbåt nedåt floden.

Vid St. Michaelis tog hon plats som diskerska i stationens kök. De som tjänstgjorde vid stationen undrade öfver den märkvärdiga kvinnan med det märkvärdiga barnet, men de gjorde inga frågor, och hon var så afvisande som möjligt. Men nyss innan trafiken på Behrings haf afslutades för året köpte hon plats på en skonare, som gick söderut. Den vintern lagade hon maten för kapten Markheims hushåll i Unalaska, och då våren kom. fortsatte hon söderut till Sitka med en whiskybåt. Längre fram såg tnan henne i Metlakahtla, som ligger nära St. Mary's vid ändan af Pan-Handle, och där arbetade lion vid konserveringsanstalten under laxtiden. Då det blef höst och Siwashfiskarna beredde sig att vända om till Puget Sound, steg hon tillsammans med ett par familjer i en stor roddbåt af ceder, och med dem färdades hon utmed de farliga och splittrade kusterna af Alaska och Canada, tills de smala sunden vid Juan de Fuca voro passerade och hon ledde sin gosse vid handen uppför den hårda stenläggningen i Seattle.

Där träffade hon på Sandy Mac Pherson i ett blåsigt hörn. Han blef mycket öfverraskad då han fick se henne, och sedan han hade hört hennes historia, blef han mycket förargad, ehuru icke till den grad, som han skulle lia blifvit, om han hade fått höra någonting om Kitty Sharon. Men om henne sade Jees Uck ej ett ord, ty lion hade aldrig trott på den184

historien. Sandy ansåg emellertid Bonners resa för en vanlig lumpen flykt, och han försökte afråda henne från att resa till San Francisco, där man antog att Neil Bonner vistades då han var hemma. Och sedan han gjort detta försök, hjälpte han henne tillrätta, köpte järnvägsbiljetter åt henne och såg henne fortsätta resan, sedan han smålett mot henne till afsked och mumlat »en förbannad skam!» i sitt skägg.

Med buller och dån, genom dagsljus och mörker, gungande och krängande upp och ned, än upp till vinterns snö och än ned i sommarklädda dalar, utmed bråddjup, öfver klyftor och genom bergens innandömen fördes Jees Uck och hennes gosse med ilande fart söder ut. Men hon hyste ingen fruktan för de frustande järnhästarna, lika litet som hon häpnade öfver den öfverlägsna civilisationen hos Neil Bonners folk. Det tycktes snarare som om hon nu med större klarhet än förut såg det som ett under, att en man af så gudalik ras hade slutit henne i sina armar. Det oerhörda virrvarr som råder i San Francisco med dess rastlösa skeppsfart, dess bullrande verkstäder och åsk-dundrande trafik, förbryllade henne icke — hon förstod i stället si mycket bättre hur den dystra ensligheten vid Twenty Mile och toyootbyn med djurhudstälten skulle pina Neil Bonner. Och hon såg ned på gossen, som höll hårdt i hennes hand, och tyckte det var ett under att hon hade födt honom åt en sådan man.

Hon betalade droskkusken hvad han skulle ha och gick sedan uppför stentrappan till Neil Bonners port. En snedögd japan underhandlade med henne en stund, men de kunde omöjligt göra sig förstådda af hvarandra, och så släppte han in henne och för-185

svann. Jees Uck stod kvar i hallen, som hon i sin enfald tog för att vara husets finaste rum — en expositionsplats för allt hvad huset ägde af dyrbarheter, med hvilka man ville ståta och blända. Väggar och tak voro af oljadt och paneladt rödträ. Golfvet var halare än glanskis, och Jees Uck sökte sig en säker ståplats på en af de väldiga djurhudarna, som gåfvo en känsla af trygghet på den blanka ytan. En kolossal eldstad — öfverdådig ansåg hon den för

— gapade vid den motsatta väggen. En hel flod af ljus, som dämpades genom kulörta fönsterglas, föll in öfver rummet, och längst bort glimmade en hvit marmorbild.

Allt detta såg hon och mera därtill, medan den snedögde tjänaren visade henne vägen förbi ett annat rum — hvaraf hon endast uppfångade en flyktig skymt

— och in i ett tredje. Dessa bägge öfverträffade vida det första i prakt. Och för hennes ögon tycktes det stora huset innehålla ett ändlöst antal liknande rum. De voro så långa och breda, och taket var så långt borta! För första gången sedan non kom i beröring med den hvite mannens civilisation greps hon af en känsla af vördnad. Neil, hennes Neil, bodde i detta hus, inandades dess luft och gick till sängs där om kvällarna och sof. Det var vackert allt detta som hon såg, och det behagade henne, men hon kände också att det låg visdom och herravälde där bakom. Makt tog sig här uttryck i sköna former, och det var af denna makt hon hade en instinktmässig förnimmelse.

Och så kom där nu en kvinna med kungligt hög gestalt och krönt med en gloria af hår, som liknade186

en gyllene sol. Hon tycktes nalkas Jees Uck som vaggande musik öfver ett stilla vatten — hennes släpande dräkt var i sig själf en sång och hennes gestalt rörde sig rytmiskt under den. Jees Uck var själf en hjärtebetvingerska. Och Ish och Imego och Hall Yo och Wy Nooch, för att nu icke tala om Neil Bonner och John Thompson och andra hvita män, hade ju sett på henne och erfarit hennes makt. Men då hon såg de stora blåa ögonen och den skära hyn hos denna kvinna, som nu kom emot henne, och bedömde henne med en kvinnas uppfattning af manligt omdöme, kände hon sig helt liten och obetydlig i jämförelse med denna strålande och bländande varelse.

»Ni önskar träffa min man?» frågade kvinnan, och Jees Uck häpnade öfver den rena silfverklangen hos denna stämma som aldrig skrikit gällt åt morrande varghundar eller vant sig vid att tala med gutturala ljud eller förgrofvats i storm och köld och rök från lägereldar.

»Nej», svarade Jees Uck långsamt och trefvande för att kunna uttrycka sig noggrant på engelska. > Jag har kommit för att träffa Neil Bonner.»

»Han är min man», sade den vackra kvinnan skrattande.

Så var det då sant! Jolin Thompson hade icke ljugit den där bedröfliga dagen i februari, då hon skrattade så högdraget åt honom och stängde sin dörr midt för hans näsa. Och alldeles så som hon en gång hade slängt Amos Pentley öfver sitt knä och lyft knifven öfver honom kände hon i detta ögonblick en nästan obetvinglig lust att kasta sig öfver denna kvinna och slå henne till golfvet och slita lif187

och ande ur hennes hvita kropp. Men Jees Uck var rask i sina tankar och behärskade hvarje min, och Kitty Bonner hade icke en aning om hur nära lion nyss hade varit en plötslig död.

Jees Uck nickade till tecken att hon förstod, och Kitty Bonner förklarade att Neil väntades hem hvilket ögonblick som helst. Så togo de plats på löjligt bekväma stolar, och Kitty försökte underhålla sin egendomliga gäst, och Jees Uck försökte hjälpa henne.

»Ni lärde känna min man uppe i Norden?» frågade Kitty en gång.

»Ja. Jag tvätta honoms kläder», svarade Jees Uck. Hennes språk började plötsligt bli alldeles afskyvärdt dåligt.

»Och det där är er gosse? Jag har en liten flicka. »

Kitty skickade efter sin dotter, och medan barnen gjorde bekantskap på sitt manér, talade mödrarna med hvarandra på mödrars vanliga sätt och drucko te ur koppar så tunna att Jees Uck var rädd att hennes skulle gå i smulor mellan hennes fingrar. Aldrig hade hon sett sådana koppar, så fina och vackra. I sitt sinne jämförde lion dem med kvinnan som hällde i teet, och som kontrast däremot framkallade hon i minnet toyooternas bleckskålar och kalebasser och de klumpiga muggarna vid Twenty Mile, hvilka hon jämförde med sig själf. Och där hade hon nu hela problemet. Hon var slagen. Det fanns en annan kvinna som var bättre passande än hon att bära och fostra Neil Bonners barn. Alldeles så som hans folk stod öfver hennes, så stod också det folkets kvinnor öfver henne. De voro inanbetvingerskor, liksom deras män voro världsbetvingare. Hon såg på Kitty Bonners188

mjuka rosenhy och tänkte på sitt eget ansiktes solbränna. Likaså betraktade hon först sin bruna hand och sedan hennes hvita — den ena sträf af arbete och hårdnad tack vare hundpiska och paddelåra, den andra oberörd af arbete och mjuk som ett nyfödt barns. Och oaktadt alla dessa tecken till mildhet och svaghet såg Jees Uck i de

strålande blåa globerna samma öfverlägsenhet som hon hade sett i Neil Bonners och hela hans folks ögon. —

»Å, det är Jees Uck!» sade Neil Bonner, då han kom in. Han sade det lugnt, till och med i en ton af glädtig hjärtlighet, och han kom fram till henne och skakade hennes bägge händer, men han såg in i hennes ögon med en oro i sina egna, som hon förstod.

>:God dag, Neil!» sade hon. »Ni se ut att må bra.»

»Präktigt, präktigt, Jees Uck», svarade han modigt, medan han i hemlighet studerade Kittys ansikte för att se hvad som kunde ha förefallit mellan dessa två. Han kände emellertid sin hustru för väl för att vänta, att hon skulle på minsta sätt förråda, om till och med det värsta hade inträffat.

»Nå, jag kan inte säga hur glad jag är öfver att se er», fortfor han. »Hvad har händt därborta? Har ni träffat på en grufva? Och när kom ni hit?»

»Å-å, jag komma i dag», svarade hon, och hennes röst antog instinktmässigt sina mest gutturala tonfall. »Jag icke träffa guldgrufva, Neil. Ni känna kapten Markheim i Unalaska? Jag laga inat i hans hus, lång tid. Aldrig ge ut pengar. Få så småningom många. Mycket bra, jag tänka, jag gå och se den hvite mannens land. Mycket vackert, den hvite mannens land,189

mycket vackert», tillade hon. Hennes språk förbryllade honom, ty Sandy och han hade ihärdigt arbetat på att förbättra det, och hon hade visat sig vara en läraktig elev. Nu tycktes hon ha sjunkit ned igen till sin egen ras. Och hennes ansikte hade en slött naiv min, som icke sade honom någonting alis. Kittys klara panna förvånade honom också. Hvad hade händt? Hur mycket hade blifvit sagdt? Och hur mycket hade blifvit gissadt?

Medan han grubblade öfver dessa frågor och Jees Uck grubblade öfver sitt problem — aldrig hade han förefallit henne så vacker och så öfverlägsen som i denna stund — blef det en stunds tystnad.

»Tänk att ni kände min man i Alaska!» sade Kitty vänligt.

Kände honom! Jees Uck kunde icke afhålla sig från att kasta en blick på gossen, som hon hade födt åt honom, och hans ögon följde mekaniskt hennes bort till fönstret, där de bägge barnen lekte. Han tyckte att ett järnband drogs till omkring hans panna. Hans knän skälfde och hjärtat tog ett språng och dunkade mot hans bröstkorg som en knuten hand. Hans son! Det hade han aldrig drömt sig!

Lilla Kitty Bonner, som liknade en älfva i sin luftiga dräkt och hade de allra rosenrödaste kinder och de allra blåaste lifliga ögon, sträckte just ut sina armar och spetsade sin lilla mun för att försöka kyssa gossen. Och han, mager och spänstig, solbränd och brun, klädd i skinn och med fransar och tofsar af hår på sina muclucs, som sågo ut att ha varit med på både sjöresor och i hårdt arbete, motstod kallblodigt hennes anbud och höll sin kropp stel och styf med den100

egendomliga raka hållning som är så vanlig hos vilda folkslags barn. Främling i ett främmande land, utan ali förlägenhet eller fruktan, föreföll han nästan som ett otämdt djur, tyst och på sin vakt. De svarta ögonen riktades än på den ene och än på den andre, och han var stilla så länge det var stilla omkring honom, men vid första skymt af fara skulle han vara färdig att ta ett språng och kämpa och klösa för sitt lif.

Kontrasten mellan gossen och flickan var slående, men icke nedslående. Därtill fanns det för mycken kraft hos denne ättling af Shpack, Spike 0'Brien och Bonner. Hans anletsdrag, rent skurna som på en kamé och nästan klassiska i sitt stränga allvar, vittnade om den kraft och den öfverlägsenhet som fanns hos hans far, hans morfar och hos den som en gång kallades för »Den store tjocke» och blef tillfångatagen af hafsfolket och flydde till Kamschatka.

Neil Bonner bekämpade sin rörelse, sväljde den och var nära att kvafvas under försöket, medan hans ansikte fortfarande behöll det godlynta leendet och glädjen öfver att träffa en god vän.

»Er gosse, eller hur, Jees Uck?» sade han. Och i detsamma vände han sig till Kitty. »En präktig pojke! Kommer nog att uträtta åtskilligt med sina händer här i världen.»

Kitty nickade. »Hvad heter du, gosse?» frågade hon.

Den lille vildens blixtrande ögon fästes hastigt på henne och stannade där en stund, som om han ville utforska motivet till hennes fråga.

»Neil», svarade han betänksamt, sedan hans forskning hade utfallit tillfredsställande.

»Injanernas tal», inföll Jees Uck hastigt, i det hon101

helt oförfäradt fabricerade nya ord efter hvad stunden kräfde. >Han tala injanernas språk — n e e-a 1 — samma som 'skorpa'. Han, gossen, tycka om skorpa när han var liten — han gråta efter skorpa. Han ropa 'Nee-al, n e e-a V, alltjämt han säga 'Nee-al'. Och därför jag kalla honom så. Och nu honoms namn vara alltjämt Nee-al.»

Aldrig hade mera välsignade ord träffat Neil Bonners öra än denna lögn från Jees Ucks läppar. Där hade han lösningen — han visste nu, att det fanns skäl till den ogrumlade klarheten öfver Kittys panna.

»Och hans far?» frågade Kitty. »Han måste vara en mycket vacker man.»

»A — jo, jo», blef svaret. »Hans far mycket vacker man. Visst!»

»Kände du honom, Neil?» frågade Kitty.

»Om jag kände honom? Ja mycket väl», svarade Neil, och hans tankar vandrade tillbaka till det ödsliga Tvventy Mile och till mannen som gick där ensam i den stora stillheten med sina tankar.

Och här kunde ju historien om Jees Uck vara slut, om hon icke sedan hade satt kronan på sitt verk. Då hon kom tillbaka till Nordlandet för att bo i sitt stora hus, befanns det, att P. C. kompaniet hade ställt så till att det kunde sköta sina affärer på platsen utan John Thompsons hjälp. Och den nye agenten och hans efterföljare fingo allesammans order att lämna kvinnan Jees Uck alla de varor hon önskade, utan att hon debiterades därför i böckerna. Samma bolag utbetalade dessutom årligen till Jees Uck en summa af femtusen dollars.

Då hennes gosse hade uppnått lämplig ålder, togfader Champreau hand om honom, och det dröjde icke länge förrän Jees Uck regelbundet fick bref från jesuitskolan i Maryland. Längre fram kommo brefven från Italien och därefter från Frankrike. Slutligen återkom till Alaska en viss fader Neil, en man i stånd att göra godt för sitt land och som älskade sin mor och slutligen sökte en större verkningskrets och steg till en ansedd plats med hög myndighet inom sin orden.

Jees Uck var en ung kvinna då hon kom tillbaka till Norden, och männen sågo ännu på henne med begärliga blickar. Men hon lefde ett rättskaffens lif, och ingen hade någonsin annat än berömligt att säga om henne. Hon vistades en tid hos de goda systrarna vid Holy Cross, och där lärde hon sig läsa och skrifva och blef hemmastadd i praktisk sjukvård och läkekonst. Efter detta vände hon tillbaka till sitt stora blockhus och samlade hos sig de unga flickorna från toyooternas by för att lära dem rätta vägen genom lifvet. Den är hvarken protestantisk eller katolsk, denna skola i blockhuset, som Neil Bonner lät bygga åt sin hustru Jees Uck; men missionärer af alla sekter betrakta den alla med lika stor välvilja. Dörren är ständigt öppen, och trötta guldsökare och andra resenärer vika af från floden eller från den frusna färdvägen för att hvila där en stund och värma sig vid Jees Ucks härd. — Och därnere i Staterna gläder sig Kitty Bonner öfver det intresse, hennes man visar för alaskanernas uppfostran, för hvilket ändamål han offrar stora summor. Hon skrattar och skämtar visserligen rätt ofta med honom därom, men i grund och botten känner hon sig endast så mycket stoltare öfver honom för detta.

*